

การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง
ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H

เนตรนภา ถาวรสุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
พ.ศ. 2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง
ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

THESIS

DEVELOPMENT OF ANALYTICAL THINING ABILITIES OF GRADE 5
STUDENTS IN SOCIAL STUDIES, RELIGION, AND CULTURE
LEARNING AREA USING CASE METHOD
ACTIVITIES TOGETHER WITH
5W1H TECHNIQUE.

NETNAPA TAVORNSUWAN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFLLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR
THE MASTER OF EDUCATION PROGRAM IN CURRICULUM AND INSRUCTION
OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

2019

COPYRIGHT OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H
DEVELOPMENT OF ANALYTICAL THINKING ABILITIES OF GRADE 5 STUDENTS IN SOCIAL STUDIES, RELIGION, AND CULTURE LEARNING AREA USING CASE METHOD ACTIVITIES TOGETHER WITH 5W1H TECHNIQUE

ผู้วิจัย นางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ดร.ปรีดา เบ็ญการ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรศิริ ชูรัักษ์) ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพเก้า ฦ พัทลุง)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รับรองวิทยานิพนธ์แล้ว

..... รักษาการแทน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศิริโชติ) อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(1)

ชื่อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H		
ผู้วิจัย	นางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ	ปีการศึกษา	2562
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ดร.ปรีดา เบ็ญการ		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรศิริ ชูรักษ์		

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดนิคมประสาท (บุญชอบสาครินทร์) มิตรภาพที่ 149 ตำบลเกาะสะบ้า อำเภอกงเตา จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H อยู่ในระดับมาก

Thesis Title	Development of Analytical Thinking Abilities of Grade 5 Students in Social Studies, Religion, and Culture Learning Area using Case Method Activities together with 5W1H Technique
Researcher	Mrs. Netnapa Thavornsuwan Academic Year: 2019
Degree	Master of Education Program in Curriculum and Instruction
Thesis Advisors	1. Dr. Preeda Benkarn 2. Assistant Professor Dr. Juraisiri Choorak

Abstract

The objectives of this research were 1) to compare analytical thinking abilities of grade 5 students in social studies, religion, and culture learning area before and after using case method activities together with 5W1H technique, and 2) to study grade 5 students' satisfactions on case method activities together with 5W1H technique. The sample group consisted of 30 students studying in grade 5 in semester 2, academic year 2019 of Wat Nikhomprasat (Boonchop Sakharin) Mittraphap 149 school, Tambon Ko Saba, The Pha district, Songkhla province who were selected by using multi-stage sampling technique. The research instruments used for gathering data consisted of 1) lesson plans using case method activities together with 5W1H technique, 2) an analytical thinking abilities test on social studies, religion, and culture learning area, and 3) a questionnaire to enquire students' satisfactions on case method activities together with 5W1H technique. Statistic instruments used to analyze the data were mean, standard deviation, and t-test.

The research results revealed that 1) after learning via case method activities together with 5W1H technique, grade 5 students' analytical thinking abilities in social studies, religion, and culture learning area were significantly higher than before learning at the .01 level of statistics, and 2) grade 5 students' satisfactions on case method activities together with 5W1H technique were at the high level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาอย่างดียิ่งจาก ดร.ปรีดา เบ็ญการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรศิริ ชูรักษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และประธานกรรมการบริหารหลักสูตร ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ แนวคิด วิธีการ คำแนะนำและตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพเก้า ณ พัทลุง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรการสอน มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา อาจารย์พนัชกร พิทยะกุล ประธานหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา (วิทยาเขตสตูล) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และนางวิไลพร แก้วเกาะสะบ้า ครูชำนาญการพิเศษ (สังคมศึกษาฯ) โรงเรียนวัดนิคมประสาท (บุญชอบ สาครินทร์) มิตรภาพที่ 149 อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ที่กรุณาสละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณ นายอรุณ คานยู ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเทพา และนายประเสริฐ ชูწყัย ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนิคมประสาท (บุญชอบ สาครินทร์) มิตรภาพที่ 149 ที่อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ที่เห็นความสำคัญของงานวิจัยฉบับนี้ และให้ความร่วมมือในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ที่ให้คำปรึกษาและกำลังใจในการทำวิจัยตลอดจนเจ้าหน้าที่งานบัณฑิตศึกษา และกัลยาณมิตรทุกท่านที่ไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้ทั้งหมด ที่คอยช่วยเหลือผู้วิจัย จึงขอขอบคุณทุกท่านเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูทเวทิตาแด่ บิดา มารดา บุรพจารย์ ที่ให้ความรัก ความห่วงใย ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

เนตรนภา ถาวรสุวรรณ

เมษายน 2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	9
หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดนิคมประสาท (บุญชอบ สาครินทร์) มิตรภาพที่ 149 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระการเรียนรู้ ภูมิศาสตร์	11
การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง	16
การตั้งคำถามเทคนิค 5W1H	22
การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H	29
การคิดวิเคราะห์	30
ความพึงพอใจ	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
แบบแผนการวิจัย	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 (ต่อ)	
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
วิธีการการเก็บรวบรวมข้อมูล	61
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	62
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	63
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	66
สรุปผล	66
อภิปรายผล	66
ข้อเสนอแนะ	71
บรรณานุกรม	72
ภาคผนวก	78
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	79
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	82
ภาคผนวก ค การหาคุณภาพเครื่องมือ	95
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	107
ประวัติผู้วิจัย	135

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เวลา 80 ชั่วโมง คะแนน 70:30	15
2	การวิเคราะห์ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 โลกสวยด้วยมือเรา	15
3	แบบแผนการวิจัย	48
4	กำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระภูมิศาสตร์ หน่วยที่ 4 โลกสวย ด้วยมือเรา	50
5	การวิเคราะห์เนื้อหาของแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์	55
6	ตัวอย่างแบบสอบถามความพึงพอใจ	58
7	การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิค การตั้งคำถาม 5W1H	64
8	ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H	65
9	ผลประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์	96
10	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ..	99
11	การวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์	101
12	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ	104

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
2	แสดงขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้	53
3	แสดงขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์	57
4	แสดงขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัด การเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	60

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาถือเป็นรากฐานในการสร้างความเจริญก้าวหน้า ตลอดจนการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของบุคคลให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรวมทั้งเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน การพัฒนาบุคคลให้สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง และการเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ การจัดการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญ และมีความจำเป็นโดยเฉพาะการส่งเสริมความสามารถในการคิด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561: ง) ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 24 ระบุว่า การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของนักเรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งต้องฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ต้องจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน เกิดการใฝ่รู้ นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เป็นหนึ่งในสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนและเป็นกลไกหลักในการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 7)

การคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้ของมนุษย์นั้น เป็นสิ่งที่เรียนรู้สามารถพัฒนาได้ การส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ให้เด็กและเยาวชน เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งนับตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงการศึกษาในระดับสูง การได้รับการพัฒนาการคิดตั้งแต่เยาว์วัยจะช่วยพัฒนาความคิดให้เจริญก้าวหน้า ส่งผลให้มีสติปัญญาเฉียบแหลม เป็นคนรอบคอบ ตัดสินใจได้ถูกต้อง สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตได้ดี เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข (ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, 2551: 3-4) ผลจากการจัดการเรียนรู้ให้เกิดการคิดจะช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชน การส่งเสริมการคิดวิเคราะห์เป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาด้านการใช้เหตุผล และการดำเนินชีวิตประจำวัน คนที่ขาดการคิดวิเคราะห์มักเชื่อตามข้อมูลข่าวสารได้ง่ายไม่สามารถวินิจฉัยหรือตีความข้อมูลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2549: 4) ซึ่งความสำคัญของการคิดวิเคราะห์ช่วยให้ทราบข้อเท็จจริงของข้อมูลข่าวสาร รู้เหตุผลของสิ่งที่เกิดขึ้น เข้าใจ ความเป็นมาของข้อมูลข่าวสาร โดยพิจารณาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล (สุวิทย์ มูลคำ, 2547: 39)

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการสำคัญที่ต้องปรับปรุงและควรพัฒนาอย่างจริงจัง สืบเนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ไม่เน้นให้นักเรียนมีการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนคิดค้นหาคำตอบที่หลากหลาย ไม่รอคำตอบของนักเรียน ครูรีบเฉลยก่อนนักเรียนตอบ ขาดการกระตุ้นโดยใช้คำถามที่ดี ส่งผลให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับต่ำ ประกอบกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนโดยส่วนใหญ่เน้นด้านความรู้ความจำจึงไม่ส่งผลต่อกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่เกิดแก่นักเรียนได้ (มนตรี วงษ์สะพาน,

2556: 129) ดังผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2561 มีคะแนนเฉลี่ย 35.16 ในระดับ ประเทศซึ่งอยู่ในระดับต่ำ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2561: 15) และสอดคล้องกับรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า ภาพรวมระดับประเทศ มาตรฐานที่มีผลการประเมินต่ำสุด หรือมาตรฐานที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ มาตรฐานที่ 4 นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ กล่าวคือ ผลการประเมินขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่นักเรียนอยู่ในระดับปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 89.60 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2561: 14) ดังนั้น กระบวนการสอนการคิดวิเคราะห์จัดว่าเป็นเป้าหมายสำคัญที่ครูผู้สอนจะต้องจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการคิด หากไม่ดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน แล้วอาจส่งผลกระทบต่อระดับสติปัญญาของนักเรียน

วิธีหนึ่งที่น่าสนใจเหมาะกับสภาพปัญหาที่พบและบริบทของนักเรียน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างเป็นการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมกันตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ไขปัญหา หรือแนวทางพัฒนา ทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดนำไปสู่การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล เป็นการฝึกให้นักเรียนนำประสบการณ์จากการฝึกหัดไปใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตของนักเรียน (สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ, 2554: 165) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นเรื่องจริง หรือเรื่องที่สมมุติขึ้น นำมาวิเคราะห์ อภิปราย แลกเปลี่ยนข้อมูลเป็นการฝึกการแสวงหาความรู้ที่หลากหลาย เชื่อมโยงความรู้เดิมและความรู้ใหม่ สร้างความรู้ได้กว้างขวาง นำไปแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ (สุวิทย์ มูลคำ, 2551: 93) จากหลักฐานรายงานการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างสามารถพัฒนาการคิดวิเคราะห์ได้ ดังนี้ นิภาวรรณ เทพีรัตน์ (2554: 98-99) พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ วรางคณา หุ่นสุวรรณ (2552: 111-112) พบว่า การทดลองสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างเรื่องการปฏิบัติตนเป็นคนดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสอดคล้องกับ ชารีพะ ยิปาโละ (2555: 76) พบว่า การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนจริยธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ อัล-อศลาก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กรณีตัวอย่างจากข่าวหนังสือพิมพ์ ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อีกวิธีหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน คือ เทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ซึ่งประกอบด้วย What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) Who (ใคร) และ How (อย่างไร) เป็นการตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับ “ความสงสัย” ของผู้ถาม เมื่อเห็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้วอยากรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ ในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง อันเป็นประโยชน์ต่อการอธิบาย การประเมิน การแก้ปัญหา และการตัดสินใจที่รอบคอบมากขึ้น ขอบเขตของ

คำถามที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์เพื่อจำแนกแจกแจงองค์ประกอบ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างเรื่องที่วิเคราะห์กับเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแนวคำถามอยู่ในขอบข่าย 5W1H เพื่อนำไปสู่การค้นหาคำถามจริงเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2549: 95-97) คำถาม 5W1H เกิดขึ้นจากความสงสัยในวัยเด็กเป็นสิ่งที่อยากรู้ จึงหาคำตอบเพื่อให้เกิดความคิดสมมูล ทำให้เกิดปัญญาเป็นความรู้ความเข้าใจที่กลายเป็นพื้นฐานการคิดของเด็ก (เพ็ญพิศุทธิ์ ใจสนิท, 2555: 36) เทคนิคการคิดวิเคราะห์ 5W1H เป็นการคิดโดยใช้สมองซีกซ้ายเป็นหลัก เป็นการคิดเชิงลึก คิดละเอียดจากเหตุไปผล ตลอดจนเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผลและผลความแตกต่างระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง (สุวิทย์ มูลคำ, 2550: 21-22) ทั้งนี้จากหลักฐานรายงานการวิจัยการใช้เทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ของ งามตา เอี่ยมทศ (2555: 15) ศึกษาผลการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ เสริมด้วยการใช้คำถามที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ เสริมด้วยการใช้คำถาม 5W1H มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับทิพวรรณ อินแก้ว (2560: 119-120) การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชาชนุเคราะห์) ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5 W1H ดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า หากมีการนำเอาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างมาใช้ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H จะเป็นวิธีการที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ให้นักเรียน โดยใช้การจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียม ผู้สอนแนะนำวิธีการกรณีตัวอย่าง และแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยตามความเหมาะสม ประมาณกลุ่มละ 5-7 คน ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง เป็นขั้นที่ครูนำกรณีตัวอย่างมาให้ให้นักเรียนร่วมกันคิดวิเคราะห์ ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์ ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายระดมพลังสมอง รวบรวมข้อมูลวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีตัวอย่างที่ศึกษา ซึ่งมีการใช้เทคนิค 5W1H มาวิเคราะห์ ซึ่งประกอบด้วย What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) Who (ใคร) และ How (อย่างไร) ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปนักเรียนทั้งชั้นเรียนร่วมกับผู้สอนอภิปรายหาข้อสรุปเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาและแนวทางในการตัดสินใจแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่าง และบันทึกสาระสำคัญเป็นการสรุปข้อคิดที่ได้จากการวิเคราะห์ ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผลนักเรียนจากการสังเกตในการร่วมสนทนารายงาน การตอบคำถาม การทำงานกลุ่มของนักเรียน ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยการแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูล ความคิดและประสบการณ์ โดยศึกษาข้อมูลและทำความเข้าใจร่วมกัน

ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H เพื่อเป็นการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดสมมติฐานไว้ดังนี้

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ประชากร

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ของโรงเรียนในเครือข่ายอำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2562 มีจำนวน 47 โรงเรียน จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีจำนวน 60 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 944 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดนิคมประสาธ (บุญชอบ สาครินทร์) มิตรภาพที่ 149 ตำบลเกาะสะบ้า อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) ได้มาจำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 30 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H

3.2 ตัวแปรตาม

3.2.1 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

3.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H

4. ขอบเขตเนื้อหา

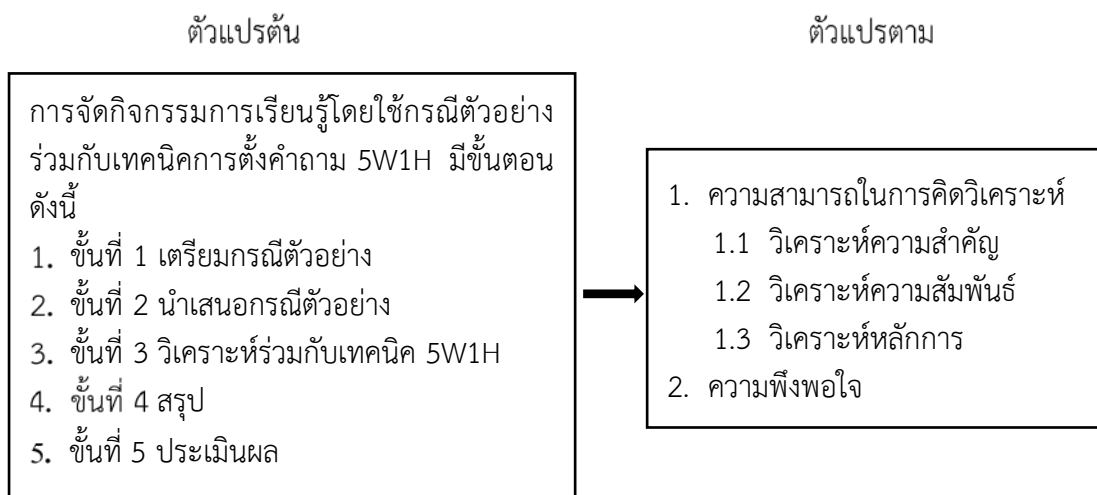
เนื้อหา ที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 โลกสวยด้วยมือเรา มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตัวชี้วัด ป.5/2 วิเคราะห์อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดการดำเนินชีวิตในภูมิภาคของตน ตัวชี้วัด ป.5/3 นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตนเอง

5. ขอบเขตระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวม 16 ชั่วโมง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาผลการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งมีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายเฉพาะของคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ให้ตรงกัน ผู้วิจัยจึงนิยามความหมายของคำต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนนำตัวอย่าง หรือสถานการณ์จากข่าว ภาพ และบทความ แล้วนำเสนอเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อฝึกให้นักเรียนร่วมระดมพลังสมอง ฝึกการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ ฝึกอภิปราย โดยการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย เพื่อร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น เพื่อร่วมสรุปแนวทางการแก้ไขปัญหาของกลุ่มประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง 3) ขั้นวิเคราะห์ 4) ขั้นสรุป และ 5) ขั้นประเมินผล

2. เทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ตามเรื่องที่ครูกำหนดให้ นักเรียนสามารถตอบคำถามได้ ซึ่งเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ประกอบด้วย การใช้คำถาม What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) Who (ใคร) และ How (อย่างไร)

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนนำตัวอย่าง หรือสถานการณ์จากข่าว ภาพ และบทความ นำเสนอเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อฝึกให้นักเรียนร่วมระดมพลังสมอง ฝึกการคิดวิเคราะห์ โดยผู้สอนตั้งคำถามจากกรณีตัวอย่างให้นักเรียนฝึกการคิดวิเคราะห์ร่วมกับการตั้งคำถาม 5W1H ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 **ขั้นเตรียม** เป็นขั้นตอนที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ศึกษาจากบทเรียนด้วยความตั้งใจ ผู้สอนแนะนำวิธีการศึกษากรณีตัวอย่าง และแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยตามความเหมาะสม ผู้สอนแนะนำจุดมุ่งหมาย หรือปัญหาที่นักเรียนจะต้องพิจารณาก่อนลงมือศึกษา

3.2 **ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง** เป็นขั้นตอนการนำเสนอกรณีตัวอย่างให้นักเรียนโดยใช้ข่าว ภาพ และบทความที่ผู้สอนนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

3.3 **ขั้นวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H** เป็นขั้นตอนที่ครูมีการตั้งคำถาม What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) Who (ใคร) และ How (อย่างไร) เพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์ โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายระดมพลังสมอง รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นจากกรณีตัวอย่าง เพื่อตัดสินใจหาแนวทางแก้ปัญหาและสรุปผลการอภิปรายของสมาชิกในกลุ่ม และตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายต่อชั้นเรียน

3.4 **ขั้นสรุป** เป็นขั้นตอนที่นักเรียนทั้งชั้นเรียนร่วมกับผู้สอนอภิปรายหาข้อสรุปตามประเด็นเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H เกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาและแนวทางในการตัดสินใจแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่าง และบันทึกสาระสำคัญเป็นการสรุปข้อคิดเห็น ที่ได้จากการวิเคราะห์รายละเอียดในกรณีตัวอย่าง

3.5 **ขั้นประเมินผล** เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตอบปัญหาซึ่งผู้สอนได้กำหนดจากกรณีตัวอย่างที่ศึกษาไปแล้ว จากการสังเกตในการร่วมสนทนา การรายงานการตอบคำถาม การทำงานกลุ่มของนักเรียนเป็นต้น

4. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกเป็นส่วนย่อย ๆ หรือเป็นหมวดหมู่ ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุสิ่งของเรื่องราว หรือ เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ ว่าสิ่งเหล่านั้นประกอบด้วยอะไรบ้าง รวมทั้งการหาความสัมพันธ์ระหว่าง องค์ประกอบเหล่านั้นว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร เพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริง หรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้ว่ามีความสัมพันธ์กันอยู่ โดยอาศัยหลักการใด ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ความสำคัญ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการแยกแยะข้อมูลการเปรียบเทียบ การหาสาเหตุของปัญหา ศึกษาผลกระทบที่เกิดจากปัญหา และการเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

4.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการเชื่อมโยงสาเหตุของปัญหา และผลกระทบที่เกิดจากปัญหา แนวทางและวิธีการในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

4.3 การวิเคราะห์หลักการ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการสรุปความรู้ที่ได้รับสรุปผลกระทบที่เกิดจากปัญหา สรุปแนวทางในการป้องกันปัญหา และสรุปข้อคิดเห็น

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนวัดโดยใช้ข้อสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนและหลังเรียน ด้านวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ วิเคราะห์หลักการ โดยใช้กรณีตัวอย่างจากบทความ จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก แบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีเกณฑ์ให้คะแนนเป็นรายข้อ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบ ได้ 0 คะแนน

5. ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H หมายถึง ความรู้สึกทางบวกของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H วัดความพึงพอใจใน 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านเทคนิคการใช้สื่อ 3) ด้านการวัดและประเมินผล และ 4) ด้านประโยชน์ที่นักเรียนได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H เพิ่มมากขึ้น สามารถเป็นพื้นฐานในการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้านอื่น ๆ ต่อไป

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H เป็นผลให้มีความพึงพอใจที่ดีต่อการเรียนสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ต่อไป

3. ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้ทราบวิธีการและผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H และสามารถนำไปปรับใช้ในการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมได้

4. เป็นข้อมูลหรือแนวทางสำหรับผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องใช้กำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการวิจัยตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 - 1.1 ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 - 1.2 สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 - 1.3 คุณภาพนักเรียนตามสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
2. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดนิคมประสาท (บุญชอบ สาครินทร์) มิตรภาพที่ 149 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระการเรียนรู้ ภูมิศาสตร์
 - 2.1 วิสัยทัศน์กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 - 2.2 สาระการเรียนรู้และมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 - 2.3 คำอธิบายรายวิชา
 - 2.4 สาระการเรียนรู้ มาตรฐาน ตัวชี้วัด
 - 2.5 โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 โลกสวยด้วยมือเรา
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง
 - 3.1 ความหมายของการใช้กรณีตัวอย่าง
 - 3.2 องค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง
 - 3.3 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง
 - 3.4 รูปแบบของกรณีตัวอย่างที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน
 - 3.5 จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง
4. เทคนิคการตั้งคำถาม
 - 4.1 ความสำคัญของการตั้งคำถาม
 - 4.2 ลักษณะคำถามที่ดี
 - 4.3 เทคนิคการตั้งคำถาม
 - 4.4 การคิดวิเคราะห์กับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5 W1H
6. การคิดวิเคราะห์
 - 6.1 ความหมายของการคิดวิเคราะห์

- 6.2 ขั้นตอนกระบวนการคิดวิเคราะห์
- 6.3 องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์
- 6.4 การวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- 7. ความพึงพอใจ
 - 7.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 7.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
 - 7.3 ความสำคัญของความพึงพอใจ
 - 7.4 การวัดความพึงพอใจ
- 8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง
 - 8.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551: 1) ตามประเด็นดังนี้

1. ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ ยังช่วยให้นักเรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

2. สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

2.1 สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกัน

อย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

2.2 สารระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต

ระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบันการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปณิธานค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

2.3 สารระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.4 สารระที่ 4 ประวัติศาสตร์

เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

2.5 สารระที่ 5 ภูมิศาสตร์

ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทยและภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. คุณภาพนักเรียนตามสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

3.1 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3.1.1 ได้เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและผู้ที่อยู่รอบข้าง ตลอดจนสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ที่อยู่อาศัย และเชื่อมโยงประสบการณ์ไปสู่โลกกว้าง

3.1.2 นักเรียนได้รับการพัฒนาให้มีทักษะกระบวนการ และมีข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ มีความเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ การอยู่ร่วมกันและการทำงานกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องเรียน และได้ฝึกหัดในการตัดสินใจ

3.1.3 ได้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน และชุมชนในลักษณะการบูรณาการนักเรียนได้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับปัจจุบันและอดีต มีความรู้พื้นฐานทางเศรษฐกิจ ได้ข้อคิดเกี่ยวกับรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว เข้าใจถึงการเป็นผู้ผลิต ผู้บริโภค รู้จักการออมขั้นต้นและวิธีการเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.4 ได้รับการพัฒนาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิปัญญา เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจในขั้นที่สูงต่อไป

3.2 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.2.1 ได้เรียนรู้เรื่องของจังหวัด ภาค และประเทศของตนเอง ทั้งเชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพ สังคม ประเพณี และวัฒนธรรม รวมทั้งการเมืองการปกครอง สภาพเศรษฐกิจ โดยเน้นความเป็นประเทศไทย

3.2.2 ได้รับการพัฒนาความรู้และความเข้าใจ ในเรื่องศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีส่วนร่วมในศาสนพิธี และพิธีกรรมทางศาสนา มากยิ่งขึ้น

3.2.3 ได้ศึกษาและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี ของท้องถิ่น จังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ของท้องถิ่นตนเองมากยิ่งขึ้น

3.2.4 ได้ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องราวของจังหวัดและภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้รับการพัฒนาแนวคิดทางสังคมศาสตร์ เกี่ยวกับศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์เพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การทำความเข้าใจ ในภูมิภาคซีกโลกตะวันออกและตะวันตกเกี่ยวกับศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต การจัดระเบียบทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบัน

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดนิคมประสาท (บุญชอบ สาครินทร์) มิตรภาพที่ 149 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาการเรียนรู้ภูมิศาสตร์

1. วิสัยทัศน์กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กำหนดวิสัยทัศน์ ดังนี้

1.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ การดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล การอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

1.2 พื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศิลธรรมจริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนา การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม

1.3 การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตย

1.4 เรียนรู้การบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารและจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด อย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.5 เรียนรู้ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

1.6 เรียนรู้ภูมิศาสตร์ของประเทศไทย ลักษณะกายภาพของโลก แหล่งทรัพยากร ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. สารและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

2.1 สารที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

2.2 สารที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.3 สารที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

2.4 สารที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติ จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

2.5 สารที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. คำอธิบายรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

รู้และเข้าใจ บอก อธิบาย ปฏิบัติ วิเคราะห์ สรุปและนำไปใช้เกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนา พุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือ ประวัติสาวก ชาดก ความสำคัญและพระรัตนตรัย ไตรสิกขา และหลักธรรมโอวาท 3 พระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนา สวดมนต์แผ่เมตตา และบริหารจัดการเจริญปัญญาในหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น ๆ ลักษณะสำคัญของศาสนพิธี/พิธีกรรมของศาสนา ศาสนสถาน มารยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี รวมถึงประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี/พิธีกรรมในวันสำคัญทางศาสนา

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลา และธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม มารยาทไทย วัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มบุคคลในสังคมไทย ข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน บทบาท หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล กิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ ความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย บทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ และบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน รวมถึงประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ภาพถ่ายชนิดต่าง ๆ) ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพและสังคมของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมในประเทศ การแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้นและแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชนโดยการใช้กระบวนการกลุ่ม การสร้างเจตคติที่ดี การแก้ปัญหา ปฏิบัติและเกิดการสร้างความคิดรวบยอด เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะในการใช้ชีวิต สื่อสาร คิด แก้ปัญหาและทักษะในการใช้เทคโนโลยี

ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา รักอุทิศตน ช่วยเหลือสังคม เลือกลงและตัดสินใจด้วยความถูกต้องเหมาะสม อนุรักษ์ความเป็นไทย มีมนุษยสัมพันธ์ ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งมีจิตสำนึกที่ดีต่อตนเอง สถานศึกษาและและเทชาติ

ตัวชี้วัด

ส 1.1 ป.5/1, ป.5/2, ป.5/3, ป.5/4, ป.5/5, ป.5/6, ป.5/7

ส 1.2 ป.5/1, ป.5/2, ป.5/3

ส 2.1 ป.5/1, ป.5/2, ป.5/3, ป.5/4

ส 2.2 ป.5/1, ป.5/2, ป.5/3

ส 3.1 ป.5/1, ป.5/2, ป.5/3

ส 3.2 ป.5/1, ป.5/2

ส 5.1 ป.5/1, ป.5/2, ป.5/3

ส 5.2 ป.5/1, ป.5/2, ป.5/3

รวม 28 ตัวชี้วัด

4. สาระมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

4.1 สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

4.2 ตัวชี้วัด สาระภูมิศาสตร์

4.2.1 ตัวชี้วัด ป.5/1 วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาคของตน

4.2.2 ตัวชี้วัด ป.5/2 วิเคราะห์อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิตในภูมิภาคของตนเอง

4.2.3 ตัวชี้วัด ป.5/3 นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตนเอง

5. โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ตาราง 1 โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เวลา 80 ชั่วโมง คะแนน 70:30

ลำดับที่	หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน
1	เด็กไทยใฝ่ดี	ส 1.1 ป.5/1, ป.5/2, ป.5/3, ป.5/4, ป.5/5, ป.5/6, ป.5/7 ส 1.2 ป.5/1, ป.5/2, ป.5/3	20	10
2	หนูน้อย ประชาธิปไตย	ส 2.1 ป.5/1, ป.5/2, ป.5/3, ป.5/4 ส 2.2 ป.5/1, ป.5/2, ป.5/3	20	5
3	เศรษฐกิจน้อย	ส 3.1 ป.5/1, ป.5/2, ป.5/3 ส 3.2 ป.5/1, ป.5/2	20	5
4	โลกสวยด้วยมือเรา	ส 5.1 ป.5/1, ป.5/2, ป.5/3 ส 5.2 ป.5/1, ป.5/2, ป.5/3	20	10
	สอบปลายปี		70	30
	รวม		80	100

ตาราง 2 การวิเคราะห์ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 โลกสวยด้วยมือเรา

หน่วยการเรียนรู้/เวลาที่ใช้ (ชั่วโมง)	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้ ภูมิศาสตร์
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 โลกสวยด้วยมือเรา	ป.5/2 วิเคราะห์อิทธิพลของ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ ก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิต ในภูมิภาคของตน ป.5/3 นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อน ให้เห็นผลจากการรักษาและ การทำลายสภาพแวดล้อม และเสนอแนวทางใน การจัดการสิ่งแวดล้อม ในภูมิภาคของตน	อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิด วิถีการดำเนินชีวิตในภูมิภาค ของตน การรักษาและการทำลาย สภาพแวดล้อมมีผลต่อ การดำเนินชีวิตของประชากร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง

1. ความหมายของการใช้กรณีตัวอย่าง

ทิตานา แชมมณี (2550: 362) ได้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างไว้ว่า วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างคือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้นักเรียนศึกษาเรื่องที่สมมติขึ้นจากความเป็นจริง และตอบประเด็นคำถามเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบและเหตุผลที่มาจากคำตอบนั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการอภิปรายเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

ทิพย์วิมล วังแก้วหิรัญ (2551: 147) ได้ให้ความหมายของวิธีสอนโดยกรณีตัวอย่างว่า หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอนให้นักเรียนศึกษาเรื่องที่สมมติขึ้นจากความเป็นจริงและการอภิปราย เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

ชนาธิป พรกุล (2554: 165) ได้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างว่าเป็นการจัดให้นักเรียนเรียนรู้จากการศึกษากรณีตัวอย่างด้วยการอภิปราย

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2554: 93) ได้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้กรณีเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นเรื่องจริงหรือสมมติขึ้นจากความเป็นจริง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์ อภิปรายแลกเปลี่ยนข้อมูล การจัดการเรียนรู้แบบนี้เป็นการฝึกให้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการหลากหลาย สามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ หรือเสริมสร้างความรู้ให้กว้างขวาง และนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2555: 165) ได้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างไว้ว่า วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างหรือกรณีศึกษาเป็นการจัดการเรียนการสอนให้แก่แก่นักเรียนได้ศึกษากรณีตัวอย่าง หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง หรืออาจจะเกิดขึ้นจริงมาดัดแปลง เป็นตัวอย่างให้แก่แก่นักเรียนได้วิเคราะห์หรืออภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมกันตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ไขปัญหาหรือแนวทางการพัฒนา ซึ่งทำให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการคิดและนำไปสู่การตัดสินใจแนวทาง การเรียนอย่างมีเหตุผลและเสมือนนักเรียนนำประสบการณ์จากการฝึกหัดไปใช้แก้ปัญหาชีวิต

สรุปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนนำเอาตัวอย่าง หรือสถานการณ์จากข่าว ภาพ และบทความ แล้วนำเสนอเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อฝึกให้นักเรียนร่วมระดมพลังสมอง ฝึกการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ ฝึกอภิปราย โดยการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย เพื่อร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น เพื่อร่วมสรุปแนวทางการแก้ไขปัญหาของกลุ่ม

2. องค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ (2550: 142-146) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง ดังนี้

1) การอภิปราย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างนั้น ควรจะมีการอภิปรายกันเป็นกลุ่มย่อย ในแต่ละกลุ่มจะมีประธานเป็นผู้ดำเนินการให้มีการอภิปรายตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีเลขานุการเป็นผู้บันทึกสาระสำคัญของการอภิปราย สมาชิกของกลุ่มแต่ละคนจะได้มีโอกาส

แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนความรู้กันอย่างอิสระ ในการอภิปรายนั้นควรจะดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1.1) การตกลงกันเกี่ยวกับขอบเขตของปัญหาอย่างชัดเจนมีหัวข้อการอภิปรายที่มีลักษณะให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือเจตคติกัน

1.2) มีการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ดังนั้นนักเรียนจึงควรได้มีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องที่จะอภิปรายมาล่วงหน้าก่อนแล้ว สมาชิกทุกคนในกลุ่มจะต้องตั้งใจฟังเพื่อน ๆ อภิปรายกัน เพื่อจะให้เห็นความคิดเห็นกันอย่างต่อเนื่องสัมพันธ์

1.3) การหาข้อยุติ เมื่อการอภิปรายดำเนินไปจนถึงขั้นสามารถหาข้อสรุปผลได้แล้ว ก็ต้องมีการสรุปความเพื่อเป็นข้อยุติ ซึ่งจัดได้ว่าเป็นความสำเร็จตามจุดประสงค์ของการอภิปราย เมื่อนักเรียนทุกกลุ่มได้ร่วมอภิปรายจนได้ข้อยุติแล้ว ผู้สอนและนักเรียนควรได้อภิปรายร่วมกันทั้งชั้นเรียนอีกครั้ง เพื่อเป็นการหาข้อสรุปร่วมกัน

2) การระดมสมอง เป็นเทคนิคที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมร่วมกันและให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นการรวบรวมความคิดเห็นจากสมาชิกของกลุ่มให้ได้มากที่สุดในเวลาอันสั้น ซึ่งในการระดมสมองนั้นจะต้องให้โอกาสทุกคนมีอิสระในความคิด โดยไม่ต้องเกรงว่าความคิดนั้นจะผิดหรือซ้ำกับความคิดของคนอื่น และสมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องไม่วิจารณ์ความคิดเห็นของคนอื่น การระดมพลังสมอง มุ่งในด้านปริมาณของความคิด เพื่อให้ได้ความคิดมากที่สุด ไม่ได้เน้นเรื่องคุณภาพ แต่จะนำความคิดทั้งหลายมาคัดเลือกในภายหลัง เมื่อระดมความคิดจากสมาชิกได้แล้ว ก็ให้นำความคิดดังกล่าวมาแยกประเด็นความคิดเป็นกลุ่ม เขียนความคิดให้กะทัดรัดชัดเจน สรุปความคิดทั้งหมด

3) กระบวนการคิดแก้ปัญหา เมื่อได้รวมพลังสมองของสมาชิกแล้วจะสามารถสรุปเป็นปัญหาที่ชัดเจนได้ สมาชิกในกลุ่มจะร่วมกันคิดอย่างมีระบบ ดังนี้

3.1) ทำความเข้าใจในปัญหา นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ทำความเข้าใจ มองให้ชัดเจนว่าอะไรคือตัวปัญหาหรืออุปสรรคสำคัญ

3.2) อภิปรายถกเถียงเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา และเสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาาร่วมกัน โดยรวบรวมวิธีการทุกอย่างเพื่อใช้ในการแก้ปัญหานั้น และคัดเลือกวิธีการที่สมาชิกเห็นพ้องต้องกันว่าเป็นวิธีที่น่าจะได้ผลมากที่สุดน้อยเรียงลำดับความสำคัญ และตัดสินใจร่วมกันเลือกวิธีที่เหมาะสมที่สุดที่ได้จากการสรุปผลการอภิปราย

3.3) วางแผนการทำงานเพื่อแก้ปัญหาตามวิธีการที่กำหนดไว้ และลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนด

3.4) สรุปประเมินผลการแก้ปัญหา เพื่อหาข้อบกพร่องและผลดีที่จะนำไปใช้ปรับปรุงในการแก้ปัญหาครั้งต่อไป

3. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง

นักการศึกษา ได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างไว้ ดังนี้

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2550: 142-146) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง ผู้สอนควรมีการเตรียมตัวให้พร้อม มีการเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ สื่อ ในการศึกษาให้แก่นักเรียนการเสนอตัวอย่างสามารถทำได้ในรูปเอกสาร รูปภาพ สไลด์ วีดิทัศน์ การแสดงบทบาทสมมติ แลกบันทึกลเสียง ให้พร้อมกับการจัดกิจกรรมแบบนี้ มีขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นเตรียม ผู้สอนแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยตามความเหมาะสม ประมาณกลุ่มละ 5-7 คน ผู้สอนนำจุดมุ่งหมายหรือปัญหาที่นักเรียนต้องพิจารณาก่อนลงมือศึกษา จะเป็นการกระตุ้นความสนใจให้นักเรียนได้ศึกษาบทเรียนด้วยความตั้งใจอย่างแท้จริง

2) ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง ผู้สอนใช้กรณีตัวอย่างซึ่งอาจจะเป็นเอกสาร สไลด์ วีดิทัศน์ การ์ตูน บทเรียน บทบาทสมมติ การเล่านิทาน เป็นต้น ซึ่งในบทเรียนจะใช้สื่อการสอนหนึ่งประเภทเท่านั้น ในกรณีที่ผู้สอนใช้การเล่านิทานนั้น ผู้สอนควรใช้สื่อต่าง ๆ ประกอบการเล่า เช่น รูปภาพ ข้อความสำคัญ คติพจน์ คติธรรม และตีภาพหรือข้อความเหล่านั้นไว้ตามลำดับขั้นตอนเพื่อให้ นักเรียนกลับมาศึกษาเพิ่มเติมได้ภายหลัง เพื่อไม่ให้ นักเรียนลืม และจะได้ทบทวนหรือศึกษาในขั้นวิเคราะห์

3) ขั้นวิเคราะห์ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย ระดมพลังสมอง รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีตัวอย่างที่ศึกษา เพื่อตัดสินใจหาแนวทางแก้ปัญหา และสรุปผลการอภิปรายของสมาชิกในกลุ่ม และเป็นตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายต่อชั้นเรียน ซึ่งผู้สอนคอยบันทึกคำตอบ หรืออาจจะมอบหมายให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งจดบันทึกคำตอบ หรือข้อคิดเห็นของสมาชิกแต่ละกลุ่มลงบนกระดาษอย่างเป็นระเบียบ เพื่อให้นักเรียนได้พิจารณาผลการวิเคราะห์ของตนอีกครั้งหนึ่งก่อนสรุปข้อคิดเห็น

4) ขั้นสรุป นักเรียนทั้งชั้นเรียนร่วมกับผู้สอนอภิปรายหาข้อสรุปเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา และแนวทางในการตัดสินใจแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่าง และบันทึกสาระสำคัญ เป็นการสรุปข้อคิดที่ได้จากการวิเคราะห์รายละเอียดในกรณีตัวอย่างที่เป็นหลักการทั่วไป ผู้สอนควรเสนอหลักการหรือทฤษฎี หรือข้อปฏิบัติที่สัมพันธ์กับกรณีตัวอย่าง ซึ่งผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้าเตรียมมาให้แก่นักเรียนจะให้นักเรียนมีหลักการและมีแนวปฏิบัติที่กว้างขึ้น

5) ขั้นประเมินผล ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตอบปัญหาซึ่งผู้สอนได้กำหนดจากกรณีตัวอย่าง ที่ศึกษาไปแล้ว นอกจากนั้นผู้สอนอาจจะประเมินผลนักเรียนจากการสังเกตในการร่วมสนทนา การรายงาน การตอบคำถาม และการทำงานกลุ่มของนักเรียน

กฤษณี เพ็ชรทวีพรเดช (2550: 157) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างไว้ดังนี้

1) ขั้นเตรียม เป็นขั้นตอนที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ศึกษาจากบทเรียนด้วยความตั้งใจ ผู้สอนแนะนำวิธีการศึกษากรณีตัวอย่าง และแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยตามความเหมาะสม ประมาณกลุ่มละ 5-7 คน ผู้สอนแนะนำจุดมุ่งหมายหรือปัญหาที่นักเรียนจะต้องพิจารณาก่อนลงมือศึกษา

2) ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง เป็นขั้นตอนการนำเสนอกรณีตัวอย่างให้นักเรียนอาจจะเป็นเอกสาร สไลด์ วีดิทัศน์ บทเรียน การ์ตูน บทบาทสมมติ การเล่านิทาน ฯลฯ

3) **ขั้นวิเคราะห์** เป็นขั้นตอนที่นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายระดมพลังสมอง รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นจากกรณีตัวอย่างที่ศึกษา เพื่อตัดสินใจหาแนวทางแก้ปัญหา และสรุปผลการอภิปรายของสมาชิกในกลุ่ม และตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายต่อชั้นเรียน ในการวิเคราะห์นั้นอาจจะเป็นการอภิปรายทั้งชั้นก็ได้ ซึ่งผู้สอนควรบันทึกคำตอบ หรืออาจจะมีมอบหมายให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งบันทึกคำตอบหรือข้อคิดเห็นของสมาชิกแต่ละกลุ่มลงบนกระดานดำ อย่างเป็นระเบียบ เพื่อนักเรียนจะได้พิจารณาผลการวิเคราะห์ของตนเองครั้งหนึ่งก่อนสรุปข้อคิดเห็น

4) **ขั้นสรุป** เป็นขั้นตอนที่นักเรียนทั้งชั้นเรียนร่วมกับผู้สอนอภิปรายหาข้อสรุปเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาและแนวทางในการตัดสินใจแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่าง และบันทึกสาระสำคัญเป็นการสรุปข้อคิดเห็นที่ได้จากการวิเคราะห์รายละเอียดในกรณีตัวอย่างให้เป็นหลักการทั่วไป ในขั้นนี้ผู้สอนควรเสนอหลักการ หรือทฤษฎี หรือข้อปฏิบัติที่สัมพันธ์กับกรณีตัวอย่าง ซึ่งผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้าเตรียมมาให้แก่นักเรียนจะทำให้นักเรียนมีหลักการและแนวปฏิบัติกว้างขวางขึ้น

5) **ขั้นประเมินผล** เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตอบปัญหา ซึ่งผู้สอนได้กำหนดจากกรณีตัวอย่างที่ศึกษาไปแล้ว จากการศึกษาสังเกตในการร่วมสนทนา การรายงาน การตอบคำถาม การทำงานกลุ่มของนักเรียน เป็นต้น

ทิตนา แชมมณี (2557: 362) ได้กล่าวถึงขั้นตอนสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างดังนี้

- 1) ผู้สอน/นักเรียนนำเสนอกรณีตัวอย่าง
 - 2) นักเรียนศึกษากรณีตัวอย่าง
 - 3) นักเรียนอภิปรายประเด็นคำถามเพื่อหาคำตอบ
 - 4) นักเรียนและผู้สอนอภิปรายคำตอบ
 - 5) ผู้สอนและนักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาของนักเรียนและสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับ
 - 6) ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน
- สรุปได้ว่า มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างมีดังนี้

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2550: 142-146) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างมี 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง 3) ขั้นวิเคราะห์ 4) ขั้นสรุป 5) ขั้นประเมินผล ซึ่งมีความสอดคล้องกับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างของ กุณตรี เพ็ชรทวีพรเดช (2550: 157) ซึ่งได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างมี 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง 3) ขั้นวิเคราะห์ 4) ขั้นสรุป 5) ขั้นประเมินผล ซึ่งมีความแตกต่างจากของ ทิตนา แชมมณี (2557: 362) ซึ่งได้แบ่งขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) นักเรียน/ผู้สอนนำเสนอกรณีตัวอย่าง 2) นักเรียนศึกษากรณีตัวอย่าง 3) นักเรียนอภิปรายประเด็นคำถามเพื่อหาคำตอบ 4) นักเรียนและผู้สอนอภิปรายคำตอบ 5) ผู้สอนและนักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาและวิธีแก้ปัญหของนักเรียนและสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับ และ 6) ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนการสอนของ สุคนธ์ สินธพานนท์ มาใช้ในการจัดการเรียนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นเตรียมผู้สอนแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยตามความเหมาะสม ประมาณกลุ่มละ 5-7 คน ผู้สอนนำจุดมุ่งหมายหรือปัญหาที่นักเรียนต้องพิจารณาก่อนลงมือศึกษา จะเป็นการกระตุ้นความสนใจให้นักเรียนได้ศึกษาบทเรียนด้วยความตั้งใจ 2) ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง ผู้สอนใช้กรณีตัวอย่างจากข่าว ภาพและบทความ 3) ขั้นวิเคราะห์ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายระดมพลังสมอง รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีตัวอย่างที่ศึกษา เพื่อตัดสินใจหาแนวทางแก้ปัญหา และสรุปผลการอภิปรายของสมาชิกในกลุ่ม และเป็นตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายต่อชั้นเรียน ซึ่งผู้สอนคอยบันทึกคำตอบหรืออาจจะมอบหมายให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งจดบันทึกคำตอบ หรือข้อคิดเห็นของสมาชิกแต่ละกลุ่มลงบนกระดานอย่างเป็นระเบียบ เพื่อนักเรียนได้พิจารณาผลการวิเคราะห์ของตนเองอีกครั้งหนึ่ง ก่อนสรุปข้อคิดเห็น 4) ขั้นสรุป นักเรียนทั้งชั้นเรียนร่วมกับผู้สอน อภิปรายหาข้อสรุปเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาและแนวทางในการตัดสินใจแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่าง และบันทึกสาระสำคัญเป็นการสรุปข้อคิดที่ได้จากการวิเคราะห์รายละเอียดในกรณีตัวอย่าง 5) ขั้นประเมินผล ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตอบปัญหาซึ่งผู้สอนได้กำหนดจากกรณีตัวอย่างที่ศึกษาไปแล้ว นอกจากนั้นผู้สอนอาจจะประเมินผลนักเรียนจากการสังเกตในการร่วมสนทนา การรายงาน การตอบคำถาม การทำงานกลุ่มของนักเรียนในการนำขั้นตอนการสอนทั้ง 5 ขั้น ตามแนวคิดของสุคนธ์ สินธพานนท์ เพราะเมื่อนำไปใช้กับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H จะส่งผลให้สามารถพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้

4. รูปแบบของกรณีตัวอย่างที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ทิตานา แชมมณี (2546: 75) ได้กล่าวถึงกรณีตัวอย่างว่า เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้นักเรียนฝึกฝนการเผชิญและแก้ปัญหาโดยไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาจริง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ และเรียนรู้ความคิดของผู้อื่น ช่วยให้นักเรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น ควรมีองค์ประกอบที่สำคัญและขาดไม่ได้ของการสอนแบบกรณีตัวอย่าง มีดังนี้

- 1) มีกรณีคล้ายกับเหตุการณ์จริง
- 2) ประเด็นคำถามให้พิจารณาหาคำตอบ
- 3) มีคำตอบที่หลากหลาย คำตอบไม่มีถูกไม่มีผิดอย่างชัดเจนหรือแน่นอน
- 4) มีการอภิปรายกับสภาพการณ์ ปัญหา มุมมอง และวิธีการแก้ปัญหาของนักเรียนและสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับ

สาโรช บัวศรี (2549: 19-20) ระบุว่า กรณีตัวอย่างที่จะนำมาใช้จัดการกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นมีหลายลักษณะและหลายรูปแบบ ดังนี้

- 1) กรณีตัวอย่างที่เรียบเรียงเป็นตัวหนังสือ เช่น ข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ เรื่องสั้น และนิทาน เป็นต้น
- 2) กรณีตัวอย่างที่เป็นคำบอกเล่าหรือฟังจากวิทยุหรือแถบเสียง
- 3) กรณีตัวอย่างที่เป็นรูปภาพ เช่น การ์ตูน ภาพยนตร์และโทรทัศน์ เป็นต้น
- 4) กรณีตัวอย่างที่เป็นการแสดงจริง เช่น ละคร หรือบทบาทสมมติ เป็นต้น

ก่องแก้ว เจริญอักษร และคณะ (2550: 146) กล่าวว่า กรณีตัวอย่างเป็นเรื่องราว หรือ เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาของบุคคล กลุ่มคน หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งที่กำลังประสบปัญหาอยู่ กรณีตัวอย่างที่ดีจะต้องมีองค์ประกอบดังนี้

- 1) เรื่องที่เขียนขึ้นเป็นเรื่องน่าสนใจ เราให้เกิดความยากที่จะคิดค้นเกี่ยวกับปัญหา
- 2) มีรายละเอียดประกอบเรื่องที่ทำให้เกิดความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ช่วยให้เกิดการอภิปราย ความคิดออกไปในแนวต่าง ๆ
- 3) เป็นกรณีตัวอย่างที่เกี่ยวกับปัญหาทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ประสบในเหตุการณ์และ สถานที่เกิดเรื่องขึ้น
- 4) เป็นเรื่องที่ทำให้เกิดความเข้าใจและช่วยขยายขอบเขตของแนวคิดให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ในหมู่ผู้ร่วมมือกันแก้ปัญหา
- 5) กรณีตัวอย่างนั้นจะต้องสร้างภาพพจน์ให้เห็นเหตุการณ์ที่ปรากฏจริงอย่างชัดเจน
- 6) มีข้อมูลที่เพียงพอและถูกต้องสำหรับผู้เกี่ยวข้องจะได้แก้ปัญหา นั้น ๆ ได้

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2550: 143) กล่าวว่า กรณีตัวอย่างที่จะนำมาให้นักเรียนศึกษานั้น มีหลายรูปแบบ ได้แก่ เรื่องเล่า เรื่องสั้น เรื่องยาว ตัดต่อจากหนังสือพิมพ์ บทละคร บทสนทนา ภาพชุด ที่มีเรื่องราวติดต่อกัน บทความ ชัดภาพ การ์ตูน บทบาทสมมติ ปกติแล้วกรณีตัวอย่างจะเป็นในรูปเอกสาร แต่ก็สามารถนำเสนอในรูปแบบอื่นได้ เช่น สไลด์ วีดิทัศน์ การแสดงละคร การแสดงบทบาทสมมติ การทดลอง เป็นต้น

สุวิทย์ มูลคำ (2550: 94) ได้สรุปลักษณะของกรณีตัวอย่างไว้ว่าลักษณะของกรณีตัวอย่าง เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงหรือใกล้เคียงความเป็นจริง และมีสถานการณ์และปัญหาอยู่ เช่น ปัญหาสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ยาเสพติด เป็นต้น นำมาจากแหล่งข้อมูล โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แล้วนำเสนอ ด้วยสื่อดังกล่าว

สรุปจากลักษณะของกรณีตัวอย่างมีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำ กรณีตัวอย่างมาจากข่าว ภาพ และบทความ มาใช้ในการฝึกความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำให้เกิดความเข้าใจและช่วยขยายขอบเขตของแนวคิด เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้นักเรียน คิดวิเคราะห์ และเรียนรู้ความคิดของผู้อื่น ช่วยให้นักเรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น

5. จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง

จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างได้มีนักการศึกษาได้ศึกษาไว้ ดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2554: 44) กล่าวว่า การนำกรณีตัวอย่างมาใช้เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เพื่อฝึกให้นักเรียนเผชิญหรือแก้ปัญหาโดยไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาจริงและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
- 2) เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ แล้วนำข้อมูล มาวิเคราะห์ อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีมุมมองมากขึ้น

ทศนา แชมมณี (2550: 360) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างเป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้นักเรียนฝึกฝนการเผชิญและแก้ปัญหาโดยไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาจริง ๆ เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ และเรียนรู้ความคิดของผู้อื่น ช่วยให้นักเรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น

วาริรัตน์ แก้วอุไรและคณะ (2554: 82) กล่าวว่า การนำกรณีตัวอย่างมาใช้ในการประกอบการสอนมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

- 1) เพื่อฝึกการใช้ความคิดวิเคราะห์ และแยกแยะประเด็นปัญหา เมื่อเผชิญกับปัญหา หรือสถานการณ์หลาย ๆ แบบ ซึ่งเป็นการมุ่งสร้างเสริมทักษะการคิดเพื่อนำไปแก้ไขปัญหาในสถานการณ์จริง
- 2) การพิจารณากรณีตัวอย่างละเอียดรอบคอบสมเหตุสมผลเพื่อให้เกิดข้อสรุป เป็นการทำให้นักเรียนรู้จักการตัดสินใจอย่างมีหลักการและมีเหตุผลสนับสนุน ได้ปฏิบัติการคิดทุกระดับจากง่ายไปจนถึงการประเมิน โดยจุดเน้นของกรณีตัวอย่างจะอยู่ที่เนื้อหาของเรื่องและการอภิปรายประเด็นปัญหาต่าง ๆ
- 3) ให้นักเรียนรู้จักวิธีการสืบค้นความรู้ด้วยตนเองและนำไปสู่การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงได้
- 4) เพื่อเสริมสร้างทักษะในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม อย่างรู้บทบาทและหน้าที่ของตน
- 5) เพื่อฝึกและให้โอกาสนักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ ความรู้สึกและเจตคติซึ่งกันและกัน

สรุปจากจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง เป็นการฝึกฝนให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ มีการแยกแยะประเด็นปัญหา มีการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดมุมมองที่กว้างขวางขึ้น

เทคนิคการตั้งคำถาม

นักการศึกษา ได้อธิบายถึงเทคนิคการตั้งคำถาม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ความสำคัญของการตั้งคำถาม

การตั้งคำถามในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญเพื่อให้นักเรียนได้คิด มีความสำคัญมาก ซึ่งระดับคำถามโดยส่วนใหญ่มักเน้นความจำมากกว่าการคิดวิเคราะห์ ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการตั้งคำถามไว้ ดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2553: 76) กล่าวว่า การตั้งคำถามมีความสำคัญ ดังนี้

- 1) เพื่อสร้างความสนใจ และจูงใจให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม
- 2) เพื่อนำนักเรียนไปสู่การตั้งปัญหา หรือนำเข้าเรื่องใหม่
- 3) เพื่อกระตุ้นหรือสร้างความสนใจนักเรียนค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตนเอง
- 4) เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดและตัดสินใจ
- 5) เพื่อพัฒนาความคิดรวบยอดของนักเรียน
- 6) เพื่อวินิจฉัยปัญหา ข้อบกพร่องและจุดเด่นของนักเรียน
- 7) เพื่อทบทวนหรือสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาแล้ว
- 8) เพื่อประเมินและตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน
- 9) เพื่อให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้

10) เพื่อประเมินว่า นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้หรือไม่ เพียงใด

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2553: 245) กล่าวถึงการตั้งคำถามว่ามีความสำคัญ ดังนี้

- 1) กระตุ้น ใ้ใจให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียน
- 2) นำเด็กเข้าสู่ปัญหาใหม่ที่น่าสนใจ
- 3) ช่วยให้ครูได้เน้นเนื้อหาในบทเรียน
- 4) ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง
- 5) ครูสามารถตรวจสอบและรู้พื้นฐานและประสบการณ์เดิมของนักเรียน ทำให้สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม
- 6) เสริมสร้างความสามารถทางความคิด
- 7) พัฒนาความคิดรวบยอดของนักเรียน
- 8) ฝึกนักเรียนให้รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม
- 9) ช่วยให้ครูสามารถประเมินความรู้ความเข้าใจของนักเรียน และเป็นการประเมินผลการเรียนการสอน

10) ทำให้ครูรู้จักนิสัยส่วนตัว ความรู้สึกนึกคิด ภูมิหลังของนักเรียนในด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียน

- 11) ทบทวนหรือสรุปสิ่งที่เรียนมาแล้ว
- 12) ขยายแนวคิด แนวทางในการเรียนรู้ เพื่อช่วยแนะแนวทางให้นักเรียนได้นำความรู้ไปใช้เกิดการอธิบายอย่างต่อเนื่อง

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553: 3) อธิบายความสำคัญของการตั้งคำถามว่า ในโลกปัจจุบันนักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารมากมาย ซึ่งเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ นักเรียนต้องคัดกรองข่าวสารข้อมูลที่มีมากมาย ผู้สอนจึงมีความจำเป็นต้องฝึกฝนนักเรียนให้เก่งทางด้านคิด ด้วยการใช้คำถามเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิด ผู้สอนมีการใช้คำถามที่หลากหลาย ตั้งคำถามจากระดับที่ง่ายจนถึงคำถามในระดับสูง เพราะคำถามเป็นสิ่งสำคัญมากในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการพัฒนาระบบการคิด คำถามจะมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีแง่มุมแง่คิดที่แปลกใหม่ เกิดการอธิบายอย่างกว้างขวางนำไปสู่การเข้าใจ และเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สรุปว่าคำถามเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการพัฒนานักเรียนโดยคำถามช่วยให้ครูได้สำรวจความรู้เดิมของนักเรียน และคำถามจะเป็นเครื่องกระตุ้นความสนใจให้กับนักเรียนเกิดการคิด ในแง่มุมต่าง ๆ

2. ลักษณะคำถามที่ดี

ลักษณะการตั้งคำถามที่ดีจะช่วยให้มีความสามารถในการคิด และยังช่วยให้ผู้สอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ที่กำหนดไว้ โดยนักการศึกษาได้สรุปลักษณะของคำถามที่ดีไว้ ดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2553: 82-83) ได้สรุปลักษณะของคำถามที่ดีไว้ดังต่อไปนี้

- 1) ไม่ควรใช้คำถามที่จำกัดคำตอบไว้แคบ ๆ เช่น จริง-ไม่จริง ถูก-ผิด ใช่-ไม่ใช่ เพราะผู้ตอบแทบไม่ได้คิดเลย

2) ควรหลีกเลี่ยงคำถามที่คาดเดาได้
 3) ควรหลีกเลี่ยงการใช้คำถามที่ซ้อน ๆ กันหลาย ๆ คำถาม เช่น ภูเขาไฟเกิดและระเบิดได้อย่างไร

4) ไม่ควรถามคำถามที่มีคำตอบชัดเจนอยู่ในคำถามนั้นแล้ว
 5) ไม่ควรถามคำถามนอกเหนือเรื่องที่กำลังเรียน
 6) ไม่ควรใช้คำถามที่มีความหลากหลาย หลายแง่หลายมุม
 7) ในกรณีที่นักเรียนถามแล้วครูตอบไม่ได้ ผู้สอนไม่ควรโกรธต่อหน้านักเรียนควรตอบว่าไม่รู้หรือไม่แน่ใจ โดยจะค้นคว้าหาคำตอบให้ทีหลัง

8) ผู้สอนไม่ควรถามย้ำเมื่อนักเรียนฟังอยู่แล้ว แต่ควรถามย้ำเมื่อคำถามของผู้สอนไม่ชัดเจน
 9) ไม่ควรทำให้นักเรียนหมดกำลังใจที่จะตอบคำถามของผู้สอน

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553: 75-76) กล่าวว่า ลักษณะของคำถามที่ดี มีดังนี้

1) คำถามมีความชัดเจน เพื่อให้นักเรียนรู้ว่าต้องการถามอะไร
 2) คำถามที่ดีต้องใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่วกวนจนนักเรียนงง แล้วตอบไม่ได้ทั้ง ๆ ที่นักเรียนมีความรู้ที่จะสามารถตอบได้

3) คำถามที่ดีต้องมีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์การเรียนการสอน สัมพันธ์กับเรื่องราวเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน

4) คำถามควรมีหลายประเภท กลมกลืนกับเรื่องราว กิจกรรม และเร้าความสนใจ
 5) คำถามที่สร้างขึ้นต้องมีคุณค่า และเร้าให้นักเรียนอยากตอบ
 6) คำถามควรเป็นแบบปลายเปิด ตอบได้หลายแง่หลายมุม เพราะจะทำให้นักเรียนกระตือรือร้นที่จะตอบ

7) คำถามควรให้นักเรียนได้คิด ได้บรรยาย ได้อธิบายเหตุผลว่าทำไม เพราะเหตุใด หรือได้ประเมินค่าสิ่งที่ได้เรียนรู้ ผู้ถามต้องหลีกเลี่ยงคำถามที่ต้องการคำตอบเดียวว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่”

8) คำถามที่ดีต้องสามารถให้นักเรียนมีการพัฒนาทางด้านสมองให้ดีขึ้น ไม่ใช่การถามแต่ความจำจนนักเรียนไม่ได้คิด ซึ่งเป็นการไม่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสมองของนักเรียน

9) คำถามควรสั้นและมีความชัดเจน ไม่ไขว่ไขว่เยิ่นเย้อ อ่านไม่เข้าใจและเสียเวลาในการอ่านมาก

สรุปว่า ลักษณะของคำถามที่ดีนั้นจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี เข้าใจพื้นฐานในการคิดต่อไปในระดับสูง ซึ่งคำถามจะต้องมีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์การเรียนการสอน สัมพันธ์กับเรื่องราวเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนคำถามควรให้นักเรียนได้คิด ได้บรรยาย ได้อธิบายเหตุผลว่าทำไม เพราะเหตุใด

3. เทคนิคการตั้งคำถาม

การใช้คำถามเป็นสื่อเร้าเพื่อพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนตอบโดยแสดงความคิดเห็นในระดับสูง ซึ่งคำถามนั้นต้องน่าสนใจและกระตุ้นให้คิด การตั้งคำถามควรมีการเตรียมตัวมาก่อน กลวิธีการตั้งคำถามจะช่วยให้คำถามมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การใช้คำถามในหลายรูปแบบซึ่งนักวิชาการได้กล่าวถึงเทคนิคการตั้งคำถามไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 18) ได้สรุปเทคนิคการใช้คำถามที่มีประสิทธิภาพจากการสังเกตขณะที่ครูสอนไว้ ดังนี้

- 1) ครูควรเว้นคำถามที่ต้องการคำตอบว่า ใช่-ไม่ใช่ อะไร ที่ไหน เมื่อไร
- 2) ครูควรเปลี่ยนคำถามหรือคำพูดใหม่ ถ้านักเรียนยังตอบไม่ได้
- 3) ครูควรแสดงการยอมรับคำตอบของนักเรียนโดยไม่ต้องหยุดอาจใช้ท่าทางประกอบได้ เช่น พยักหน้า สัมผัสตัว เป็นต้น

- 4) ครูควรถามคำถามก่อนเรียกชื่อให้นักเรียนตอบ
- 5) ครูควรพยายามให้นักเรียนตอบในลักษณะที่พูดกับเพื่อนทั้งชั้น ไม่ใช่พูดกับครูคนเดียว
- 6) ครูควรมีการเสริมแรงเมื่อนักเรียนตอบคำถามเสร็จแล้ว
- 7) ครูไม่ควรแนะนำแนวทางหรือตอบคำถามให้ทันทีหลังจากถาม
- 8) ครูควรทอดระยะเวลาหลังถามคำถามแล้ว โดยหยุดหรือทอดระยะเวลาชั่วครู่หนึ่ง ค่อยให้นักเรียนตอบ

- 9) ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนมีโอกาสตอบคำถามได้หลายคน
- 10) ครูควรพยายามฝึกให้นักเรียนฟังและตอบโต้ซึ่งกันและกัน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553: 189-190) กล่าวถึง เทคนิคการตั้งคำถามสรุป ดังนี้

- 1) ลำดับคำถามให้ดีเป็นขั้นเป็นตอน การถามคำถามเป็นขั้นตอนจะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกการคิดอย่างเป็นระบบต่อเนื่องสัมพันธ์กัน

- 2) ถามนักเรียนทั้งชั้นแล้วจึงเรียกให้ตอบ การเรียกให้ตอบต้องเรียกให้ทั่วถึง ในการถามไม่ควรเจาะจงผู้ตอบหรือถามคำถามตามลำดับ เพราะการที่ผู้ตอบรู้ตัวก่อนว่าจะได้ตอบเมื่อใดนั้นจะทำให้ผู้ตอบไม่สนใจคำถามอื่น ๆ

- 3) ถามแล้วเว้นระยะให้นักเรียนได้มีระยะเวลาหาคำตอบหรือคิดหาเหตุผล
- 4) ไม่ทวนคำถามละคำตอบ เพราะการทวนคำถามและคำตอบจะทำให้นักเรียนไม่สนใจฟังหรือคิดตามคำถามของผู้สอน ถ้าคำตอบไม่ชัดเจนหรือได้ยินไม่ทั่วถึงจึงให้นักเรียนขยายคำตอบหรือตอบให้ดีขึ้น

- 5) ไม่ถามคำถามพร้อมกันหลายคำถาม เพราะทำให้นักเรียนเกิดความสับสนได้
- 6) ควรใช้คำถามให้หลากหลายรูปแบบหรือหลายประเภทเพื่อสามารถวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนได้ครบทุกด้าน

- 7) ใช้คำถามเชิงรุกที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กันเพื่อให้นักเรียนได้คิดขยายกว้างออกไป
- 8) เมื่อถามแล้วผู้สอนต้องสนใจฟังคำตอบ ซึ่งอาจแสดงออกโดยการยิ้มหรือพยักหน้า
- 9) มีการเสริมแรงเมื่อนักเรียนตอบถูก ถ้านักเรียนตอบคำถามไม่ชัดให้ถามต่อเพื่อให้ได้คำตอบที่กระจ่างชัด หรือถ้านักเรียนตอบคำถามไม่ถูกต้องพยายามหาสาเหตุเพื่อจะได้อธิบาย เพื่อนำไปสู่การคิดคำตอบที่ถูกต้อง

- 10) ชักถามนักเรียนอย่างเป็นกันเองในห้องเรียน ซึ่งผู้สอนเป็นผู้ช่วยเหลือในการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองในห้องเรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนอยากมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม

- 11) ใช้คำถามที่นักเรียนมีความรู้และประสบการณ์เพียงพอ

12) ถ้านักเรียนตอบถูกควรเสริมแรง และถ้านักเรียนตอบผิดผู้สอนไม่ควรแสดงปฏิกิริยาเชิงลบ เช่น ตำหนิ แต่ควรให้กำลังใจที่จะแก้ไขคำตอบที่ผิด

13) ถ้านักเรียนตอบถูกบางส่วน ควรให้คำชมเชยในส่วนที่ถูก และถามปูพื้น แนะนำแนวทางให้นักเรียนคิดต่อจนได้คำตอบที่ถูกต้อง

14) ควรวิเคราะห์คำถามที่ถามไปแล้ว เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อใช้ในโอกาสอื่น ๆ ต่อไป

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2556: 331-334) ได้กล่าวถึงเทคนิคการตั้งคำถามไว้ ดังนี้

1) ควรเริ่มคำถามในระดับความจำ หรือความเข้าใจ (คำถามระดับต่ำ) ที่นักเรียนส่วนใหญ่ตอบได้ถูกต้องก่อน ครูควรแสดงความชื่นชมด้วยคำพูด หรือภาษาท่าทาง เช่น พยักหน้า ยิ้มแย้ม ก่อนที่จะเริ่มถามคำถามในระดับที่ซับซ้อนขึ้น

2) เมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จยากลำบากในการตอบคำถาม ผู้สอนต้องช่วยเหลือ

3) ถามให้ทั่วถึงทุกคน ทางที่ดีที่สุดคือถามทั้งชั้น นักเรียนทุกคนควรมีส่วนร่วมในการตอบ

คำถาม

4) เริ่มคำถามยากขึ้นตามลำดับ

5) สร้างบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน

6) ถามทั้งชั้นเพื่อทบทวนความรู้เดิม

7) ถามก่อนระบุชื่อผู้ตอบ

8) ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนต้องการและอยากตอบคำถาม

9) ลักษณะการใช้คำถามที่ดี เช่น ใช้ภาษาชัดเจน สนใจในคำตอบ เปลี่ยนคำถามใหม่ถ้ายากเกินไป และควรให้นักเรียนฝึกการตั้งคำถามด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการคิด

ทิตานา แชมมณี (2556: 407-408) ได้แนะนำเกี่ยวกับเทคนิคการใช้ถามไว้ ดังนี้

1) ถามคำถามทีละคำ ไม่ควรถามหลายคำถามติดต่อกัน

2) คำถามแต่ละคำถามไม่ควรมีประเด็นถามมากเกินไป

3) คำถามควรชัดเจน ถ้าคำถามกว้างเกินไป นักเรียนตอบไม่ตรงประเด็น ควรปรับคำถามให้เฉพาะเจาะจงมากขึ้น

4) คำถามไม่ควรยาวเกินไป นักเรียนหรือผู้ตอบจะจับประเด็นไม่ได้ หรืออาจจะหลงประเด็นไปได้

5) ควรใช้น้ำเสียงและท่าทางที่เหมาะสมประกอบการถาม

6) เมื่อถามคำถามแล้วควรให้เวลานักเรียนคิดพอสมควร

7) ไม่ควรทวนคำถาม และไม่ทวนคำตอบของนักเรียนบ่อย ๆ

8) ครูควรให้คำชมแก่นักเรียนบ้าง แต่ไม่บ่อยเกินไป ควรเป็นไปตามความต้องการของนักเรียนแต่ละคน และควรพยายามค่อย ๆ เปลี่ยนการเสริมแรงจากภายนอกสู่การเสริมแรงจากภายใน

9) หลีกเลี่ยงการชมประเภท ดี.....แต่.....

10) การชมต้องมีฐานจากความเป็นจริง และความจริงใจ

11) ถามนักเรียนและให้โอกาสนักเรียนในการตอบอย่างทั่วถึง ให้ความเสมอภาคแก่นักเรียน ทั้งชายและหญิง ทั้งเก่งและอ่อน ทั้งที่สนใจเรียนและไม่สนใจเรียน

12) เมื่อถามคำถามแล้ว ครูควรเรียกให้นักเรียนตอบเป็นรายบุคคล ไม่ควรให้นักเรียนตอบพร้อมกัน

13) เมื่อถามแล้วถ้าไม่มีผู้ใดตอบได้ ควรตั้งคำถามใหม่ โดยใช้คำถามที่ง่ายขึ้นหรืออธิบายขยายความ หรือให้แนวทางในการตอบ

สรุปได้ว่าเทคนิคการตั้งคำถามเป็นเทคนิคสำคัญในการเสาะแสวงหาความรู้ที่มีประสิทธิภาพ เป็นกลวิธีการสอนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาทักษะการคิด การตีความ การไตร่ตรอง การถ่ายทอดความคิด สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี การถามเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ช่วยให้นักเรียนสร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาความคิดใหม่ ๆ กระบวนการถามจะช่วยขยายทักษะการคิด ทำความเข้าใจให้กระจ่างได้ ข้อมูลย้อนกลับทั้งด้านการเรียนการสอน ก่อให้เกิดการทบทวนการเชื่อมโยงระหว่างความคิดต่าง ๆ ส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็นและเกิดความท้าทาย

4. การคิดวิเคราะห์กับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H

การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุสิ่งของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบย่อย ๆ ของสิ่งนั้น เพื่อค้นหาความจริงหรือสิ่งสำคัญ คำถามที่ใช้ในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งนักการศึกษา ได้นำเทคนิคการตั้งคำถาม คือ 5W1H ดังนี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2549: 95-97) อธิบายว่า การคิดเชิงวิเคราะห์แท้จริง คือ การตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับ “ความสงสัยใคร่รู้” ของผู้ถาม เมื่อเห็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้วอยากรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นมากในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ใหม่ ๆ ความเข้าใจใหม่ ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการอธิบาย การประเมิน การแก้ปัญหาและการตัดสินใจที่รอบคอบมากขึ้น ขอบเขตของคำถามที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงวิเคราะห์ จึงเกี่ยวข้องกับการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบและการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างเรื่องที่วิเคราะห์กับเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแนวคำถามจะอยู่ในขอบข่าย 5W1H เพื่อนำไปสู่การค้นหาความจริงเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ในแง่มุมต่าง ๆ นอกเหนือจากสิ่งที่ปรากฏ

ใคร (Who)

ทำอะไร (What)

ที่ไหน (Where)

เมื่อไร (When)

เพราะเหตุใด (Why)

อย่างไร (How)

คำเหล่านี้อาจไม่จำเป็นต้องใช้ทุกข้อ เพราะการตั้งคำถามมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความชัดเจน ครอบคลุม และตรงประเด็นที่เราต้องการสืบค้น การตั้งคำถามจึงแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ ขอบเขตของการตั้งคำถาม เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์จะต้องตั้งให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่เราต้องการทราบข้อเท็จจริง โดยเราสามารถตั้งคำถามครอบคลุมหลัก 5W1H ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร เพราะเหตุ

สุวิทย์ มูลคำ (2550: 21-22) อธิบายว่า การคิดวิเคราะห์เป็นการคิดโดยใช้สมองซีกซ้ายเป็นหลัก เป็นการคิดเชิงลึก คิดอย่างละเอียด จากเหตุไปผล ตลอดจนเป็นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผลและผลความแตกต่างระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องเทคนิคการคิดวิเคราะห์อย่างง่ายที่นิยมใช้ คือ 5W1H ซึ่งประกอบด้วย

(What) อะไร ปัญหาหรือสาเหตุที่เกิดขึ้น

- 1) เกิดอะไรขึ้นบ้าง
- 2) มีอะไรเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้
- 3) หลักฐานที่สำคัญที่สุดคืออะไร
- 4) สาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์นี้คืออะไร

(Where) ที่ไหน สถานที่ตำแหน่งที่เกิดเหตุ

- 1) เรื่องนี้เกิดขึ้นที่ไหน
- 2) เหตุการณ์นี้น่าจะเกิดขึ้นที่ใดมากที่สุด

(When) เมื่อไร เวลาที่เหตุการณ์นั้นได้เกิดขึ้นหรือจะเกิดขึ้น

- 1) เหตุการณ์นี้น่าจะเกิดขึ้นเมื่อไร
- 2) เวลาใดบ้างที่เหตุการณ์เช่นนี้จะเกิดขึ้นได้

(Why) ทำไม สาเหตุหรือมูลเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น

- 1) เหตุใดต้องเป็นคนนี้ เป็นเวลานี้ เป็นสถานที่นี้
- 2) เพราะเหตุใดเหตุการณ์นี้จึงเกิดขึ้น
- 3) ทำไมจึงเกิดเรื่องนี้

(Who) ใคร บุคคลสำคัญเป็นตัวประกอบหรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะได้รับผลกระทบ ทั้งด้านบวก

และด้านลบ

- 1) ใครอยู่ในเหตุการณ์บ้าง
- 2) ใครน่าจะเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้บ้าง
- 3) ใครน่าจะเป็นคนที่ทำให้สถานการณ์นี้เกิดขึ้นมากที่สุด
- 4) เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใครได้ประโยชน์ ใครเสียประโยชน์

(How) อย่างไร รายละเอียดของสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วหรือกำลังจะเกิดขึ้นว่ามีความเป็นไปได้ใน

ลักษณะใด

- 1) เขาทำสิ่งนี้ได้อย่างไร
- 2) ลำดับเหตุการณ์นี้ดูว่าเกิดขึ้นได้อย่างไรบ้าง
- 3) เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นได้อย่างไร
- 4) มีหลักในการพิจารณาคนได้อย่างไร

การคิดวิเคราะห์ด้วยเทคนิค 5W1H จะสามารถไล่เลียงความชัดเจนในแต่ละเรื่องที่เรา กำลังคิดเป็นอย่างดี ทำให้เกิดความครบถ้วนสมบูรณ์

เพ็ญพิศุทธิ์ ใจสนิท (2555: 36) กล่าวไว้ว่า 5W1H คือ อะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม ใคร อย่างไร คำถามเหล่านี้ที่เกิดขึ้นจากความสงสัยในวัยเด็ก เป็นสิ่งที่บอกให้รู้ว่าเด็กเริ่มคิด เพราะเมื่อเด็ก

เกิดความสงสัยแสดงว่าสิ่งแวดล้อมรอบตัว เด็กกระตุ้นให้เด็กเกิดสภาวะที่เรียกว่า ไม่สมดุล เด็กจึงหาคำตอบเพื่อให้เกิดภาวะสมดุล ทำให้เกิดปัญญาเป็นความรู้ความเข้าใจที่กลายเป็นพื้นฐานการคิดของเด็ก

สรุปได้ว่าเทคนิค 5W1H เป็นเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลหรือปัญหาเป็นการคิดวิเคราะห์ (Analysis Thinking) ที่ใช้ความสามารถในการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุสิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ นำมาหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาคำตอบที่เป็นความจริง หรือที่เป็นสิ่งสำคัญจากนั้นนำข้อมูลทั้งหลายมาจัดระบบและเรียบเรียงใหม่ เพื่อง่ายในการทำ ความเข้าใจ และเป็นเทคนิคที่ช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง กับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ผู้วิจัยได้นำทั้งสองวิธีมาใช้ร่วมกันโดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ขั้นเตรียม ผู้สอนแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยตามความเหมาะสมประมาณกลุ่มละ 5-7 คน ผู้สอนนำจุดมุ่งหมายหรือปัญหาที่นักเรียนต้องพิจารณา ก่อนลงมือศึกษา จะเป็นการกระตุ้นความสนใจให้นักเรียนได้ศึกษาบทเรียนด้วยความตั้งใจอย่างแท้จริง
2. ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง ผู้สอนใช้กรณีตัวอย่างซึ่งข่าว ภาพ และบทความ ซึ่งในบทเรียนจะใช้สื่อการสอนหนึ่งประเภทเท่านั้น ตามลำดับขั้นตอนเพื่อให้นักเรียนกลับมาศึกษาเพิ่มเติมได้ภายหลัง เพื่อไม่ให้นักเรียนลืมน และจะได้ทบทวนหรือศึกษาในขั้นวิเคราะห์
3. ขั้นวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H เป็นการตั้งคำถามจากกรณีตัวอย่างที่นักเรียนศึกษา เพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายระดมพลังสมอง รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีตัวอย่างที่ศึกษา เพื่อตัดสินใจหาแนวทางแก้ปัญหา และสรุปผลการอภิปรายของสมาชิกในกลุ่ม และเป็นตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายต่อชั้นเรียน ซึ่งผู้สอนคอยบันทึกคำตอบ หรืออาจจะมอบหมายให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งจดบันทึกคำตอบ หรือข้อคิดเห็นของสมาชิกแต่ละกลุ่มลงบนกระดาษอย่างเป็นระเบียบ เพื่อให้นักเรียนได้พิจารณาผลการวิเคราะห์ของตนเองอีกครั้งหนึ่งก่อนสรุปข้อคิดเห็น
4. ขั้นสรุป นักเรียนทั้งชั้นเรียนร่วมกับผู้สอนอภิปรายหาข้อสรุปเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา และแนวทางในการตัดสินใจแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างโดยสรุปตามแนวคำถาม 5W1H และบันทึกสาระสำคัญ เป็นการสรุปข้อคิดที่ได้จากการวิเคราะห์รายละเอียดในกรณีตัวอย่างที่เป็นหลักการทั่วไป ผู้สอนควรเสนอหลักการหรือทฤษฎี หรือข้อปฏิบัติที่สัมพันธ์กับกรณีตัวอย่าง ซึ่งผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้าตระเตรียมมาให้แก่นักเรียนจะทำให้ให้นักเรียนมีหลักการและมีแนวปฏิบัติที่กว้างขึ้น
5. ขั้นประเมินผล ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตอบปัญหาซึ่งผู้สอนได้กำหนดจากกรณีตัวอย่างที่ศึกษาไปแล้ว นอกจากนั้นผู้สอนอาจจะประเมินผลนักเรียนจาก การสังเกต ในการร่วมสนทนา การรายงาน การตอบคำถาม และการทำงานกลุ่มของนักเรียน

การคิดวิเคราะห์

การคิดวิเคราะห์ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนวคิดไว้ ซึ่งมีความหลากหลายและแตกต่างกันมีรายละเอียด ดังนี้

1. ความหมายของการคิดวิเคราะห์

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) ไว้ อย่างหลากหลายดังนี้

Banks (1985: 137-138) กล่าวว่า การวิเคราะห์เป็นความสามารถในการแยกแยะส่วนต่าง ๆ ของข้อมูลและเป็นการสร้างความสัมพันธ์ในแต่ละส่วนของข้อมูล

Michaelis (1992: 169-170) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นการแยกส่วนต่าง ๆ ทั้งในด้านขององค์ประกอบ ความสัมพันธ์ หลักการ โดยผ่านสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นแผนที่ เทป หรือวัสดุอื่น ๆ โดยลักษณะคำถามที่ใช้ในการคิดวิเคราะห์ เช่น อะไรคือส่วนสำคัญของเรื่อง (รูปภาพ หรือแผนที่) ในแต่ละส่วนมีความสัมพันธ์กันอย่างไร เป็นต้น

Clark (1970: 11-13) ได้อธิบายถึงการคิดวิเคราะห์ว่าเป็นการแยกส่วนต่าง ๆ และสร้างความสัมพันธ์กับส่วนนั้น ๆ ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร การคิดวิเคราะห์สามารถแบ่งได้ 3 ส่วน คือ

1) การวิเคราะห์เนื้อหา ได้แก่ ความสามารถในการสรุป การแยกแยะข้อมูลออกเป็น ส่วนย่อย ๆ

2) การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ได้แก่ ความสามารถในการตรวจสอบความสอดคล้องของ ข้อมูล

3) วิเคราะห์หลักการ ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ได้ว่าผู้เขียนต้องการสื่อสารถึงสิ่งใด ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551: 48) ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่า หมายถึง ความคิดในการจำแนกแยกแยะข้อมูลองค์ประกอบของสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวัตถุ เรื่องราว เหตุการณ์ต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ เพื่อค้นหาความจริง ความสำคัญ แก่นแท้ องค์ประกอบหรือหลักการของเรื่องนั้น ๆ ทั้งที่อาจแฝงซ่อนอยู่ภายในสิ่งต่าง ๆ หรือปรากฏได้อย่างชัดเจน รวมทั้งหาความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงของสิ่งต่าง ๆ ว่าเกี่ยวข้องกันอย่างไร อาศัยหลักการใด จนได้ความคิดเพื่อนำไปสู่การสรุป การประยุกต์ใช้ การทำนายหรือคาดการณ์สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2554: 21) ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่า หมายถึง ความสามารถในการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้

ฉันท ชาติทอง (2554: 40) ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) หมายถึง ความสามารถในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็น วัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2555: 31) ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่า หมายถึง การคิดที่สามารถจำแนกแยกแยะข้อมูล หรือวัตถุสิ่งของต่าง ๆ หรือเรื่องราว เหตุการณ์ออกเป็นส่วนย่อย ตามหลักการหรือเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อค้นหาความจริง หรือความสำคัญที่แฝงอยู่ หรือปรากฏอยู่จนได้ ความคิดที่จะนำไปสู่ข้อสรุปและการนำไปประยุกต์ใช้

จากความหมายของการคิดวิเคราะห์ของนักการศึกษาทั้งหลายสรุปได้ว่า การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยแบ่งออกเป็น ส่วนย่อย ๆ หรือเป็นหมวดหมู่ ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ ปรากฏการณ์ว่า สิ่งเหล่านั้นประกอบด้วยอะไรบ้าง รวมทั้งการหาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้นว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร เพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของ สิ่งที่กำหนดให้ว่ามีความสัมพันธ์กันอยู่โดยอาศัยหลักการใด ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ

2. ขั้นตอนกระบวนการคิดวิเคราะห์

การคิดวิเคราะห์เป็นการคิดระดับสูง การคิดจึงเป็นกระบวนการ ซึ่งได้มีนักการศึกษาได้อธิบายขั้นตอนของการคิดวิเคราะห์ ดังนี้

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551: 49) การคิดวิเคราะห์เป็นการคิดระดับสูง การคิดจึงเป็นกระบวนการ ซึ่งมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1) กำหนดสิ่งที่จะวิเคราะห์ว่าจะวิเคราะห์อะไร กำหนดขอบเขตและนิยามของสิ่งที่จะทำให้ชัดเจน เช่น จะวิเคราะห์ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาสิ่งแวดล้อม หมายถึง ปัญหาเกี่ยวกับขยะที่เกิดขึ้นในโรงเรียนของเรา

2) กำหนดจุดมุ่งหมายของการคิดวิเคราะห์ว่าต้องการวิเคราะห์เพื่ออะไร เช่น เพื่ออันดับเพื่อหาเอกลักษณ์ เพื่อหาข้อสรุป เพื่อหาสาเหตุ เพื่อหาแนวทางแก้ไข

3) พิจารณาข้อมูล ทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ว่าจะใช้หลักใดเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์และจะใช้หลักความรู้นั้นว่าควรใช้ในการวิเคราะห์อย่างไร

4) สรุปและรายงานผลการวิเคราะห์ได้เป็นระบบระเบียบชัดเจน

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2552: 13) กล่าวว่า ขั้นตอนการคิดวิเคราะห์ ได้แก่

1) กำหนดสิ่งสำเร็จรูปสิ่งหนึ่งหรือเหตุการณ์หรือเรื่องราวเป็นตัวต้นเรื่อง เช่น ต้นไม้ สัตว์ พลเมืองดี ภาวะโลกร้อน อาหารสำเร็จรูป นิทาน และข่าว เป็นต้น

2) กำหนดคำถามหรือปัญหาเพื่อค้นหาความจริง เช่น

2.1) ต้นไม้มีความสำคัญต่อมนุษย์อย่างไร

2.2) สัตว์ที่เลี้ยงลูกด้วยนมได้แก่อะไรบ้าง

2.3) พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยควรมีลักษณะอย่างไร

2.4) ภาวะโลกร้อนมีสาเหตุมาจากสิ่งใด

2.5) อาหารสำเร็จรูปมีข้อดีข้อเสียอย่างไร

3) พินิจคิดแยกแยะและกระจายสิ่งที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อย ๆ เช่น

3.1) ต้นไม้มีความสำคัญต่อมนุษย์ คือ เป็นร่มเงาบังแสงแดด ต้นไม้บางชนิดเป็นยารักษาโรค ผลไม้นำมาเป็นอาหาร ลำต้นของต้นไม้นำมาสร้างเป็นที่อยู่อาศัย ทำเครื่องเรือน เครื่องใช้

3.2) สรุปเป็นคำตอบ หรือตอบปัญหานั้น ๆ กล่าวคือ เมื่อจำแนกแยกแยะตอบคำถามแล้วจะได้ความคิดว่า ต้นไม้มีความสำคัญต่อมนุษย์ในด้านต่าง ๆ เมื่อได้ข้อสรุปและนำไปเป็นแนวทางการตัดสินใจและประยุกต์ใช้ประโยชน์จากการวิเคราะห์ต่อไป

ฉันท ชาติทอง (2554: 41) กระบวนการในการฝึกคิดวิเคราะห์ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลหรือสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์

ขั้นที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิเคราะห์

ขั้นที่ 3 แยกแยะและแจกแจงรายละเอียดส่วนประกอบของสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบและจัดโครงสร้าง หรือความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบใหญ่ และองค์ประกอบย่อย นำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์ นำผลการวิเคราะห์ไปใช้ตามเป้าหมาย

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2554: 21) กระบวนการในการคิดวิเคราะห์ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้นมา เพื่อเป็นต้นเรื่องที่จะใช้วิเคราะห์ เช่น พืช สัตว์ หิน ดิน รูปภาพ บทความ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ หรือสถานการณ์จากข่าวของจริง หรือสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดประเด็นข้อสงสัยจากปัญหาของสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ ซึ่งอาจจะกำหนดเป็นคำถามหรือเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ เพื่อค้นหาความจริง สาเหตุ หรือความสำคัญ เช่น ภาพนี้ บทความนี้ต้องการสื่อหรือบอกอะไรที่สำคัญที่สุด

ขั้นที่ 3 กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ เป็นการกำหนดข้อกำหนดสำหรับใช้แยกส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ เช่น เกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่มีความเหมือนกันหรือแตกต่างกัน หลักเกณฑ์ในการหาลักษณะความสัมพันธ์เชิงเหตุผล อาจจะเป็นลักษณะความสัมพันธ์ที่มีความคล้ายคลึงกันหรือขัดแย้งกัน

ขั้นที่ 4 พิจารณาแยกแยะ เป็นการพินิจวิเคราะห์ทำการแยกแยะ กระจายสิ่งที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อย ๆ โดยอาจใช้เทคนิคคำถาม 5W1H ประกอบด้วย What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) Who (ใคร) และ How (อย่างไร)

ขั้นที่ 5 สรุปคำตอบ เป็นการรวบรวมประเด็นที่สำคัญเพื่อหาข้อสรุปเป็นคำตอบ หรือตอบปัญหาของสิ่งที่กำหนดให้

สรุปได้ว่า การคิดวิเคราะห์เป็นการจำแนกแยกแยะสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อค้นหาองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาขั้นตอนในการคิดวิเคราะห์ ในด้านการวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการตามขั้นตอนของ สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2554: 21) มีขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ของ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้นมา เพื่อเป็นต้นเรื่องที่จะใช้วิเคราะห์ เช่น ข่าว รูปภาพ บทความ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ หรือสถานการณ์จากข่าวของจริง หรือสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นต้น ขั้นที่ 2 กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์

เป็นการกำหนดประเด็นข้อสงสัยจากปัญหาของสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ ซึ่งอาจจะกำหนดเป็นคำถามหรือเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์เพื่อค้นหาความจริง สาเหตุ หรือความสำคัญ เช่น ภาพนี้ บทความนี้ ต้องการสื่อหรือบอกอะไรที่สำคัญที่สุด ขั้นที่ 3 กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ เป็นการกำหนดข้อกำหนดสำหรับใช้แยกส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ เช่น เกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่มีความเหมือนกันหรือแตกต่างกัน หลักเกณฑ์ในการหาลักษณะความสัมพันธ์เชิงเหตุผลอาจจะเป็นลักษณะความสัมพันธ์ที่มีความคล้ายคลึงกันหรือขัดแย้งกัน ขั้นที่ 4 พิจารณาแยกแยะ เป็นการพินิจพิเคราะห์ทำการแยกแยะกระจายสิ่งที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อย ๆ โดยอาจใช้เทคนิคคำถาม 5W1H ประกอบด้วย What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) Who (ใคร) และ How (อย่างไร) ขั้นที่ 5 สรุปคำตอบ เป็นการรวบรวมประเด็นที่สำคัญเพื่อหาข้อสรุปเป็นคำตอบหรือตอบปัญหาของสิ่งที่กำหนดให้

3. องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์

Bloom (1956: 148-150) ได้สรุปองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ออกเป็น 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การคิดวิเคราะห์ความสำคัญของข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มานั้น แยกเป็นส่วนย่อย ๆ ได้ข้อความบางข้อความอาจเป็นความจริง บางข้อความเป็นค่านิยม และบางข้อความเป็นความคิดเห็นของผู้เขียน ซึ่งการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบด้วย

- 1.1) ความสามารถในการค้นหาประเด็นต่าง ๆ ในข้อมูล
- 1.2) การแยกแยะความจริงออกจากสมมุติฐาน
- 1.3) ความสามารถในการแยกข้อเท็จจริงออกจากข้อมูลอื่น ๆ
- 1.4) ความสามารถในการบอกถึงสิ่งจูงใจและการพิจารณาพฤติกรรมของบุคคลและ

ของกลุ่ม

- 1.5) ความสามารถในการแยกแยะข้อสรุปจากข้อมูล

2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ผู้ศึกษาเนื้อหาความรู้จะต้องมีทักษะในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลหลัก ความสัมพันธ์ของสมมุติฐาน และความสัมพันธ์ของข้อสรุป และรวมถึงความสัมพันธ์ในชนิดของหลักฐานที่นำมาเสนอด้วย ในการคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์สามารถแยกองค์ประกอบได้ดังนี้

- 2.1) ความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่าง แนวคิดในบทความและข้อความต่าง ๆ
- 2.2) ความสามารถในการระลึกถึงได้ว่ามีสิ่งใดเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจนั้น
- 2.3) ความสามารถในการแยกตัวจริง หรือสมมุติฐานที่เป็นใจความสำคัญ หรือข้อโต้แย้ง

ที่นำมาสนับสนุนข้อความหรือสมมุติฐานนั้น

- 2.4) ความสามารถในการตรวจสอบสมมุติฐานที่ได้รับมา
- 2.5) ความสามารถในการแบ่งแยกสาเหตุความสัมพันธ์ผลจากความสัมพันธ์อื่น ๆ
- 2.6) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ข้อมูลที่ขัดแย้ง แบ่งแยกสิ่งที่ตรงและไม่ตรงกับ

ข้อมูลได้

- 2.7) ความสามารถในการสืบหาความจริงของข้อมูล
- 2.8) ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์และแยกรายละเอียดที่สำคัญและไม่สำคัญได้

3) การคิดวิเคราะห์หลักการ เป็นการวิเคราะห์โครงสร้างและหลักการในการคิดวิเคราะห์ หลักการนี้จะต้องวิเคราะห์แนวคิด จุดประสงค์ และมโนทัศน์ ได้แก่

3.1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในรายละเอียดของงาน ความสัมพันธ์ของข้อมูล และความหมายขององค์ประกอบต่าง ๆ

3.2) ความสามารถวิเคราะห์รูปแบบในการเขียน การวิเคราะห์จุดประสงค์ของผู้เขียน ความคิดเห็นของผู้เขียน และความรู้สึกรู้สึกที่มีต่องาน

3.3) ความสามารถในการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้เขียนในด้านต่าง ๆ

3.4) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เทคนิคโฆษณาชวนเชื่อ

3.5) ความสามารถในการวิเคราะห์จุดที่เป็นทัศนคติของผู้เขียน

3.6) ความสามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงและอคติที่มีอยู่ได้

Clark (1970: 11-13) ได้อธิบายถึงการคิดวิเคราะห์ คือ การแยกส่วนต่าง ๆ และการสร้างความสัมพันธ์กับส่วนนั้น ๆ ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร การคิดวิเคราะห์สามารถแบ่งได้ 3 ส่วน คือ

1) การคิดวิเคราะห์เนื้อหา ได้แก่ ความสามารถในการสรุป และการแยกแยะข้อมูล

2) การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ได้แก่ ความสามารถในการตรวจสอบว่าข้อมูลมีความสอดคล้องกันหรือไม่

3) การคิดวิเคราะห์หลักการ ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ได้ว่าผู้เขียนต้องการสื่อสารถึงสิ่งใด สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2554: 21) ได้สรุปองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ ออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

1) สิ่งที่จะวิเคราะห์ เช่น วัตถุ สิ่งของราว หรือเหตุการณ์ เป็นต้น

2) หลักการหรือกฎเกณฑ์ที่เป็นข้อกำหนดสำหรับใช้วิเคราะห์

3) การค้นหาความจริง

สรุปได้ว่า องค์ประกอบสำคัญของการคิดวิเคราะห์จะต้องมีความสามารถในการตีความ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะวิเคราะห์ มีความช่างสังเกต ช่างสงสัย ช่างถาม และมีความสามารถในการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ซึ่งองค์ประกอบในการคิดวิเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา องค์ประกอบการคิดวิเคราะห์ตามแนวคิดของ Bloom (1956) แบ่งองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ ออกเป็น 3 ส่วนคือ 1) การคิดวิเคราะห์ความสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการสรุป และการแยกแยะ ข้อมูล 2) การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ได้แก่ ความสามารถในการตรวจสอบว่าข้อมูลมีความสอดคล้องกันหรือไม่ 3) การคิดวิเคราะห์หลักการ ได้แก่ การคิดวิเคราะห์แนวคิด จุดประสงค์และมโนทัศน์

4. การวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543: 41-44) การวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คือ การวัดความสามารถในเรื่องการแยกแยะส่วนย่อยของเนื้อหาหรือสถานการณ์ ว่ามีส่วนประกอบอะไรบ้าง มีจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์เพื่ออะไร และยังมีส่วนย่อยที่สำคัญแต่ละเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและอาศัยหลักการใด จะเห็นว่าการวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์จะหาเหตุและผลมาเกี่ยวข้องกันเสมอ ในการวิเคราะห์ต้องอาศัยพฤติกรรมด้านการจำ ด้านความเข้าใจ และการนำไปใช้ เพื่อประกอบการพิจารณา การวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์สามารถแบ่งออกได้ 3 ประเภท คือ

1) การวิเคราะห์ความสำคัญ เป็นการวิเคราะห์ว่า สิ่งที่มีอยู่นั้นคืออะไร มีความสำคัญ มีความจำเป็นหรือมีบทบาทมากที่สุด สิ่งไหนคือสาเหตุและสิ่งไหนเป็นผล และมีเหตุผลใดถูกต้อง และเหมาะสมที่สุด ตัวอย่างคำถาม เช่น

1.1) การรับประทานอาหารเช้าให้ครบ 5 หมู่ กับการรับประทานอาหารเช้าเสริมที่จำหน่ายตามร้านขายยาทั่วไป อย่างไหนดีต่อร่างกายมากกว่ากัน

1.2) ศิลหาคืออะไรที่สำคัญที่สุด

1.3) สิ่งใดที่ขาดเสียมิได้

1.4) สอนแบบใดเด็กจึงอยากเรียนมากกว่าวิธีที่มีอยู่

1.5) สิ่งใดมีความสำคัญมากที่สุดต่อการงอกของเมล็ดพืช

2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นการหาความสัมพันธ์เป็นการหาความเกี่ยวข้องของเนื้อหา เพื่อค้นหาว่าแต่ละส่วนของเหตุการณ์มีความสำคัญอะไรที่เกี่ยวข้องกัน ตัวอย่างคำถาม เช่น

2.1) ทำไมต้นกระบองเพชรที่อยู่ในทะเลทรายจึงไม่มีใบ

2.2) เพราะเหตุใดรูปร่างน้ำจึงโค้งตามแนวโค้งของโลก

2.3) เพราะเหตุใดเวลาตกใจมากจึงเป็นลม

2.4) สัตว์และการเกิดของโรคคุดัดที่เกี่ยวข้องกัน

2.5) เหตุใดแสงจึงเดินทางเร็วกว่าเสียง

3) การวิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถที่จะเข้าใจว่าเรื่องราวนั้นยึดหลักการหรือปรัชญาใด อาศัยเทคนิคหรือหลักการใด สื่อสารสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ตัวอย่างคำถาม เช่น

3.1) เพราะเหตุใดเรือที่มีขนาดใหญ่จึงสามารถลอยน้ำได้

3.2) การที่รถยนต์สามารถเคลื่อนที่ได้อาศัยหลักการใด

3.3) การเกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติของลมบกลมทะเลอาศัยหลักการใด

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543: 41-44) การคิดวิเคราะห์สามารถสังเกตและวัดได้จากพฤติกรรมที่แสดงออก ดังนี้

1) พฤติกรรมที่แสดงออกด้านการคิดวิเคราะห์ความสำคัญ ได้แก่

1.1) การคิดวิเคราะห์ว่าสิ่งใดสำคัญ หรือจำเป็นหรือมีบทบาทมากที่สุด

1.2) การวิเคราะห์ว่าสิ่งใดเป็นเหตุและสิ่งใดเป็นผล

1.3) การวิเคราะห์ว่าสิ่งใดที่ถูกต้องและมีความสำคัญที่สุด

2) พฤติกรรมที่แสดงออกด้านการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ ได้แก่

2.1) การวิเคราะห์ว่าสิ่งที่มีอยู่นั้นมีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องในเนื้อหาหรือปรากฏการณ์

นั้นอย่างไร

2.2) การวิเคราะห์ว่าแต่ละเหตุการณ์มีความสำคัญอย่างไร

3) พฤติกรรมที่แสดงออกด้านการวิเคราะห์หลักการ ได้แก่

3.1) การวิเคราะห์ว่ายึดหลักการใด

3.2) การวิเคราะห์ว่ามีปรัชญาใดหรือเทคนิคใด

Bloom (1956: 201-205) กล่าวว่า การวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ต้องมีการพิจารณาในองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้

1) การวิเคราะห์ความสำคัญ เป็นการถามเพื่อการค้นหาข้อมูล ต้นกำเนิดผลลัพธ์และความสำคัญของเรื่องราวต่าง ๆ โดยใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ว่าตอนใดเป็นการอนุมานหรือสมมติฐาน วิเคราะห์ว่าตอนใดเป็นข้อสรุปหรือคำอ้างอิงสนับสนุน วิเคราะห์หาข้อผิดพลาด

2) การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ เป็นการถามให้ค้นคว้าหาความสำคัญย่อย ๆ ของเรื่องราวนั้นเกี่ยวพันกันอย่างไร พาดพิงอย่างไรยึดทฤษฎีอะไรเป็นหลัก โดยพิจารณาว่าอะไรเป็นสาเหตุสิ่งนั้น ๆ เรื่องนั้นสิ่งใดเป็นผลของการกระทำนั้น บุคคลหรือบทความนั้น ยึดหลักทฤษฎีใด บทความนี้มีข้ออนุมานใด คำกล่าวขยายสนับสนุนหรือคัดค้านอะไร ข้อสรุปยึดเหตุผลข้อไหนของใครใด หรือมีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด ถ้าเกิดสิ่งนั้นจะเกิดสิ่งใดตามมา ยกเรื่องราวข้อเท็จจริงมาวิเคราะห์ว่ามีความสอดคล้องหรือขัดแย้งกัน

3) การวิเคราะห์หลักการ เป็นการถามให้ค้นหาว่าเรื่องราวนั้น ๆ อาศัยหลักการใด และมีการจัดระเบียบโครงสร้างอย่างไร

การวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดการวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ตามแนวคิดของ Bloom (1956: 201-205) ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ 1) การวิเคราะห์ความสำคัญ คือ การวิเคราะห์หาความสำคัญของสาเหตุและผลที่เกิดขึ้น 2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ คือ เป็นการหาความเกี่ยวข้องของเหตุการณ์หรือความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และผลที่ได้รับจากเหตุการณ์นั้น ๆ 3) การวิเคราะห์หลักการ คือ เป็นความสามารถในการสรุปเรื่องราว เป็นภาพรวมทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้ในการวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ใช้กรณีตัวอย่างจากบทอ่าน จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก แบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีเกณฑ์ให้คะแนนเป็นรายข้อ ตอบถูก ได้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบ ได้ 0 คะแนน

ความพึงพอใจ

นักวิชาการได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้หลากหลายและมีความแตกต่างกัน มีรายละเอียด ดังนี้

1. ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของงานให้เป็นไปตามเป้าที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลจากการตอบสนองที่เกิดจากแรงจูงใจ หรือความต้องการของแต่ละบุคคล ในตามลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของความพึงพอใจ โดยมีผู้ให้ความหมายความพึงพอใจไว้ ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2542: 775) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นสภาพความรู้สึกของบุคคลที่มีความสุข ความอึดอ้อมใจเมื่อความต้องการหรือแรงจูงใจของตนได้รับการตอบสนองความพึงพอใจ

จิราพร กำจัดทุกข์ (2552: 23) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เป็นการยอมรับ ความรู้สึกยินดี ความรู้สึกชอบในการได้รับการตอบสนองความต้องการที่บุคคลนั้นได้ตั้งไว้

2) ความต้องการความสัมพันธ์ (Relatedness Need) ความต้องการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดี

3) ความต้องการความเจริญเติบโต (Growth Need) ต้องการความเจริญเติบโตและการพัฒนาทางจิตใจอย่างต่อเนื่อง

สมุทฺร ชำนาญ (2556: 268-294) กล่าวถึง กลุ่มทฤษฎีที่เน้นการศึกษาเนื้อหา (Contents theories) เป็นกลุ่มที่ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์จึงมีการเรียกชื่อหนึ่งว่า ทฤษฎีที่เน้นความต้องการ (Need Theories of Work Motivation) เป็นทฤษฎีที่มุ่งศึกษาเพื่อหาคำตอบของมนุษย์แต่ละคนมีความต้องการอะไร ตลอดจนมีความต้องการอยู่ในระดับใด ทฤษฎีที่เน้นการตอบสนองความต้องการของมนุษย์มีการนำเสนอไว้หลากหลาย ส่วนทฤษฎีที่เป็นที่ยอมรับ ในปัจจุบันมีดังนี้

1) ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Need) มาสโลว์มีหลักที่สำคัญเกี่ยวกับแรงจูงใจ โดยเน้นในเรื่องลำดับขั้นความต้องการ เขามีความเชื่อว่ามนุษย์มีแนวโน้มที่จะมีความต้องการอันใหม่ที่สูงขึ้น แรงจูงใจของคนเรามาจาก ความต้องการที่มุ่งไปสู่การตอบสนองความพอใจ Maslow แบ่งความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ออกเป็น 5 ระดับด้วยกัน ได้แก่

1.1) ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการปัจจัย 4 เช่น ต้องการอาหารให้อิ่มท้อง เครื่องนุ่งห่มเพื่อป้องกันความร้อน หนาวและอุจาดตา ยารักษาโรคร้ายไข้เจ็บ รวมทั้งที่อยู่อาศัยเพื่อป้องกันแดด ฝน ลม อากาศหนาว และสัตว์ร้าย ความต้องการเหล่านี้มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกคน ต้องบรรลุให้ได้ก่อน

1.2) ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) หลังจากที่มนุษย์บรรลุความต้องการด้านร่างกาย ทำให้ชีวิตสามารถดำรงอยู่ในขั้นแรกแล้ว จะมีความต้องการด้าน ความปลอดภัยของชีวิต และทรัพย์สินของตนเองเพิ่มขึ้นต่อไป เช่น หลังมนุษย์มีอาหารรับประทาน จนอิ่มท้องแล้วได้เริ่มหันมาคำนึงถึงความปลอดภัยของอาหารหรือสุขภาพ โดยหันมาให้ความสำคัญกับเรื่องสารพิษที่ติดมากับอาหาร ซึ่งสารพิษเหล่านี้อาจสร้างความไม่ปลอดภัยให้กับชีวิตของเขา เป็นต้น

1.3) ความต้องการความรักและการเป็นเจ้าของ (Belonging and love Needs) เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นหลังจากการที่มีชีวิตอยู่รอดแล้ว มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแล้ว มนุษย์จะเริ่มมองหาความรักจากผู้อื่น ต้องการที่จะเป็นเจ้าของสิ่งต่าง ๆ ที่ตนเองครอบครองอยู่ตลอดไป เช่น ต้องการให้พ่อแม่ พี่น้อง คนรัก รักเราและต้องการให้เขาเหล่านั้นรักเราคนเดียว ไม่ต้องการให้เขาเหล่านั้นไปรักคนอื่นโดยการแสดงความเป็นเจ้าของ เป็นต้น

1.4) ความต้องการการยอมรับนับถือจากผู้อื่น (Esteem Needs) เป็นความต้องการอีกขั้นหนึ่งหลังจากได้รับความต้องการทางร่างกาย ความปลอดภัย ความรักและเป็นเจ้าของแล้ว จะต้องการการยอมรับนับถือจากผู้อื่น ต้องการได้รับเกียรติจากผู้อื่น เช่น ต้องการการเรียกขานจากบุคคลทั่วไปอย่างสุภาพ ให้ความเคารพนับถือตามควร ไม่ต้องการการกดขี่ข่มเหงจากผู้อื่น เนื่องจากทุกคนมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน

1.5) ความต้องการความเป็นตัวตนอันแท้จริงของตนเอง (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการขั้นสุดท้าย หลังจากที่ผ่านมาความต้องการความเป็นส่วนตัว เป็นความต้องการที่แท้จริงของตนเอง ลดความต้องการภายนอกลง หันมาต้องการสิ่งที่ตนเองมีและเป็นอยู่ ซึ่งเป็นความต้องการ

ขั้นสูงสุดของมนุษย์ แต่ความต้องการในขั้นนี้มักเกิดขึ้นได้ยากเพราะต้องผ่านความต้องการในขั้นอื่น ๆ มาก่อนและจะต้องมีความเข้าใจในชีวิตเป็นอย่างดี

2) ทฤษฎีความต้องการของแมคเคลล์แลนด์ (McClelland's Theory of Needs) McClelland เป็นนักจิตวิทยาที่ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับโครงสร้างความต้องการของมนุษย์ การจูงใจตามทฤษฎีของ McClelland เชื่อว่าความต้องการ (Need) ที่มีการสะท้อนคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพที่บุคคลนั้นได้รับจากประสบการณ์ การเลี้ยงดูของครอบครัวมาตั้งแต่เยาว์วัย และเชื่อว่าความต้องการของแต่ละบุคคลภายใต้สถานการณ์หนึ่งต้องการอย่างหนึ่งส่งผลให้เกิดแรงจูงใจ แต่พอสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป ความต้องการของบุคคลนั้นจะปรับเปลี่ยนตามไปด้วย ดังนั้น McClelland ได้เสนอความต้องการ 3 ประเภท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1) ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement เขียนย่อว่า nach) เป็นความต้องการที่บุคคลมุ่งที่จะทำงานที่ตนเองรับผิดชอบหรือได้รับมอบหมายให้เกิดผลสำเร็จ บุคคลที่มีความต้องการความสำเร็จสูง (nach person) เป็นบุคคลที่มีความมั่นใจในตนเอง มีความกระตือรือร้นสูง มีความมุ่งมั่นต่องานมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะทำงานให้สำเร็จ

2.2) ความต้องการผูกพัน (Needs for Affiliation เขียนย่อว่า naff) เป็นความต้องการทางสังคม (Social Need) บุคคลที่มีความต้องการด้านความรักใคร่ผูกพันสูง (naffperson) เป็นบุคคลที่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าในการสร้างและรักษามิตรภาพระหว่างกัน ยึดมั่น ต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

2.3) ความต้องการมีอำนาจ (Needs for Power เขียนย่อว่า npow) ผู้ที่ต้องการมีอำนาจสูง (npow person) เป็นผู้ที่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะมีอิทธิพลเหนือผู้อื่นสามารถควบคุม บังคับ สั่งการ บุคคลอื่น ต้องการสร้างผลกระทบหรือสร้างความประทับใจต่อคนอื่น บุคคลที่ต้องการมีอำนาจสูง จึงพยายามสร้างสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมทางสังคมขึ้น เพื่อให้ตนเองสามารถใช้อิทธิพลควบคุม กำกับผู้อื่น

จากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีความต้องการของแมคเคลล์แลนด์ที่เชื่อว่าความต้องการความสำเร็จ เป็นความต้องการที่บุคคลมุ่งที่จะทำงานที่ตนเองรับผิดชอบหรือได้รับมอบหมายให้เกิดผลสำเร็จ และความต้องการมีการผูกพันในการสร้างและรักษามิตรภาพระหว่างกันของนักเรียน และมีความต้องการมีอำนาจพยายามสร้างสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมทางสังคมขึ้น เพื่อให้ตนเองสามารถใช้อิทธิพล ควบคุม กำกับผู้อื่น เป็นการสร้างนักเรียนให้มีภาวะผู้นำและการยอมรับในกลุ่มของการทำงานร่วมกัน

3. ความสำคัญของความพึงพอใจ

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความสำคัญของความพึงพอใจไว้หลายท่าน ดังนี้

วิสิทธิ์ ฉัตรมงคล (2550: 31) กล่าวถึง ความสำคัญของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจ คือความรู้สึกของบุคคลเป็นไปตามความคาดหวังหรือมากกว่าสิ่งที่คาดหวัง ซึ่งจะทำให้เกิดความกระตือรือร้น และสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามได้ต่อไป ความรู้สึกจะลดลงหรือไม่ เกิดขึ้นจากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง และถ้ามีความรู้สึกที่ดีต่อการทำงานจะมีผลทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

มีการเสียสละ อุทิศกายใจและสติปัญญาให้แก่งาน ซึ่งจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การได้ในที่สุด

ดุสดี แสงหล่อ (2555: 14) ได้กล่าวสรุปความสำคัญของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นที่พึงปรารถนาของบุคคลทุกคน เพราะช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพผลสูงสุด การสร้างความพึงพอใจนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องรู้เกี่ยวกับกระบวนการ เทคนิค และวิธีการด้วยการอาศัยการจูงใจเป็นเครื่องมือสำคัญ การจูงใจบุคลากรให้ได้ผลนั้นผู้บริหารต้องใช้สิ่งจูงใจที่เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละบุคคล และมีความรู้พื้นฐานที่จะนำไปใช้ในการเสริมสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

จากคำนิยามความสำคัญของความพึงพอใจสรุปว่า ความรู้สึกที่ดีของบุคคล เป็นไปตามความคาดหวังหรือมากกว่าสิ่งที่คาดหวัง ซึ่งจะทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงานมีการเสียสละอุทิศกายใจและสติปัญญาให้แก่งาน ซึ่งจะทำให้บรรลุเป้าหมาย

4. การวัดความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจสามารถที่จะกระทำการวัดได้หลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสะดวก ความเหมาะสม ตลอดจนจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายของการวัด จึงส่งผลให้การวัดนี้มีประสิทธิภาพเป็นที่น่าเชื่อถือได้ ความพึงพอใจเป็นทัศนคติในทางบวก ในการที่จะหาว่าบุคคลมีความพึงพอใจต่อสิ่งใดมากน้อยแค่ไหนจำเป็นต้องสร้างเครื่องมือวัด ซึ่งนักวิชาการหลายคนได้กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจดังนี้

Stromborg (1984 อ้างถึงใน สมหมาย เปียถนอม, 2551: 56) การวัดความพึงพอใจของผู้ใช้บริการนั้นจะวัดในเรื่องใดนั้น ย่อมแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของผู้ที่จะศึกษา แต่วิธีที่ได้รับค่านิยมใช้กัน มีดังนี้

1) การสัมภาษณ์ วิธีนี้ผู้ศึกษาจะมีแบบสัมภาษณ์ที่มีคำตอบที่ได้รับการทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นแล้ว ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้อดีของวิธีนี้คือผู้สัมภาษณ์อธิบายให้ผู้ตอบเข้าใจได้สามารถใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เขียนหนังสือไม่ได้ แต่ข้อเสียคือการสัมภาษณ์ต้องใช้เวลามากและอาจมีข้อผิดพลาดในการสื่อความหมาย

2) แบบสอบถาม เป็นวิธีที่มีผู้นิยมใช้มากที่สุด มีลักษณะเป็นคำถามที่ได้รับการทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นแล้ว กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบหรือเติมคำ ข้อดีของวิธีนี้คือคำตอบมีความแน่นอน มีความสะดวกรวดเร็วในการสำรวจสามารถใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ ข้อเสียคือผู้ตอบต้องสามารถอ่านออก เขียนได้ และมีความสามารถในการคิดเป็น ความพึงพอใจเป็นสภาวะที่มีความต่อเนื่องไม่สามารถบอกจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของความพึงพอใจได้ แบบสอบถามจึงนิยมสร้างเป็นแบบมาตรฐาน

โยธิน แสงดี (2551: 9) กล่าวว่า มาตรการวัดความพึงพอใจสามารถกระทำได้หลายวิธี ได้แก่

1) การใช้แบบสอบถาม โดยผู้ใช้โดยผู้ตอบแบบสอบถามจะออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็นซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ

2) การสัมภาษณ์เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดี จึงจะทำให้ข้อมูลที่เป็นจริงได้

3) การสังเกตเป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กิริยาท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

พัชรียา แก่นสา (2555: 46-48) กล่าวถึง การวัดความพึงพอใจไว้ สรุปได้ว่าการวัดความรู้สึกในทางที่ดีหรือไม่ดีหรือไม่พอใจ ซึ่งวิธีการวัดนั้นมีอยู่หลายวิธี เช่น วิธีการสังเกต วิธีการสัมภาษณ์ วิธีการใช้แบบสอบถาม เป็นต้น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) วิธีการสังเกต เป็นวิธีการใช้ตรวจสอบบุคคลอื่นโดยการเฝ้ามองและจดบันทึกอย่างมีแบบแผน เป็นวิธีการศึกษาที่เก่าแก่และยังเป็นที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน แต่ก็เหมาะสมกับการศึกษากับข้อมูลจำนวนน้อยเท่านั้น

2) วิธีการสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยจะต้องออกไปสอบถามโดยการพูดกับบุคคลนั้น ๆ โดยมีการเตรียมแผนงานล่วงหน้า

3) วิธีการใช้แบบสอบถาม วิธีการนี้จะเป็นการใช้แบบสอบถามที่มีข้อคำถามไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้ผู้ตอบทุกคนมีความเข้าใจตรงกัน มักใช้ในกรณีที่ต้องการข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก ๆ วิธีนี้นับเป็นวิธีนิยมใช้ในปัจจุบันวิธีหนึ่ง คือ มาตรฐานประมาณค่าแบบลิเคิร์ท ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วมีคำตอบที่แสดงถึงระดับความรู้สึก 5 คำตอบ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจจะมีความสัมพันธ์ในทางบวก ที่ทำให้นักเรียนตอบสนองความต้องการทั้งทางกายและจิตใจ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้ศึกษาว่าต้องการวัดในด้านใดในการวิจัยครั้งนี้ได้นำแบบสอบถามมาใช้ในการวิจัย และได้กำหนดการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนใน 4 ด้านดังนี้ 1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) ด้านเทคนิคใช้สื่อการสอน 3) ด้านการวัดและประเมินผล 4) ด้านประโยชน์ที่นักเรียนได้รับ โดยใช้มาตรฐานประมาณค่าแบบลิเคิร์ท ประกอบด้วย ข้อความที่แสดงถึงความพึงพอใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วมีคำตอบที่แสดงถึงระดับความรู้สึก 5 คำตอบ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ของนักวิจัยหลายท่าน ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมผลงานเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและเพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัยดังนี้

1. งานวิจัยในประเทศเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวิจัยทั้งงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ ดังนี้

วรางคณา หุ่นสุวรรณ (2552: 111-112) ได้ศึกษาการทดลองสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างเรื่องการปฏิบัติตนเป็นคนดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนเรื่องการปฏิบัติตนเป็นคนดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้กรณีตัวอย่างก่อนเรียนกับหลังเรียน 2) เปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนเรื่องการปฏิบัติตนเป็นคนดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้กรณีตัวอย่างระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน 3) เปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างกับการสอนแบบปกติ และ 4) เปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างกับการสอนปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ของโรงเรียนอนุบาลลำานรายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี จำนวน 60 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง 2) แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ 3) แบบประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ที่มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 และ 4) แบบวัดจิตสาธารณะของนักเรียนที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบ (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนเรื่องการปฏิบัติตนเป็นคนดี โดยใช้กรณีตัวอย่าง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) จิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนเรื่องการปฏิบัติตนเป็นคนดีโดยใช้กรณีตัวอย่างหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิภาวรรณ เทพีรัตน์ (2554: 97-98) ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยใช้กรณีตัวอย่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 ทดลองใช้และศึกษาความพึงพอใจจำนวนนักเรียน จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดกิจกรรม แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test (Dependent) ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 ทุกชุด โดยชุดที่ 1 มีประสิทธิภาพ 81.00/79.33 ชุดที่ 2 78.33/75.33 ชุดที่ 3 78.67/78.00 ชุดที่ 4 76.77/75.33 และชุดที่ 5 79.00/77.67 2) นักเรียนที่เรียนโดยชุดกิจกรรมมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนอยู่ในระดับมาก

ธัญรัตน์ ชัยรินทร์ (2556: 103) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปาร่วมกับกรณีตัวอย่างที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

โรงเรียนสุเมธพิทยาคาร อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 34 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม ดำเนินการโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับร่วมกับกรณีตัวอย่าง แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบทีแบบไม่อิสระ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปาร่วมกับกรณีตัวอย่างมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 17.71 คิดเป็นร้อยละ 52.35 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 23.26 คิดเป็นร้อยละ 52.35 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 23.26 คิดเป็นร้อยละ 77.55 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) นักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปาร่วมกับกรณีตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 20.88 คิดเป็นร้อยละ 52.21 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 32.50 คิดเป็นร้อยละ 81.25 ซึ่งไม่น้อยกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 และนักเรียนมีผลการเรียนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

อรุณ ลุนสะแกวงษ์ (2556: 89-90) ศึกษาผลของวิธีสอนแบบโยโสมนสิการเสริมด้วยกรณีตัวอย่างและแผนที่ความคิดที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน 2) ศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การสอนแบบโยโสมนสิการเสริมด้วยกรณีตัวอย่างและแผนที่ความคิด ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนบ้านสีอสว่างราษฎร์สามัคคี ตำบลสีอ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 18 คน ที่ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การสอนแบบโยโสมนสิการเสริมด้วยกรณีตัวอย่างและแผนที่ความคิด แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบทีแบบไม่อิสระ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบโยโสมนสิการเสริมด้วยกรณีตัวอย่างและแผนที่ความคิดมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรมของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบโยโสมนสิการเสริมด้วยกรณีตัวอย่างและแผนที่ความคิดหลังเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

รังสิยา ดวงจินดา (2561: 109-110) ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยการใช้กรณีตัวอย่างสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเซนต์ปีเตอร์ ธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง และแบบประเมินความพึงพอใจ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับที่มากที่สุด โดยมีองค์ประกอบครบถ้วน

ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างเนื้อหาและเวลา การจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล 2) ความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้งของนักเรียนหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยการใช้กรณีตัวอย่างอยู่ในระดับมาก

2. งานวิจัยต่างประเทศเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง

Mersert (1991: 772) ได้ทำการศึกษาการใช้กรณีตัวอย่างสำหรับครู ผลการศึกษาพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างใช้ได้ผลดีในทางการแพทย์และด้านกฎหมายสามารถนำมาใช้ในการศึกษาได้ดี เพราะการใช้กรณีตัวอย่างเป็นบทเรียนที่ทำให้นักเรียนรู้จักการคิดและตัดสินใจ และการเห็นถึงทางเลือกในการปฏิบัติในการวางแผน การร่วมมือกัน ในการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกัน

Mead (1993: 22) ได้ทำการศึกษาวิจัยการเปรียบเทียบการสอนเนื้อหาเชิงจริยธรรมโดยใช้กรณีตัวอย่างในโรงเรียนวิชาชีพ 3 แห่ง คือ ด้านการแพทย์ ด้านธุรกิจ และด้านการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ครูสอนจริยธรรมที่เน้นการปฏิบัติในโรงเรียนสอนวิชาชีพดังกล่าวจะมีปัญหาเกี่ยวกับการสอนทางจริยธรรมที่ค่อนข้างยุ่งยาก เพราะไม่สามารถใช้ทฤษฎีทางศีลธรรมมาใช้ได้ตรง ๆ กับการปฏิบัติ จำเป็นต้องประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาทางจริยธรรม ซึ่งผู้วิจัยแยกออกเป็นสองลักษณะคือ การใช้กรณีตัวอย่างปฏิบัติตามหลักการ และกฎจริยธรรมเพื่อแก้ปัญหา และการใช้กรณีตัวอย่างเชื่อมโยงความเชื่อทางจริยธรรม การตัดสินใจ พบว่า การใช้กรณีตัวอย่างสะท้อนให้นักเรียนเห็นการกระทำของตนเองสามารถเชื่อมโยงสถานการณ์ให้ต่อเนื่องกันและสะท้อนองค์ความรู้ที่นักเรียนได้รับ

3. งานวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคนิค 5W1H

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

โสภณ ศิริคำน้อย (2554: 79-80) การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ สารหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม โดยเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนลำปางกัลยาณี กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ สารหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม โดยเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ จำนวน 5 แผน และแบบประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ได้แผนการจัดการเรียนรู้ 5 แผน คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การรวมตัวเป็นสังคม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง โครงสร้างสังคม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การขัดเกลาและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ลักษณะสังคมไทยและปัญหาสังคมไทย สรุปได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 แผนมีคุณภาพมากสามารถนำไปจัดการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมได้

มนรัตน์ สมสุข (2555: 111-112) ผลของวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H ที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 32 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียว มีการทดลองก่อนเรียนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และการทดสอบทีแบบไม่เป็นอิสระ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 13.84 คิดเป็นร้อยละ 34.61 และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 35.31 คิดเป็นร้อยละ 88.28 ซึ่งไม่น้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 80 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วันเพ็ญ กลิ่นอ่อน (2559: 15-16) การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนเทศบาล 1 ตลาดบางลี่ (พานิชอุทิศ) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวนนักเรียน 27 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H แบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที ผลการวิจัย พบว่า 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และประโยชน์ที่ได้รับ

ทิพวรรณ อินแก้ว (2560: 119-120) การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแม่คำ (ประชานุเคราะห์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 29 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องเรามีความปรองดองสมานฉันท์ โดยจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H จำนวน 15 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์ และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบสมมติฐาน t-test และการบรรยายความเรียงประกอบตาราง ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์) ที่ได้รับการจัด

การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 2) การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์) ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 3) การศึกษาเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H โดยรวมมีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) มีค่าเท่ากับ 4.65 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีค่าเท่ากับ 0.48 ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ชี้ให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H มีแนวโน้มที่ส่งผลให้นักเรียนมีการพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ และผลการเรียนดีขึ้น ผู้วิจัยจึงประยุกต์การใช้แนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการทำวิจัยในครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย และการวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการตามประเด็นดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนเครือข่ายอำเภอเทพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำนวน 47 โรงเรียน รวม 60 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 944 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดนิคมประสาท (บุญชอบสาครินทร์) มิตรภาพที่ 149 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ดังนี้

สุ่มขั้นที่ 1 สุ่มเครือข่ายอำเภอเทพา โดยวิธีการสุ่มกลุ่มด้วยการจับฉลากจาก จำนวน 3 เครือข่าย ได้เครือข่ายทวีพัฒนา มีจำนวน 10 โรงเรียน

สุ่มขั้นที่ 2 สุ่มโรงเรียน โดยวิธีสุ่มกลุ่ม จากจำนวน 10 โรงเรียน ได้โรงเรียนวัดนิคมประสาท (บุญชอบ-สาครินทร์) มิตรภาพที่ 149 มีจำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 30 คน

แบบแผนการวิจัย

แบบแผนการทดลองในงานวิจัยครั้งนี้เป็นแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองกลุ่มเดียวกัน (ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน) (ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2552: 69-71)

ตาราง 3 แบบแผนการวิจัย

ทดสอบก่อนเรียน (Pretest)	ตัวแปรอิสระ	ทดสอบหลังเรียน (Posttest)
O ₁	X	O ₂

O ₁	แทน	การทดสอบก่อนเรียน
X	แทน	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H
O ₂	แทน	การทดสอบหลังเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H จำนวน 16 แผน
2. แบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 1 ฉบับ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H จำนวน 1 ฉบับ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H

1.1 ขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.1.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดนิคมประสาท (บุญชอบ สาครินทร์) มิตรภาพที่ 149 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ คุณภาพนักเรียน สมรรถนะสำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด คำอธิบายรายวิชา โครงสร้าง หน่วยการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

1.1.2 ศึกษาเนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระ ภูมิศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักพิมพ์ต่าง ๆ

1.1.3 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเพื่อการคิดวิเคราะห์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์

1.1.4 ศึกษา ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปเป็น 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียมกรณีตัวอย่าง 2) ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง 3) ขั้นการคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H 4) ขั้นสรุปผล และ 5) ขั้นประเมินผล และศึกษาองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

1.1.5 จัดพิมพ์แผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H จำนวน 16 แผน โดยมีขั้นตอนการสอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นเตรียม เป็นขั้นตอนที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ศึกษาจากบทเรียนด้วยความตั้งใจ ผู้สอนแนะนำวิธีขึ้นการศึกษากรณีตัวอย่าง และแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยตามความเหมาะสมประมาณกลุ่มละ 5-6 คน ผู้สอนแนะนำจุดมุ่งหมายหรือปัญหาที่นักเรียนจะต้องพิจารณาก่อนลงมือศึกษา

2) ขั้นเสนอกรณีตัวอย่างเป็นขั้นตอนการนำเสนอกรณีตัวอย่างให้นักเรียนศึกษา จากข่าว ภาพ และบทความ

3) ขั้นวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิค 5W1H เป็นขั้นตอนที่นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายระดมพลังสมอง รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นจากกรณีตัวอย่างที่ศึกษา เพื่อตัดสินใจหาแนวทางแก้ปัญหาและสรุปผลการอภิปรายของสมาชิกในกลุ่ม และตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายต่อชั้นเรียน ในการวิเคราะห์นั้นอาจจะเป็นการอภิปรายทั้งชั้นก็ได้ ซึ่งผู้สอนควรบันทึกคำตอบ หรืออาจจะมอบหมายให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งบันทึกคำตอบ หรือข้อคิดเห็นของสมาชิกแต่ละกลุ่มลงบนกระดานตัวอย่างเป็นระเบียบ เพื่อนักเรียนจะได้พิจารณาผลการวิเคราะห์ของตนเองครั้งหนึ่งก่อนสรุปข้อคิดเห็น

4) ขั้นสรุป เป็นขั้นตอนที่นักเรียนทั้งชั้นเรียนร่วมกับผู้สอนอภิปราย หาข้อสรุปเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา และแนวทางในการตัดสินใจแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างจากแนวคำถาม 5W1H และบันทึกสาระสำคัญเป็นการสรุปข้อคิดเห็นที่ได้จากการวิเคราะห์รายละเอียดในกรณีตัวอย่างให้เป็นหลักการทั่วไป ในขั้นนี้ผู้สอนควรเสนอหลักการทฤษฎีหรือข้อปฏิบัติที่สัมพันธ์กับกรณีตัวอย่าง ซึ่งผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้าเตรียมมาให้แก่นักเรียนจะทำให้ให้นักเรียนมีหลักการและแนวปฏิบัติกว้างขวางขึ้น

5) **ขั้นประเมินผล** เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตอบปัญหาซึ่งผู้สอนได้กำหนดจากกรณีตัวอย่างที่ศึกษาไปแล้ว จากการสังเกตในการร่วมสนทนา การรายงานการตอบคำถาม การทำงานกลุ่มของนักเรียนมีการนำเสนอผลงานเป็นรายกลุ่ม

องค์ประกอบการเขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H คือ 1) สารระสำคัญ 2) มาตรฐานการเรียนรู้ 3) ตัวชี้วัด 4) จุดประสงค์การเรียนรู้ 5) สารการเรียนรู้ 6) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 7) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และ 8) การวัดและประเมินผล

ตาราง 4 กำหนดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ สารระภูมิศาสตร์ หน่วยที่ 4 โลกสวยด้วยมือเรา

ที่	แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง	กรณีตัวอย่าง	การคิดวิเคราะห์ที่ต้องการพัฒนา	เวลา (ชม.)
1.	อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับวิถีชีวิต	วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ วิเคราะห์หลักการ	1
2.	อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมกับการสร้างสรรค์วัฒนธรรม	สิ่งแวดล้อมกับการสร้างสรรค์วัฒนธรรม	วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ วิเคราะห์หลักการ	1
3.	การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน	การเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน	วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ วิเคราะห์หลักการ	1
4.	การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน	การเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน	วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ วิเคราะห์หลักการ	1
5.	สิ่งแวดล้อมกับการดำเนินชีวิต	ธรรมชาติกับวิถีชีวิต	วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ วิเคราะห์หลักการ	1
6.	ผลของการทำลายและรักษาสิ่งแวดล้อม	วิกฤติหมอกควันในภาคเหนือ	วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ วิเคราะห์หลักการ	1
7.	ผลของการทำลายและรักษาสิ่งแวดล้อม	ปัญหาน้ำเสียต้องแก้ที่คน	วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ วิเคราะห์หลักการ	1
8.	ผลของการทำลายและรักษาสิ่งแวดล้อม	อันตรายจากฝนกรด	วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ วิเคราะห์หลักการ	1

ตาราง 4 (ต่อ)

ที่	แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง	กรณีตัวอย่าง	การคิดวิเคราะห์ ที่ต้องการพัฒนา	เวลา (ชม.)
9.	ผลของการทำลายและ รักษาสิ่งแวดล้อม	มลพิษในอากาศ	วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ วิเคราะห์หลักการ	1
10.	ผลของการทำลายและ รักษาสิ่งแวดล้อม	ปัญหามลพิษทางน้ำ	วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ วิเคราะห์หลักการ	1
11.	ผลของการทำลายและ รักษาสิ่งแวดล้อม	ผลของการทำลายป่าไม้	วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ วิเคราะห์หลักการ	1
12.	ผลของการทำลายและ รักษาสิ่งแวดล้อม	ปัญหาขยะล้นเมือง	วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ วิเคราะห์หลักการ	1
13.	ผลของการทำลายและ รักษาสิ่งแวดล้อม	ภัยพิบัติจากอุทกภัย	วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ วิเคราะห์หลักการ	1
14.	ผลของการทำลายและ รักษาสิ่งแวดล้อม	โลกร้อนเพราะป่าหมด	วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ วิเคราะห์หลักการ	1
15.	ผลของการทำลายและ รักษาสิ่งแวดล้อม	ภาวะโลกร้อน	วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ วิเคราะห์หลักการ	1
16.	การมีส่วนร่วมและการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ วิเคราะห์หลักการ	1
		รวม		16

1.2 ขั้นตอนการหาคุณภาพ

1.2.1 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 16 แผน พร้อมแบบตรวจสอบเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผล ด้านเนื้อหาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สารະภูมิศาสตร์ และด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสมระหว่างการจัดกิจกรรมของแผนการจัดการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยพิจารณาจากคะแนน

กำหนดการให้คะแนน ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง องค์กรประกอบของแผนมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง องค์กรประกอบของแผนมีความเหมาะสมระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง องค์กรประกอบของแผนมีความเหมาะสมระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง องค์กรประกอบของแผนมีความเหมาะสมระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง องค์กรประกอบของแผนมีความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลผล (พิสนุ พงศรี, 2549: 184) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลผล
4.50-5.00	หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง เหมาะสมมาก
2.50-3.49	หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง เหมาะสมน้อย
1.00-1.49	หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยกำหนดค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการจัดการการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ซึ่งมีผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน รวมทั้งหมด 16 แผน ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53

1.2.2 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างและผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญและนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำและนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเทพาเครือข่ายโรงเรียนทวีพัฒนา จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา กระบวนการเรียนการสอนและเวลาที่ใช้ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมในการนำไปจัดการการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

1.2.3 จัดพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้จัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่าง

ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ภาพ 2 แสดงขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างขึ้นโดยใช้คำถามจากบทความเพื่อวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ใน 3 ด้าน คือ วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดนิคมประสาท (บุญชอบ สาครินทร์) มิตรภาพที่ 149 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เกี่ยวกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ศึกษาคู่มือครู แบบเรียน และแบบฝึกหัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักพิมพ์ต่าง ๆ

2.1.2 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ ศึกษาหลักการ ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ

2.1.3 จัดทำตารางวิเคราะห์เนื้อหาและข้อสอบ และรวบรวมเนื้อหา เพื่อใช้ทำแบบทดสอบ

2.1.4 สร้างแบบทดสอบความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์เพื่อใช้ทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ ซึ่งวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ดังตารางวิเคราะห์เนื้อหา

ตาราง 5 การวิเคราะห์เนื้อหาของแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ประเภท บทอ่าน	ตัวชี้วัด	ข้อสอบที่สร้าง			ข้อสอบ ที่คัดเลือกไว้			รวม	
		ความสำคัญ	ความสัมพันธ์	หลักการ	ความสำคัญ	ความสัมพันธ์	หลักการ		
บทอ่าน	ป.5/2 วิเคราะห์อิทธิพลของ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ ก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิต ในภูมิภาคของตนเอง	8	8	8	24	4	4	4	12
	ป.5/3 นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อน ให้เห็นผลจากการรักษาและ ทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางในการจัดการ สิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตนเอง	1	12	12	36	6	6	6	18
	รวม	20	20	20	60	10	10	10	30

แบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีเกณฑ์ให้คะแนนเป็นรายข้อ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิด
หรือไม่ตอบ ได้ 0 คะแนน

2.2 ขั้นตอนการหาคุณภาพ

2.2.1 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความ
เที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับพฤติกรรมความสามารถ
ในการคิดวิเคราะห์ จากนั้นนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of
Item Objective Congruence = IOC) และเลือกเอาข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป
โดยมีเกณฑ์การพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามในข้อสอบมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์
การเรียนรู้
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามในข้อสอบมีความสอดคล้องกับ
จุดประสงค์การเรียนรู้
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามในข้อสอบไม่มีความสอดคล้องกับ
จุดประสงค์การเรียนรู้

2.2.2 ปรับปรุงข้อทดสอบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 (ภาคผนวก ค)

2.2.3 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเทพา จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยนักเรียนตอบข้อสอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบ ให้ 0 คะแนน จากนั้นนำแบบทดสอบมาวิเคราะห์หาความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบแต่ละข้อ โดยค่า p อยู่ระหว่าง 0.53 ถึง 0.80 และค่า r อยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.60 (ภาคผนวก ค)

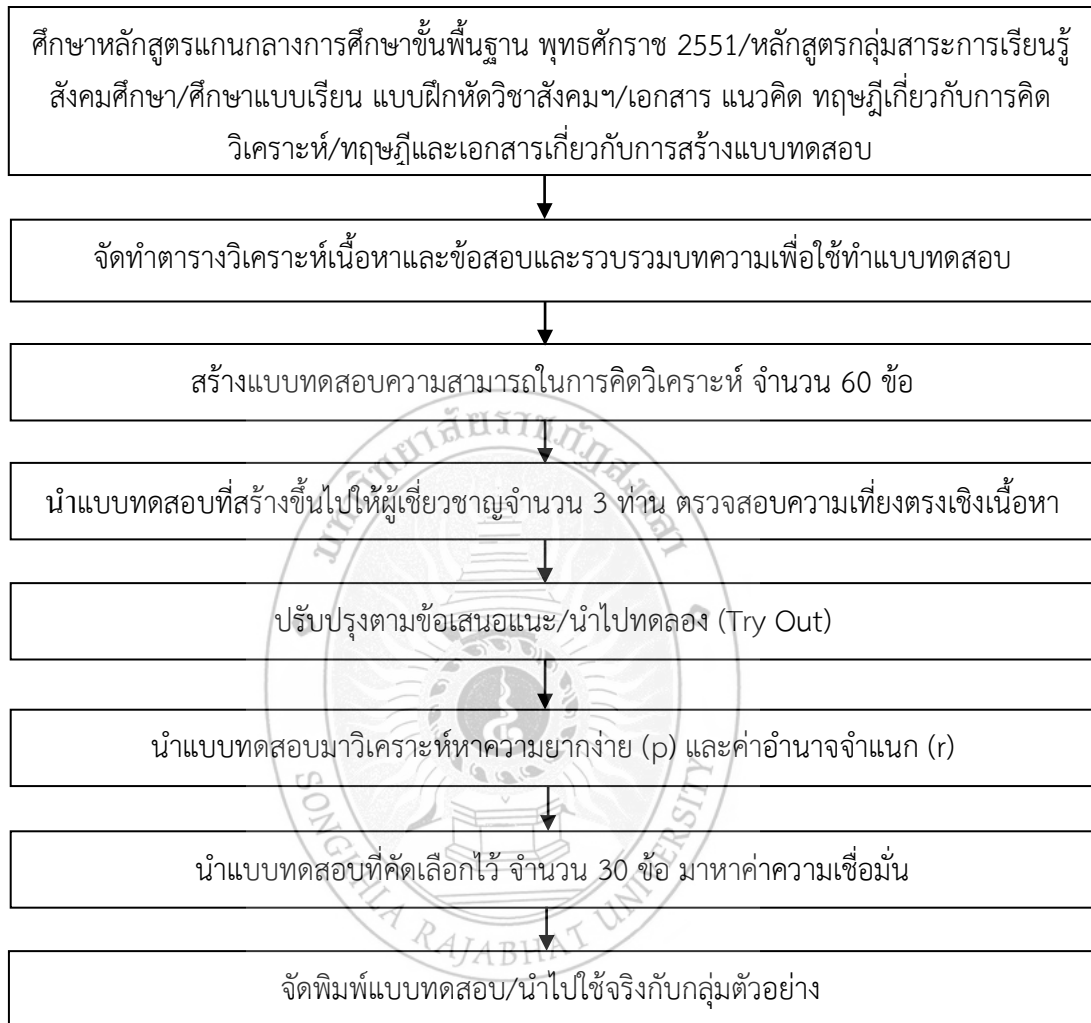
2.2.4 คัดเลือกข้อสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 3 องค์ประกอบ คือ ด้านวิเคราะห์ความสำคัญ ด้านวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และด้านวิเคราะห์หลักการ ด้านละ 10 ข้อ รวมจำนวน 30 ข้อ

2.2.5 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่คัดเลือกไว้ จำนวน 30 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 103) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.82 (ภาคผนวก ค)

2.2.6 นำแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ผ่านการหาคุณภาพแล้ว จำนวน 30 ข้อ พิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์

ภาพขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิด
วิเคราะห์

ภาพ 3 ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3.1 ขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างและการวิเคราะห์เครื่องมือของแบบสอบถามความพึงพอใจ

3.1.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 30 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน ด้านเทคนิคการใช้สื่อ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับ ซึ่งเป็นข้อความที่แสดงความคิดเห็นที่นักเรียนคิดว่าแสดงถึงความรู้สึกหรือการกระทำที่ตรงกับตนเองมากที่สุดต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H โดยมีตัวเลือกอยู่ 5 ระดับ คือ พึงพอใจระดับมากที่สุด พึงพอใจระดับมาก พึงพอใจระดับปานกลาง พึงพอใจระดับน้อย และพึงพอใจระดับน้อยที่สุด ดังตัวอย่างนี้

ตาราง 6 ตัวอย่างแบบสอบถามความพึงพอใจ

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	5	4	3	2	1
1.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน					
2.	นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้					

เกณฑ์การแปลผลคะแนนของแบบสอบถามความพึงพอใจ ดังนี้

ข้อความที่แสดงความพึงพอใจ จำนวน 20 ข้อ

ความพึงพอใจระดับมากที่สุด ตรวจให้ 5 คะแนน

ความพึงพอใจระดับมาก ตรวจให้ 4 คะแนน

ความพึงพอใจปานกลาง ตรวจให้ 3 คะแนน

ความพึงพอใจน้อย ตรวจให้ 2 คะแนน

ความพึงพอใจน้อยที่สุด ตรวจให้ 1 คะแนน

3.1.3 นำผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยแบบสอบถามความพึงพอใจ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยรายข้อและแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 แปลความว่า ความพึงพอใจระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 แปลความว่า ความพึงพอใจระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	แปลความว่า	ความพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	แปลความว่า	ความพึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	แปลความว่า	ความพึงพอใจน้อยที่สุด

3.2 ขั้นตอนการหาคุณภาพ

3.2.1 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้อง (Index of Consistency: IC) โดยพิจารณาความสอดคล้อง ได้ค่า IC เท่ากับ 1.00

3.2.2 ปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

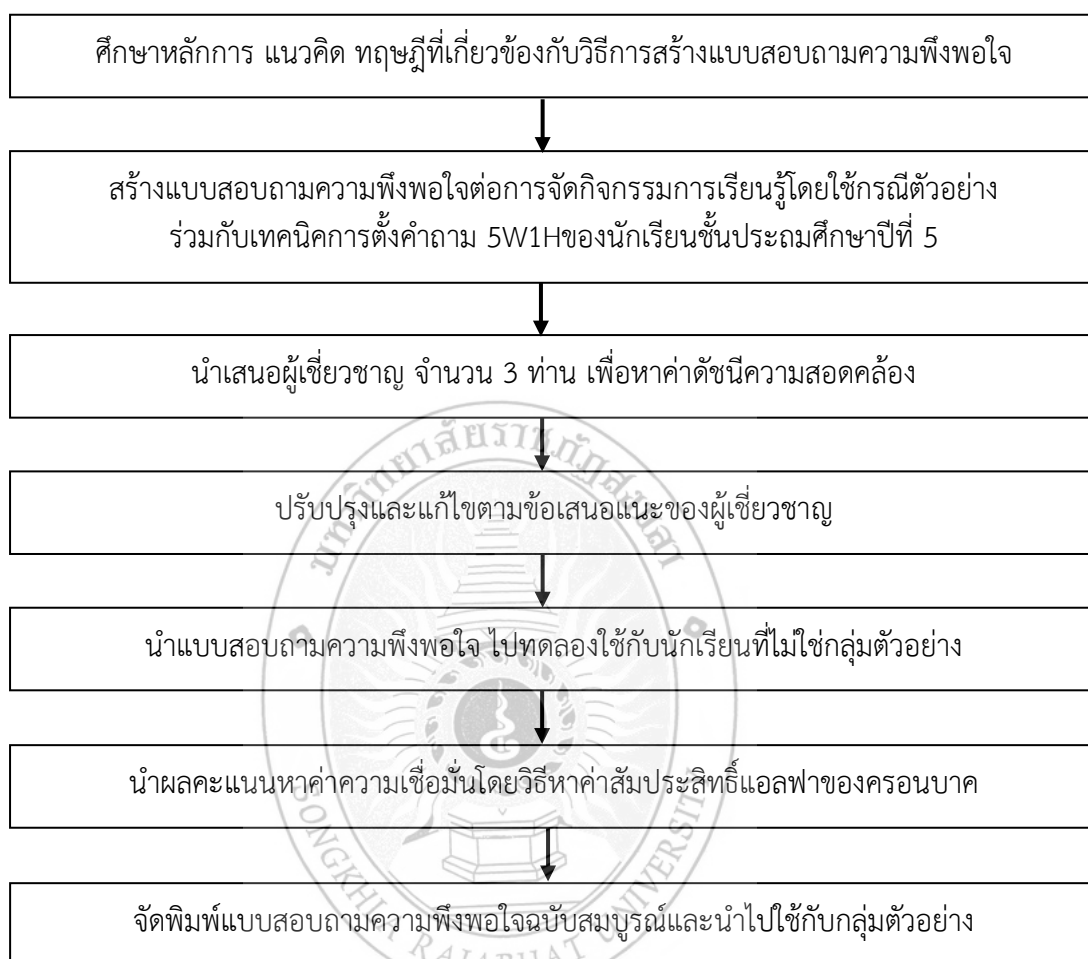
3.2.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านเทพาที่เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน

3.2.4 นำผลคะแนนของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 117) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96 (ภาคผนวก ค)

3.2.5 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป ดังภาพ 4

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ภาพ 4 ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน

ผู้วิจัยทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ตอบถูก ได้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบ ได้ 0 คะแนน กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2. ดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H จำนวน 8 สัปดาห์ จำนวน 16 ชั่วโมง ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมกรณีตัวอย่าง

ขั้นที่ 2 นำเสนอกรณีตัวอย่าง

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ร่วมกับเทคนิค 5W1H

ขั้นที่ 4 สรุป

ขั้นที่ 5 ประเมินผล

3. ทดสอบหลังเรียน

3.1 หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H จำนวน 16 ชั่วโมง ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบหลังเรียนฉบับเดียวกับทดสอบก่อนเรียน ใช้วิธีสลับข้อ

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H โดยให้พิจารณาเลือกตอบตามความคิดเห็นหรือความรู้สึกของตนเอง

3.3 นำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนนและบันทึกผล

3.4 นำคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างไปวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเปรียบเทียบผลก่อนเรียนและหลังเรียนว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้หรือไม่

3.5 นำคะแนนที่ได้จากการแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

- 1.1 คะแนนเฉลี่ย (\bar{x})
- 1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

- 2.1 แผนการจัดการเรียนรู้
 - 2.1.1 ค่าความเหมาะสม
- 2.2 แบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์
 - 2.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง
 - 2.2.2 ค่าระดับความยากง่าย
 - 2.2.3 ค่าอำนาจจำแนก
 - 2.2.4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทั้งฉบับ

โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน

- 2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับ

เทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H

- 2.3.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง
- 2.3.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H โดยใช้สูตรการคำนวณแบบ t-test for dependent

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนและนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (t-test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H

ตาราง 7 การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H (n = 30)

พฤติกรรมความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
วิเคราะห์ความสำคัญ	10	4.23	0.69	7.77	1.01	15.31**
วิเคราะห์ความสัมพันธ์	10	4.63	0.67	7.83	0.99	17.01**
วิเคราะห์หลักการ	10	4.37	1.03	8.17	0.84	15.71**
รวม	30	13.20	1.54	24.07	2.00	24.06**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 ผลคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H พบว่า คะแนนก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 13.20 และคะแนนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 24.07 คะแนนทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทั้งสามด้านมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H

ตาราง 8 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H (n = 30)

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ด้านการจัดการเรียนการสอน			
1. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	4.23	0.73	มาก
2. นักเรียนมีการนำเสนอผลงานได้ด้วยตนเอง	4.27	0.78	มาก
3. นักเรียนใช้กระบวนการคิดเพื่อให้ได้คำตอบตามที่ต้องการ	4.17	0.70	มาก
4. นักเรียนรู้จักการวางแผนร่วมกัน เพื่อให้งานสำเร็จ	4.33	0.80	มาก
5. นักเรียนสามารถสรุปความสำคัญของเนื้อหาสาระได้	4.30	0.75	มาก
เฉลี่ย	4.26	0.75	มาก
ด้านเทคนิคการใช้สื่อ			
6. สื่อมีความหลากหลาย	4.13	0.57	มาก
7. สื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน	4.17	0.83	มาก
8. สื่อทำท่ายความสามารถของนักเรียน	4.23	0.77	มาก
9. สื่อส่งเสริมความสามารถในการคิด	4.17	0.70	มาก
10. สื่อมีความเข้าใจง่าย	4.03	0.85	มาก
เฉลี่ย	4.15	0.74	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล			
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกลุ่ม	4.27	0.69	มาก
12. นักเรียนได้ตรวจสอบผลงานตนเอง	4.40	0.62	มาก
13. ครูแจ้งผลการประเมินผลงานทุกครั้ง	4.27	0.78	มาก
14. นักเรียนนำเสนอผลงานได้ด้วยตนเอง	4.37	0.67	มาก
15. มีการจัดลำดับผลงานเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาตนเอง	4.47	0.68	มาก
เฉลี่ย	4.36	0.69	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านประโยชน์ที่นักเรียนได้รับ			
16. นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้เร็วขึ้น	4.20	0.76	มาก
17. นักเรียนกล้าแสดงออก	4.23	0.82	มาก
18. นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.47	0.68	มาก
19. นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ได้ด้วยตนเอง	4.20	0.81	มาก
20. นักเรียนมีจิตอาสาในการทำงานร่วมกัน	4.47	0.73	มาก
เฉลี่ย	4.31	0.76	มาก
เฉลี่ยทั้งหมด	4.27	0.74	มาก

จากตาราง 8 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.69) 2) ด้านประโยชน์ที่นักเรียนได้รับ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.76) 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.75) และ 4) ด้านเทคนิคการใช้สื่อ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.74) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดนิคมประสาท (บุญชอบสาครินทร์) มีตราภาพที่ 149 ตำบลเกาะสบบ้า อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบที (t-test) โดยผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สรุปผล

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ดังนี้

1. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นการอภิปรายผล ตามลำดับดังนี้

1. ผลเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามสมมติฐาน แสดงว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ที่ผู้วิจัย

สร้างขึ้นสามารถพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้ดี ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้านวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ ส่งผลให้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 3 ด้าน

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เนื่องจากผู้วิจัยใช้วิธีจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นขั้นตอนที่มีประสิทธิภาพเน้นด้านการคิดวิเคราะห์ทั้ง 3 ด้าน คือ วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียม เป็นขั้นตอนที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ศึกษาจากกรณีตัวอย่างและแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยตามความเหมาะสมกลุ่มละ 5 คน ผู้สอนแนะนำจุดมุ่งหมายหรือปัญหาก่อนลงมือศึกษา ซึ่ง สுகนธ์ สินธพานนท์ (2550: 142-146) กล่าวว่า เป็นขั้นตอนที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ศึกษาจากบทเรียนด้วยความตั้งใจ และครูผู้สอนมีการแนะนำจุดมุ่งหมายก่อนลงมือศึกษา ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง เป็นขั้นตอนการนำเสนอกรณีตัวอย่างให้นักเรียนโดยใช้ข่าว ภาพหรือบทความที่ผู้สอนนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับความคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2550: 360) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างเป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้นักเรียนฝึกฝนการเผชิญและแก้ปัญหาโดยไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาจริง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้นักเรียนคิดวิเคราะห์และเรียนรู้ความคิดของผู้อื่นช่วยให้นักเรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น และยังสอดคล้องกับความคิดของ วารินทร์ แก้วอุไร และคณะ (2554: 82) ที่กล่าวว่า การนำกรณีตัวอย่างมาใช้ประกอบการเรียนการสอนมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกการใช้การคิดวิเคราะห์ และแยกแยะประเด็นปัญหาเมื่อเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์หลาย ๆ แบบ ซึ่งเป็นการมุ่งสร้างเสริมทักษะการคิดเพื่อนำไปแก้ปัญหาในสถานการณ์จริงและเพื่อให้นักเรียนรู้จักการตัดสินใจอย่างมีหลักการ มีเหตุผลสนับสนุน ได้ปฏิบัติการฝึกคิดและอภิปรายปัญหา มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ขั้นที่ 3 ขั้นคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H โดยผู้วิจัยให้นักเรียนศึกษากรณีตัวอย่างจากภาพหรือบทความตามเวลาที่กำหนดและมีคำถาม 5W1H เพื่อฝึกให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการในเรื่อง ซึ่งเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ให้ดียิ่งขึ้น เช่น จากการวิเคราะห์บทความจะมีการตั้งคำถาม 5W1H What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) Who (ใคร) และ How (อย่างไร) เพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากกรณีตัวอย่าง ช่วยทำให้นักเรียนต้องใช้ความคิดตลอดเวลา ดังที่ สุวิทย์ มูลคำ (2550: 21-22) ได้กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบของสิ่งหนึ่งสิ่งใดออกเป็นส่วน ๆ โดยใช้สมองซีกซ้ายเป็นหลักเป็นการคิดเชิงลึก คิดอย่างละเอียด จากเหตุไปผล ตลอดจนเป็นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผล เทคนิคการคิดวิเคราะห์อย่างง่ายที่นิยมใช้คือ 5W1H ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป เป็นขั้นตอนที่นักเรียนทั้งชั้นเรียนร่วมกับผู้สอนอภิปรายหาข้อสรุปตามประเด็น เทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ เป็นการสรุปข้อคิดเห็นที่ได้จากการวิเคราะห์รายละเอียดจากกรณีตัวอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับ สุกนธ์ สินธพานนท์ (2550: 142-146) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างต้องมีการอภิปรายร่วมกัน แลกเปลี่ยนข้อมูล แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม มีการสรุปความคิดเห็นเป็นข้อยุติ และอภิปรายร่วมกันทั้งชั้นเรียนอีกครั้งเพื่อเป็นการหาข้อสรุปร่วมกัน และยังสอดคล้องกับ กุณฐรี เพ็ชรทวีพรชัย (2550: 157) ที่กล่าวว่า ขั้นสรุปเป็นขั้นตอน

ที่นักเรียนทั้งชั้นเรียนร่วมกับครูผู้สอนอภิปรายหาข้อสรุปเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาและแนวทางในการตัดสินใจแก้ปัญหามาจากกรณีตัวอย่าง และบันทึกสาระสำคัญเป็นการสรุปข้อคิดเห็นที่ได้จากการวิเคราะห์รายละเอียดในกรณีตัวอย่าง ชั้นที่ 5 ชั้นประเมินผล เป็นขั้นตอนที่นักเรียนแต่ละกลุ่มตอบปัญหาซึ่งผู้สอนได้กำหนดจากกรณีตัวอย่างที่ศึกษาไปแล้ว จากการสังเกตในการร่วมสนทนา การรายงานกลุ่ม สอดคล้องกับ สุคนธ์ สินธพานนท์ (2550: 142-146) ได้สรุปว่า การประเมินผลจากการที่นักเรียนได้ศึกษาและตอบปัญหาจากกรณีตัวอย่างที่ครูผู้สอนได้กำหนดไว้ และครูผู้สอนประเมินจากการสังเกตในการร่วมสนทนา การตอบคำถาม การทำงานกลุ่มของนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ขั้นตอน เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายทำให้ให้นักเรียนไม่เบื่อหน่าย และช่วยให้นักเรียนมีการพัฒนาในการคิดวิเคราะห์ได้ดี เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เน้นกระบวนการคิดทุกขั้นตอน โดยเฉพาะการใช้คำถามเป็นตัวช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ เริ่มด้วยการตั้งคำถามถึงประเด็นสำคัญเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายโดยใช้กรณีตัวอย่างจาก ข่าว ภาพ และบทความ มีกิจกรรมกลุ่มเป็นการกระตุ้น เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรางคณา หุ่นสุวรรณ (2552: 111-112) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การทดลองสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง เรื่องการปฏิบัติตนเป็นคนดี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของโรงเรียนอนุบาลลำานารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนเรื่องการปฏิบัติตนเป็นคนดี โดยใช้กรณีตัวอย่าง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) จิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนเรื่องการปฏิบัติตนเป็นคนดีโดยใช้กรณีตัวอย่าง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ อรุณ ลุนสะแกงษ์ (2556: 89-90) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของวิธีสอนแบบโยโสมนสิการเสริมด้วยกรณีตัวอย่างและแผนที่ความคิดที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของนักเรียนโรงเรียนสว่างราษฎร์สามัคคี ตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบโยโสมนสิการเสริมด้วยกรณีตัวอย่าง และแผนที่ความคิดมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบโยโสมนสิการเสริมด้วยกรณีตัวอย่างและแผนที่ความคิดหลังเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผลการวิจัยที่สอดคล้องกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ของ มนรัตน์ สมสุข (2555: 111-112) ศึกษาผลของวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H ที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาประวัติศาสตร์ ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 13.84 คิดเป็นร้อยละ 34.61 และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 35.31 คิดเป็นร้อยละ 88.28 ซึ่งไม่น้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 80 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H มีขั้นตอนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ไปพร้อมกัน อีกทั้งขั้นตอนการจัดกิจกรรมนั้นผู้วิจัยใช้กระบวนการกลุ่มตั้งแต่เริ่มต้นทำให้นักเรียนไม่เครียด มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี นักเรียนแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มได้อย่างอิสระ ซึ่งทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นและความรู้ของตนเองให้ผู้อื่นได้รับรู้ ทำให้เกิดความมั่นใจและภาคภูมิใจในการนำเสนอความคิด ส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างเข้าใจเป็นไปตามหลักการด้านจิตวิทยาการเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจ และการเสริมแรงอันเกิดจากความพึงพอใจในสิ่งที่ได้ปฏิบัติ เป็นผลให้เกิดแรงกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น มีความสนใจในการเรียนเกิดความพึงพอใจที่ดีต่อการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ (2550: 9-10) ที่ได้กล่าวว่า บุคคลพอใจจะกระทำสิ่งใดที่ให้ความสุขและจะหลีกเลี่ยงไม่กระทำสิ่งที่จะได้รับความทุกข์หรือความลำบาก ความพึงพอใจแบ่งได้ 3 ประเภท คือ 1) ความพอใจด้านจิตวิทยา (Psychological Hedonism) เป็นธรรมชาติของความพอใจจะพยายามแสวงหาความสุขส่วนตัวหรือหลีกเลี่ยงความทุกข์ 2) ความพอใจเกี่ยวกับตนเอง (Egoistical Hedonism) เป็นธรรมชาติของความพอใจว่า มนุษย์จะพยายามแสวงหาความสุขส่วนตัวแต่ไม่จำเป็นว่าการแสวงหาความสุขจะต้องเป็นธรรมชาติของมนุษย์เสมอไป และ 3) ความพอใจเกี่ยวกับจริยธรรม (Ethical Hedonism) ธรรมชาตินี้ถือว่ามนุษย์แสวงหาความสุข เพื่อประโยชน์ของมวลมนุษย์หรือสังคมที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่และจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์นี้ผู้หนึ่งด้วย และ Alderfer Clayton (1972: 20) ได้พัฒนาจากทฤษฎีความต้องการของ Maslow ได้แบ่งความต้องการของคนออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1) ความต้องการมีชีวิต (Existence Need) ความต้องการมีความเป็นอยู่ที่ดี ความต้องการทางร่างกายและวัตถุ 2) ความต้องการความสัมพันธ์ (Relatedness Need) ความต้องการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดี และ 3) ความต้องการความเจริญเติบโต (Growth Need) ต้องการความเจริญเติบโตและการพัฒนาทางจิตใจอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ วิสิทธิ์ ฉัตรมงคล (2550: 265-267) ที่ได้กล่าวถึงความพึงพอใจว่า ความรู้สึกของบุคคลเป็นไปด้วยความคาดหวังหรือมากกว่าสิ่งที่คาดหวัง ซึ่งจะทำให้เกิดความกระตือรือร้น จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับ ผุสดี แสงหล่อ (2555: 14) ที่ได้กล่าวว่าความพึงพอใจเป็นที่พึงปรารถนาของบุคคลช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ และงานวิจัยของ วันเพ็ญ กลิ่นอ่อน (2559: 15-16) ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H นักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับ รังสิยา ดวงจินดา (2561: 109-110) ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยการใช้กรณีตัวอย่างสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยการใช้กรณีตัวอย่างอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงว่าความพึงพอใจมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนมีลักษณะที่สัมพันธ์กัน เริ่มตั้งแต่ ความรู้ ความรู้สึก และพฤติกรรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ตนเองในกลุ่ม ซึ่งการที่นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีทำให้เกิดทักษะและความรู้สึกที่ดีต่อการแสวงหาความรู้และการทำงานร่วมกัน ทั้งนี้องค์ประกอบของมีความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งย่อมเกิดความรู้สึกที่ดีและส่งผลให้มีพฤติกรรมตอบโต้ต่อสิ่งนั้นในทางที่ดีเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการใช้ตั้งคำถาม 5W1H ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้กับสาระการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อฝึกให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้

1.2 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ครูผู้สอนหรือนักเรียนควรเลือกกรณีตัวอย่างที่ทันเหตุการณ์ ทันสมัย หรือเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน

1.3 ในการตั้งคำถามด้วยเทคนิคการใช้ตั้งคำถามเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการวิเคราะห์ ครูต้องตั้งคำถามให้ชัดเจนตามประเด็นคำถาม 5W1H ต้องการให้นักเรียนวิเคราะห์ด้านใด เช่น วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ หรือวิเคราะห์หลักการ และควรกระตุ้นให้นักเรียนฝึกทักษะกระบวนการคิดอย่างทั่วถึงทุกคน โดยพยายามให้นักเรียนใช้ความคิดของตนเองให้มากที่สุด

1.4 ในการทำกิจกรรมกลุ่ม ครูควรชี้แนะให้นักเรียนทราบถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง เห็นคุณค่าในหน้าที่ของเพื่อนร่วมกลุ่ม ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกลุ่มด้วยความเต็มใจ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ของนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อให้ทราบผลที่กว้างมากขึ้น

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการคิดในแบบอื่น ๆ ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H เช่น การคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อเสริมสร้างการคิดของนักเรียน

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H จากสถานการณ์ในชีวิตประจำวันของนักเรียนเปรียบเทียบกับกรใช้กรณีตัวอย่าง เพื่อให้เห็นผลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ก่องแก้ว เจริญอักษร และคณะ. (2550). **กลวิธีสอนสังคมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษตรี เพ็ชรทวีพรเดช. (2550). **สุดยอดวิธีสอนวิทยาศาสตร์นำไปสู่. การเรียนรู้ของครูยุคใหม่**. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2549). **การคิดเชิงมโนทัศน์**. กรุงเทพมหานคร: ชัคเชส มีเดีย.
- ฉันท ชาติทอง. (2554). **สอนคิด: การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิด**. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- งามตา เอี่ยมทศ. (2555). **ผลการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์เสริมด้วยเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H ที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา สุขศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- จิราพร กำจัดทุกข์. (2552). **ความพึงพอใจหลังการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมในเขตกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชนาธิป พรกุล. (2554). **การออกแบบการสอน การบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน**. กรุงเทพมหานคร: วี พรีน (1991) จำกัด.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). **การจัดการเรียนรู้แนวใหม่**. นนทบุรี: สหมิตรพรีนติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- ซารีพะ ยีปาโละ. (2555). **การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนจริยธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ อัล-อัลลาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- दनัย เทียนพุด. (2551). **ความเป็นเลิศด้านบริการ**. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิชย์.
- ทิพย์วิมล วังแก้วศิริณ. (2551). **การจัดกระบวนการเรียนรู้**. สงขลา: เทมการพิมพ์.
- ทิพวรรณ อินแก้ว. (2560). **การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ทีศนา แคมมณี. (2546). **14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2550). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- _____. (2556). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.**
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2557). **ศาสตร์การสอน.** กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญรัตน์ ชัยรินทร์. (2556). **ผลการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปาร่วมกับกรณีตัวอย่างที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ธีรวิมล เอกะกุล. (2552). **วิจัยปฏิบัติการ.** อุบลราชธานี: ยงสวัสดิ์อินเตอร์กรุ๊ป.
- นิภาวรรณ เทพีรัตน์. (2554). **การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยใช้กรณีตัวอย่าง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1.** กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). **การพัฒนาการคิด.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรินต์ติ้ง.
- _____. (2553). **ทักษะการคิดวิเคราะห์.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรินต์ติ้ง.
- _____. (2556). **การพัฒนาการคิด.** กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วน จำกัด 9119 เทคนิค พรินต์ติ้ง.
- ผุสดี แสงหล่อ. (2555). **ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของโรงเรียนสวนป่าอุปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พัชริยา แก่นสา. (2555). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายตำบลวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1.** ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พายรินทร์ พุทธิรักษา. (2556). **ความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาล ตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม.** วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิสนุ พงศ์ศรี. (2549). **วิจัยทางการศึกษา “แนวคิดทฤษฎี”.** กรุงเทพมหานคร: เทียมฟ้าการพิมพ์.
- เพ็ญพิศุทธิ์ ใจสนิท. (2555). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการแสดงออกด้านการคิดของนักศึกษาที่เรียนวิชาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด.** เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. เชียงราย: คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
- มนตรี วงศ์สะพาน. (2556). **“การยกระดับการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยกระบวนการคิดวิเคราะห์” .** **ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยทักษิณ.** 13 (กุมภาพันธ์), 125-139.

- มนรัตน์ สมสุข. (2555). ผลของวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H ที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- โยธิน แสงดี. (2551). การวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษาและฝึกอบรมการวิจัย.
- รังสียา ดวงจินดา. (2561). การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยการใช้กรณีตัวอย่างสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- วรางคณา หุ่นสุวรรณ. (2552). การทดลองสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างเรื่องการปฏิบัติตนเป็นคนดี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วัชรินทร์ สุขรุ่งเรืองชัย. (2550). ผลการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดอมรวดี (อมรวิทยาคาร) จังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วันเพ็ญ กลิ่นอ่อน. (2559). การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- วาริรัตน์ แก้วอุไร และคณะ. (2554). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่สังคมแห่งคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้. วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. 2554(พฤษภาคม-สิงหาคม), 11-30.
- วิสิทธิ์ ฉัตรมงคล. (2550). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเมืองพิทยา 6 (วัดธรรมสามัคคี). ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ. (2550). จิตวิทยาธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2561). ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ ปีการศึกษา 2561 บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

- สมหมาย เปี้ยถนอม. (2551). “เรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาในการได้รับบริการจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.” **เอกสารวิจัย**. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สมุทร ชำนาญ. (2556). **ภาวะผู้นำทางการศึกษา ทฤษฎี และ ปฏิบัติ**. ระยอง: พี. เอส. การพิมพ์.
- สาโรช บัวศรี. (2549). **การศึกษาและจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร: กริดส์ ดไซน์ แอนด์ คอมมูนิเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). **ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2561). **การประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สมศ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). **การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). **แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุนธ์ สินธพานนท์. (2550). **สุดยอดวิธีการสอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นำไปสู่การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่**. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- สุนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2552). **นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน**. กรุงเทพมหานคร: 9119 เทคนิคพรีนติ้ง.
- _____. (2554). **วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน**. กรุงเทพมหานคร: 9119 เทคนิคพรีนติ้ง.
- _____. (2555). **พัฒนาทักษะการคิดตามแนวปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: 9119 เทคนิคพรีนติ้ง.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). **19 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ**. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- _____. (2550). **กลยุทธ์การสอนวิเคราะห์**. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- _____. (2551). **ครบเครื่องเรื่องการคิด**. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2553). **21 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด**. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- _____. (2554). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการคิด**. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- โสภณ เสรีเสถียรทรัพย์. (2552). **การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โมเดลธุรกิจด้วยเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ร่วมกันบนเว็บเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์สำหรับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- โสภณ ศิริค้ำน้อย. (2554). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ด้วยเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนลำปางกัลยาณี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อรุณ ลุนสะแกวงษ์. (2556). ผลของวิธีสอนแบบโยโยสมนสิการเสริมด้วยกรณีตัวอย่างและแผนที่ความคิดที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระศาสนา ศีลธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). **หลักการสอน**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- Alderfer, Clayton P. (1972). **Existence Relatedness and Growth**. New York: Free Press.
- Banks, Jame A. (1985). **Teaching Strategies For The Social Inquiry, Volening And Decision-Making**. University Of Washington Seattle.
- Bloom, Benjamin S. (1956). **Taxonomy of Education Objective Handbook : Cognitive Domain**. New York: David Mackey Company, Inc.
- Clark, L. H. (1970). **Strategies And Tactics In Secondary School Teaching**. London: Collier-Macmillan.
- Glover, J. A. (2002). **Cognitive psychology for teachers**. New York: Mcmillan.
- Good, C. V. (1973). **Dictionary of Education**. New York: McGraw-hill Book.
- Harris, B. W. (2001). **Personal administration in education**. Boston: Allyn & Bacon.
- Mead, J. V. (1993). **There wise monkey: Teaching ethical content through case studies**. Dissertation Abstracts International. 32(6),5214-A.
- Mersert, K. K. (1991). **The case of case in teacher education**. America Association of Colleague for Teacher Education. 8(12), 4510-A.
- Michaelis, John U. (1992). **Social Studies for Children in a Democracy: A Guide to Basic Instruction**. 10th Edition. Boston : Allyn and Bacon.
- Steers, M. R. (1991). **Introduction to Organizational Behavior**. New York: Harper Collin.

ภาคผนวก

ภาควิชาพยาบาลศาสตร์

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพเก้า ฦ พัทลุง ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน สาขาวิชาหลักสูตรการสอน
มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา
2. อาจารย์พนัชกร พิทธิยะกุล ตำแหน่ง ประธานสาขาวิชาสังคมศึกษา
(วิทยาเขตสตูล)
สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสงขลา
3. นางวิไลพร แก้วเกาะสะบ้า ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ (สังคมศึกษา)
สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดนิคมประสาธ
(บุญชอบ สาครินทร์) มิตรภาพที่ 149 อำเภอเทพา
จังหวัดสงขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสงขลา เขต 3

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ด้านแบบทดสอบพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์

1. ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
2. อาจารย์พนัชกร พิทธิยะกุล ตำแหน่ง ประธานสาขาวิชาสังคมศึกษา
(วิทยาเขตสตูล)
สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสงขลา
3. นางวิไลพร แก้วเกาะสะบ้า ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ (สังคมศึกษา)
สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดนิคมประสาธ
(บุญชอบ สาครินทร์) มิตรภาพที่ 149 อำเภอเทพา
จังหวัดสงขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสงขลา เขต 3

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ แบบสอบถามความพึงพอใจ

1. ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย	ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
2. อาจารย์พนัสกร พิทธิยะกุล	ตำแหน่ง ประธานสาขาวิชาสังคมศึกษา
(วิทยาเขตสตูล)
สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสงขลา
3. นางวิไลพร แก้วเกาะสะบ้า	ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ (สังคมศึกษาฯ)
สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดนิคมประสาธ
(บุญชอบ สาครินทร์) มิตรภาพที่ 149 อำเภอเทพา
จังหวัดสงขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสงขลา เขต 3

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๓/๑๙๖

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ รหัส ๕๘๖๑๙๑๑๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กลุ่ม
สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.ปรีดา เบ็ญการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรศิริ ชูรัมย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้ว
เห็นว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพเก้า ณ พัทลุง อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ซึ่งเป็น
บุคลากรในสังกัดของท่าน และเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าวข้างต้น รายละเอียด
ดังสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็น
อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศน์า ศิริโชติ)
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๔๓๓ ๖๙๔๘

<http://bundit.skru.ac.th>

ผู้ประสานงาน : นางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ โทร ๐๘ ๘๖๕๑ ๗๑๕๗

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่ งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นพเก้า ณ พัทลุง เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของ นางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ รหัส ๕๘G๑๙๑๑๐๐๘ นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม” นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว และพิจารณา

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

(ลงชื่อ)

ศาสตราจารย์ ดร. นพเก้า ณ พัทลุง

ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสถาบันหลักสูตรและการสอน

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์

(กรุณาส่งแบบตอบรับคืนนักศึกษาพร้อมผลการประเมินเครื่องมือวิจัย)

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๓/๑๙๕

สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ รหัส ๕๘๖๑๙๑๑๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร. ปรีดา เบญจการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรศรี ชูรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้ว เห็นว่า อาจารย์ พันชกร พิทธิยะกุล ประธานหลักสูตรสาขาสังคมศึกษา (วิทยาเขตสตูล) ซึ่งเป็นบุคลากรในสังกัดของท่าน และเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษา ดังกล่าวข้างต้น รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศนา สิริโชติ)
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

งานบัณฑิตวิทยาลัย สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๕๓๓ ๖๔๔๘
<http://bundit.skru.ac.th>
ผู้ประสานงาน : นางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ โทร ๐๘ ๘๖๕๑ ๗๑๕๗

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่ งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า อาจารย์พนัชนกร พิทธิยะกุล เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของ นางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ รหัส ๕๘6๑๙๑๑๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม” นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว และพิจารณา

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

(ลงชื่อ)

อ.พนัชนกร พิทธิยะกุล

ตำแหน่ง

ประธานหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาโท (สหศาสตร)

หน่วยงาน

ภาควิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

(กรุณาส่งแบบตอบรับคืนนักศึกษาพร้อมผลการประเมินเครื่องมือวิจัย)

87

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๓/๑๙๗

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนิคมประสาท (บุญชอบ สาครินทร์) มิตรภาพที่ ๑๔๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ รหัส ๕๘6๑๙๑๑๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.ปรีดา เบ็ญการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จโรศรี ชูรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่า นางวิไลพร แก้วเกาะสะบ้า ครูชำนาญการพิเศษ ซึ่งเป็นบุคลากรในสังกัดของท่าน และเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าวข้างต้น รุยละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัตนา ศิริโชติ)
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๔๓๓ ๖๙๔๘

<http://bundit.skru.ac.th>

ผู้ประสานงาน : นางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ โทร ๐๘ ๘๖๕๑ ๗๑๕๗

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่ งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า นางวิไลพร แก้วเกาะสะบ้า เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของ นางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ รหัส ๕๘G๑๙๑๑๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม” นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว และพิจารณา

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

(กรุณาส่งแบบตอบรับคืนนักศึกษาพร้อมผลการประเมินเครื่องมือวิจัย)

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๓๑๙๕

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ รหัส ๕๘๖๑๙๑๑๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร. ปรีดา เบญจการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุไรศิริ ชูรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้ว เห็นว่า ดร. รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์ประจำสาขาวิชาพัฒนการศึกษา ซึ่งเป็นบุคลากรในสังกัดของท่าน และเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษา ดังกล่าวข้างต้น รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศนา สิริโชติ)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

งานบัณฑิตวิทยาลัย สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๕๓๓ ๖๙๕๘

<http://bundit.sku.ac.th>

ผู้ประสานงาน : นางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ โทร ๐๘ ๘๖๕๑ ๗๑๕๗

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่ งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของ นางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ รหัส ๕๘G๑๙๑๑๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม” นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว และพิจารณา

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

(กรุณาส่งแบบตอบรับคืนนักศึกษาพร้อมผลการประเมินเครื่องมือวิจัย)

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๓/๒๕๓

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเทพา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเข้าทดสอบเครื่องมือ/เก็บข้อมูลวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ รหัส ๕๘6๑๙๑๑๐๖ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมด้วยกิจกรรมเรียนรู้ โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม ๕W๑H” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.ปรีดา เบ็ญการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรัสศรี ชูรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามกระบวนการวิจัย สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จึงพิจารณาเลือกหน่วยงานของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา โดยขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดสอบเครื่องมือวิจัยในหน่วยงานของท่าน ซึ่งวันและเวลานักศึกษาผู้ทำวิจัยจะประสานงานด้วยตนเองอีกครั้ง ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอรับรองว่าการเก็บข้อมูลจะไม่ส่งผลกระทบต่อหรือส่งผลเสียหายต่อการปฏิบัติงาน และหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัสนา สิริโชติ)
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๕๓๓ ๖๙๔๘

<http://bundit.skru.ac.th>

ผู้ประสานงาน : นางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ โทร ๐๘ ๘๖๕๑ ๗๑๕๗

แบบตอบรับการเข้าทดสอบเครื่องมือ/เก็บข้อมูลวิจัย

ตามที่ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ นางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ รหัส ๕๘6๑๙๑๑๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม ๕W๑H” ดำเนินการทดสอบเครื่องมือวิจัยในหน่วยงานของท่านเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

- ข้าพเจ้ายินดีให้ความอนุเคราะห์นักศึกษาเข้าทดสอบเครื่องมือเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์
- ข้าพเจ้าไม่สามารถให้ความอนุเคราะห์นักศึกษาเข้าทดสอบเครื่องมือเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

(กรุณาส่งแบบตอบรับคืนนักศึกษาเพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์)

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๓/๒๕๔

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนิคมประสาธ (บุญชอบ สาครินทร์) มิตรภาพที่ ๑๔๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบตอบรับการเข้าทดสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ รหัส ๕๘G๑๙๑๑๐๖ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม ๕W๑H” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร. ปรีดา เบ็ญการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุไรศิริ ชูรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามกระบวนการวิจัย สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จึงพิจารณา เลือกลงหน่วยงานของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา โดยขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดสอบเครื่องมือวิจัยในหน่วยงานของท่าน ซึ่งวันและเวลานักศึกษาผู้ทำวิจัยจะประสานงานด้วยตนเองอีกครั้ง ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอรับรองว่าการเก็บข้อมูลจะไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน และหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศนา ศิริโชติ)
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

งานบัณฑิตวิทยาลัย สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๔๓๓ ๖๕๔๘

<http://bundit.skru.ac.th>

ผู้ประสานงาน : นางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ โทร ๐๘ ๘๖๕๑ ๗๑๕๗

แบบตอบรับการเข้าเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ตามที่ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ นางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ รหัส ๕๘G๑๙๑๑๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม ๕W๑H” เข้าเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

- ข้าพเจ้ายินดีให้ความอนุเคราะห์นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์
- ข้าพเจ้าไม่สามารถให้ความอนุเคราะห์นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์

(กรุณาส่งแบบตอบรับคืนนักศึกษาเพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์)

ภาคผนวก ค
การหาคุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 9 ผลประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้ง 5W1H

รายการประเมิน	ผลการประเมิน				
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			□	S.D.
	1	2	3		
1. สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา	4	4	5	4.33	0.58
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	4	4	4.33	0.58
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	4	4	4	4.00	0.00
2.3 สอดคล้องกับสื่อการเรียนการสอนและประเมินผล	5	4	5	4.67	0.58
3. เนื้อหา					
3.1 เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	4	4.00	0.00
3.2 เหมาะสมและความสอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	5	5	3	4.33	1.15
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 เหมาะสมและความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	4	5	4.67	0.58
4.2 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้กับเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00
4.3 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้กับการประเมินผล	5	3	4	4.00	1.00
5. การประเมินผล					
5.1 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของการประเมินผลกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	4	4.00	0.00
5.2 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของการประเมินผลกับกิจกรรมการเรียนรู้	3	5	4	4.00	1.00
5.3 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของสื่อกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4	4	5	4.33	0.58
เฉลี่ย				4.31	0.50

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมิน				
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			̄	S.D.
	1	2	3		
1. สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา	5	4	3	4.00	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	3	5	4	4.00	1.00
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	5	5	5	5.00	0.00
2.3 สอดคล้องกับสื่อการเรียนการสอนและประเมินผล	4	4	4	4.00	0.00
3. เนื้อหา					
3.1 เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00
3.2 เหมาะสมและความสอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 เหมาะสมและความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	4	4.00	0.00
4.2 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้กับเนื้อหา	4	5	3	4.00	1.00
4.3 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้กับการประเมินผล	4	4	4	4.00	0.00
5. การประเมินผล					
5.1 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของการประเมินผลกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	4	4.67	0.58
5.2 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของการประเมินผลกับกิจกรรมการเรียนรู้	4	5	3	4.00	1.00
5.3 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของสื่อกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4	5	4	4.33	0.58
เฉลี่ย				4.33	0.43

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมิน				
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			̄	S.D.
	1	2	3		
1. สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา	4	3	5	4.00	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	4	4.67	0.58
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	4	4	4	4.00	0.00
2.3 สอดคล้องกับสื่อการเรียนการสอนและประเมินผล	4	5	5	4.67	0.58
3. เนื้อหา					
3.1 เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3	5	5	4.33	1.15
3.2 เหมาะสมและความสอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 เหมาะสมและความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	3	4.33	1.15
4.2 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้กับเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00
4.3 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้กับการประเมินผล	5	5	4	4.67	0.58
5. การประเมินผล					
5.1 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของการประเมินผลกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	4	4.67	0.58
5.2 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของการประเมินผลกับกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00
5.3 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของสื่อกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4	5	3	4.00	1.00
เฉลี่ย				4.53	0.46
เฉลี่ยรวม 16 แผน				4.53	0.42

ตาราง 10 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้วยการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H

ข้อที่	พฤติกรรมความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม คะแนน	IOC	การ แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	วิเคราะห์ความสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	วิเคราะห์ความสัมพันธ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	วิเคราะห์หลักการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	วิเคราะห์ความสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	วิเคราะห์ความสัมพันธ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	วิเคราะห์หลักการ	0	+1	+1	2	1.00	ใช้ได้
7	วิเคราะห์ความสำคัญ	0	0	+1	1	0.67	ใช้ได้
8	วิเคราะห์ความสัมพันธ์	0	+1	+1	2	1.00	ใช้ได้
9	วิเคราะห์หลักการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	วิเคราะห์ความสำคัญ	0	+1	+1	2	1.00	ใช้ได้
11	วิเคราะห์ความสัมพันธ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	วิเคราะห์หลักการ	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
13	วิเคราะห์ความสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	วิเคราะห์ความสัมพันธ์	0	-1	0	0	1.00	ใช้ได้
15	วิเคราะห์หลักการ	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
16	วิเคราะห์ความสำคัญ	+1	0	+1	2	0.67	ตัดทิ้ง
17	วิเคราะห์ความสัมพันธ์	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
18	วิเคราะห์หลักการ	0	+1	+1	2	1.00	ใช้ได้
19	วิเคราะห์ความสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	วิเคราะห์ความสัมพันธ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	วิเคราะห์หลักการ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
22	วิเคราะห์ความสำคัญ	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
23	วิเคราะห์ความสัมพันธ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	วิเคราะห์หลักการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	วิเคราะห์ความสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26	วิเคราะห์ความสัมพันธ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	วิเคราะห์หลักการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	วิเคราะห์ความสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29	วิเคราะห์ความสัมพันธ์	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	พฤติกรรมความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม คะแนน	IOC	การ แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
30	วิเคราะห์หลักการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
31	วิเคราะห์ความสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32	วิเคราะห์ความสัมพันธ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33	วิเคราะห์หลักการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34	วิเคราะห์ความสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35	วิเคราะห์ความสัมพันธ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
36	วิเคราะห์หลักการ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
37	วิเคราะห์ความสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
38	วิเคราะห์ความสัมพันธ์	+1	+1	-1	1	0.33	ตัดทิ้ง
39	วิเคราะห์หลักการ	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
40	วิเคราะห์ความสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
41	วิเคราะห์ความสัมพันธ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
42	วิเคราะห์หลักการ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
43	วิเคราะห์ความสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
44	วิเคราะห์ความสัมพันธ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
45	วิเคราะห์หลักการ	0	0	+1	1	0.33	ตัดทิ้ง
46	วิเคราะห์ความสำคัญ	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
47	วิเคราะห์ความสัมพันธ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
48	วิเคราะห์หลักการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
49	วิเคราะห์ความสำคัญ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
50	วิเคราะห์ความสัมพันธ์	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
51	วิเคราะห์หลักการ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
52	วิเคราะห์ความสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
53	วิเคราะห์ความสัมพันธ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
54	วิเคราะห์หลักการ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
55	วิเคราะห์ความสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
56	วิเคราะห์ความสัมพันธ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
57	วิเคราะห์หลักการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
58	วิเคราะห์ความสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
59	วิเคราะห์ความสัมพันธ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
60	วิเคราะห์หลักการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 11 การวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (n = 30)

ข้อที่	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูก		ค่า P	ค่า R	ผลการพิจารณา
	กลุ่มสูง (n=15 คน)	กลุ่มต่ำ (n=15 คน)			
1	10	7	0.57	0.20	ใช้ได้
2	12	4	0.53	0.53	ใช้ได้
3	5	10	0.50	-0.33	ใช้ไม่ได้
4	8	9	0.57	-0.07	ใช้ไม่ได้
5	13	10	0.77	0.20	ใช้ได้
6	13	9	0.73	0.27	ใช้ได้
7	10	9	0.63	0.07	ใช้ไม่ได้
8	11	8	0.63	0.20	ใช้ได้
9	10	9	0.63	0.07	ใช้ไม่ได้
10	13	9	0.73	0.27	ใช้ได้
11	10	13	0.77	-0.20	ใช้ไม่ได้
12	12	8	0.67	0.27	ใช้ได้
13	10	11	0.70	-0.07	ใช้ไม่ได้
14	12	8	0.67	0.27	ใช้ได้
15	14	9	0.77	0.33	ใช้ได้
16	6	11	0.57	-0.33	ใช้ไม่ได้
17	12	7	0.63	0.33	ใช้ได้
18	14	10	0.80	0.27	ใช้ได้
19	11	8	0.63	0.20	ใช้ได้
20	14	5	0.63	0.60	ใช้ได้
21	13	14	0.90	-0.07	ใช้ไม่ได้
22	10	7	0.57	0.20	ใช้ได้
23	10	9	0.63	0.07	ใช้ไม่ได้
24	12	8	0.67	0.27	ใช้ได้
25	13	10	0.77	0.20	ใช้ได้
26	14	10	0.80	0.27	ใช้ได้
27	13	8	0.70	0.33	ใช้ได้
28	11	7	0.60	0.27	ใช้ได้
29	11	9	0.67	0.13	ใช้ไม่ได้

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูก		ค่า P	ค่า R	ผลการพิจารณา
	กลุ่มสูง (n=15 คน)	กลุ่มต่ำ (n=15 คน)			
30	12	4	0.53	0.53	ใช้ได้
31	13	9	0.73	0.27	ใช้ได้
32	10	12	0.73	-0.13	ใช้ไม่ได้
33	11	6	0.57	0.33	ใช้ได้
34	11	7	0.60	0.27	ใช้ได้
35	12	9	0.70	0.20	ใช้ได้
36	13	10	0.77	0.20	ใช้ได้
37	11	9	0.67	0.13	ใช้ไม่ได้
38	12	8	0.67	0.27	ใช้ได้
39	14	11	0.83	0.20	ใช้ไม่ได้
40	11	8	0.63	0.20	ใช้ได้
41	13	12	0.83	0.07	ใช้ไม่ได้
42	12	6	0.60	0.40	ใช้ได้
43	13	10	0.77	0.20	ใช้ได้
44	14	10	0.80	0.27	ใช้ได้
45	13	11	0.80	0.13	ใช้ไม่ได้

ผู้วิจัยทำการคัดเลือกแบบทดสอบให้เหลือเพียง 30 ข้อ โดยการพิจารณาพฤติกรรม ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 3 ด้าน ได้แก่ วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ โดยคัดเลือกข้อสอบที่เป็นบทอ่านชุดเดียวกันและมีข้อความวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ครบทั้ง 3 ด้าน

Reliability ค่าความเชื่อมั่น

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.815	30

ตาราง 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H

ข้อ ที่	พฤติกรรมด้านความพึงพอใจ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม คะแนน	IC	การ แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน							
1	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	นักเรียนมีการนำเสนอผลงานได้ ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	นักเรียนใช้กระบวนการคิด เพื่อให้ได้คำตอบตามที่ต้องการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	นักเรียนรู้จักการวางแผน ร่วมกัน เพื่อให้ทำงานสำเร็จ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	นักเรียนสามารถสรุป ความสำคัญของเนื้อหาสาระได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านเทคนิคการใช้สื่อ							
6	สื่อมีความหลากหลาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	สื่อกระตุ้นความสนใจของ นักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	สื่อท้าทายความสามารถของ นักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	สื่อส่งเสริมความสามารถในการ คิด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	สื่อมีความเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการวัดและประเมินผล							
11	นักเรียนมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลงานกลุ่ม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	นักเรียนได้ตรวจสอบผลงาน ตนเอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	ครูแจ้งผลการประเมินผลงาน ทุกครั้ง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ ที่	พฤติกรรมด้านความพึงพอใจ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม คะแนน	IC	การ แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านการวัดและประเมินผล							
14	นักเรียนนำเสนอผลงานได้ด้วย ตนเอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	มีการจัดลำดับผลงานเพื่อให้ นักเรียนได้พัฒนาตนเอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านประโยชน์ที่นักเรียนได้รับ							
16	นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ เร็วขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	นักเรียนกล้าแสดงออก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวันได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ได้ ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	นักเรียนมีจิตอาสาใน การทำงานร่วมกัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิค
การตั้งคำถาม 5W1H นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (n = 30)

Scale: ALL VARIABLES

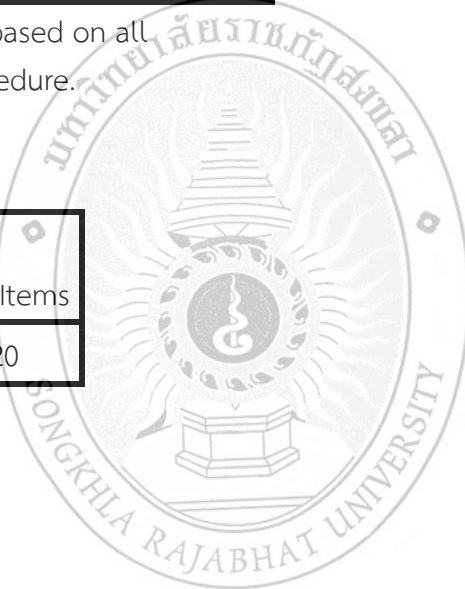
Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.959	20

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง
ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 โลกสวยด้วยมือเรา

เวลา 16 ชั่วโมง

เรื่อง ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากธรรมชาติ

เวลา 1 ชั่วโมง

สอนวันที่

เดือน

พ.ศ. 2562

ภาคเรียนที่ 2/2562

ครูผู้สอน นางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ

โรงเรียนวัดนิคมประสาท (บุญชอบ สาครินทร์) มิตรภาพ 149

1. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สิ่งแวดล้อมในภูมิภาคเกิดการเปลี่ยนแปลงจากการทำลาย การรักษา และการอนุรักษ์ สภาพแวดล้อมเป็นแนวทางที่จะทำให้สภาพแวดล้อมคงอยู่

2. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิด การสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด ป.5/2 วิเคราะห์อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิต ในภูมิภาคของตน

ตัวชี้วัด ป 5/3 นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและทำลายสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 วิเคราะห์สาเหตุสำคัญของการทำลายสิ่งแวดล้อมได้ (วิเคราะห์ความสำคัญ)

3.2 เชื่อมโยงสาเหตุของปัญหาที่เกิดจากการทำลายสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ได้ (วิเคราะห์ความสัมพันธ์)

3.3 สรุปผลและเสนอแนวทางการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ (วิเคราะห์หลักการ)

3.4 ทำงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมายตามกำหนดได้

4. สาระการเรียนรู้

4.1 การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพทั้งที่เกิดจากธรรมชาติและกิจกรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น

5. สมรรถนะสำคัญของนักเรียน

- 5.1 ความสามารถในการสื่อสาร
- 5.2 ความสามารถในการคิด
 - 5.2.1 ทักษะการคิดวิเคราะห์
- 5.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
 - 5.2.2 กระบวนการทำงานกลุ่ม
 - 5.2.3 กระบวนการปฏิบัติ

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 6.1 ซื่อสัตย์สุจริต
- 6.2 มีวินัย
- 6.3 ใฝ่เรียนรู้

7. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม5W1H

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียม

1.1 ครูกล่าวทักทายนักเรียน ครูให้นักเรียนดูภาพการเกิดน้ำแข็งละลายในขั้วโลก พร้อมตั้งคำถาม นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดน้ำแข็งในขั้วโลกจึงละลาย และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ครูอธิบายเพิ่มเติม

1.2 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ภายในกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มกำหนดบทบาทสมาชิกภายในกลุ่มลงในรูปแบบบันทึกหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม

1.3 สมาชิกในกลุ่มส่งตัวแทนมารับเอกสาร ประกอบด้วย

- 1.3.1 กรณีตัวอย่าง เรื่อง “ภาวะโลกร้อน”
- 1.3.2 บัตรกำหนดงานใบงานที่ 1

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง

ครูเสนอกรณีตัวอย่างเรื่อง “ภาวะโลกร้อน”

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์ + เทคนิค 5W1H

3.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายระดมพลังสมองรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากกรณีตัวอย่างตามประเด็นคำถาม 5W1H ที่ครูกำหนดให้ในใบงานที่ 15 กรณีตัวอย่างเรื่อง “ภาวะโลกร้อน” แล้วสรุปเป็นความคิดเห็นของกลุ่มบันทึกลงในใบงานที่ 15

3.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานของกลุ่มจากประเด็นคำถามที่กำหนดให้ตามบัตรกำหนดงาน กลุ่มละ 5 นาที

3.3 ให้นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ได้ซักถามข้อสงสัยจากเพื่อนกลุ่มที่นำเสนอผลงาน

3.4 เมื่อนักเรียนทุกกลุ่มเสนอผลงานเรียบร้อยแล้ว ครูให้นักเรียนทั้งชั้นเรียนร่วมกันอภิปรายถึงประเด็นคำถามที่ครูกำหนดให้

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยสรุปผลงานของแต่ละกลุ่มตามประเด็นคำถาม 5W1H และซักถามอภิปรายให้ตามเหตุผลที่นักเรียนนำเสนอและช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษากรณีตัวอย่าง

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันประเมินผลชิ้นงานและพฤติกรรมของแต่ละกลุ่มตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ โดยครูเป็นผู้ร่วมประเมินด้วย

8. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์ข้อที่	วิธีการวัดผลประเมินผล	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
1. วิเคราะห์สาเหตุสำคัญของการทำลายสิ่งแวดล้อมได้ (วิเคราะห์ความสำคัญ) 2. เชื่อมโยงสาเหตุของปัญหาที่เกิดจากการทำลายสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ได้ (วิเคราะห์ความสัมพันธ์) 3. สรุปผลและเสนอแนวทางการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ (วิเคราะห์หลักการ)	ตรวจคำตอบจากใบงานที่ 15	ใบงานที่ 15	8-10 คะแนน ระดับดีมาก 5-7 คะแนน ระดับปานกลาง 0-4 คะแนน ระดับปรับปรุง
4. ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม	สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	บันทึกกิจกรรมกลุ่ม	15-18 คะแนน ระดับดี 11-14 คะแนน ระดับพอใช้ 0-10 คะแนน ระดับปรับปรุง

9. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 9.1 กรณีตัวอย่าง เรื่อง “ภาวะโลกร้อน”
- 9.2 บัตรกำหนดงานใบงานที่ 15
- 9.3 กระดาษชาร์ต

10. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ผลการจัดการเรียนรู้ (ข้อดี ข้อด้อย)

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....
(นางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ)

11. ความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายประเสริฐ ชูน้อย)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนิคมประสาท (บุญชอบ สาครินทร์) มิตรภาพที่ 149

กรณีตัวอย่างเรื่อง “ภาวะโลกร้อน”

ภาวะโลกร้อน คือ การที่อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มขึ้นจากภาวะเรือนกระจก หรือที่เรา รู้จักกันดีในชื่อว่า Green house effect ซึ่งมีต้นเหตุจากการที่มนุษย์ ได้เพิ่มปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากการเผาไหม้เชื้อเพลิงต่าง ๆ การขนส่ง และการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม นอกจากนี้มนุษย์เรายังได้เพิ่มก๊าซกลุ่มไนตรัสออกไซด์ และคลอโรฟลูโอโรคาร์บอน (CFC) เข้าไปอีกด้วย พร้อม ๆ กับการที่เราตัดและทำลายป่าไม้จำนวนมากเพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่มนุษย์ให้ทั่วโลกในการดึงเอาก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ออกไปจากระบบบรรยากาศกลดทอนประสิทธิภาพลง และในที่สุดสิ่งต่าง ๆ ที่เราได้กระทำต่อโลกได้หวนกลับมาสู่เราในลักษณะของภาวะโลกร้อน

สาเหตุภาวะโลกร้อนเป็นภัยพิบัติที่มาถึง โดยที่เราทุกคนต่างทราบถึงสาเหตุของการเกิดเป็นอย่างดี นั่นคือ การที่มนุษย์เผาผลาญเชื้อเพลิงฟอสซิล เช่น ถ่านหิน น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ เพื่อผลิตพลังงาน ทำให้เกิดก๊าซเรือนกระจกซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญในการเกิดภาวะโลกร้อน ก๊าซเรือนกระจกเป็นก๊าซที่มีคุณสมบัติในการดูดซับคลื่นรังสีความร้อน หรือรังสีอินฟราเรดได้ดี ก๊าซเหล่านี้มีความจำเป็นต่อการรักษาอุณหภูมิของบรรยากาศของโลกให้คงที่ ซึ่งหากบรรยากาศโลกไม่มีก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศ ดังเช่นดาวเคราะห์ดวงอื่นๆในระบบสุริยะแล้ว จะทำให้อุณหภูมิในตอนกลางวันนั้น ร้อนจัด และในตอนกลางคืนนั้นหนาวจัด เนื่องจากก๊าซเหล่านี้ดูดคลื่นรังสีความร้อนไว้ในเวลากลางวันแล้วค่อย ๆ แผ่รังสีความร้อนออกมาในเวลากลางคืน ทำให้อุณหภูมิในบรรยากาศโลกไม่เปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน มีก๊าซจำนวนมากที่มีคุณสมบัติในการดูดซับคลื่นรังสีความร้อน และถูกจัดอยู่ในกลุ่มก๊าซเรือนกระจก ซึ่งมีทั้งก๊าซที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและเกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ ก๊าซเรือนกระจกที่สำคัญคือ ไอน้ำ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ โอโซน มีเทนและไนตรัสออกไซด์ สารซีเอฟซี เป็นต้น แต่ก๊าซเรือนกระจกที่ถูกควบคุมโดยพิธีสารเกียวโต มีเพียง 6 ชนิด โดยจะต้องเป็นก๊าซที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ เท่านั้น ได้แก่ทั้งนี้ ยังมีก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งคือ สารซีเอฟซี (CFC หรือ Chlorofluorocarbon) ซึ่งใช้เป็นสารทำความเย็นและใช้ในการผลิตโฟม

ที่มา: ธีรพล คังคะเกตุ, 2560: 57.

บัตรกำหนดงานใบงานที่ 15
กรณีตัวอย่าง เรื่อง “ภาวะโลกร้อน”

สมาชิกกลุ่ม.....

1.	4.
2.	5.
3.	6.

คำชี้แจง ให้สมาชิกกลุ่ม ร่วมกันคิดวิเคราะห์ อภิปราย และแสดงความคิดเห็น จากประเด็นคำถามต่อไปนี้

ที่	คำถามพัฒนาการคิดวิเคราะห์	เทคนิค 5W1H
1.	จากปรากฏการณ์ภาวะโลกร้อนส่งผลกระทบต่อใครบ้าง	(Who) (วิเคราะห์ ความสำคัญ)
	ตอบ	
2.	อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน	(What) (วิเคราะห์ ความสำคัญ)
	ตอบ	
3.	แหล่งที่ก่อให้เกิดภาวะโลกร้อนเกิดจากแหล่งใดบ้าง	(Where) (วิเคราะห์ ความสำคัญ)
	ตอบ	
4.	เมื่อใดเราจะทราบว่าเกิดภาวะโลกร้อน	(When) (วิเคราะห์ ความสัมพันธ์)
	ตอบ	
5.	ทำไมภาวะโลกร้อนจึงส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและการดำเนินชีวิต	(Why) (วิเคราะห์ ความสัมพันธ์)
	ตอบ	
6.	เราจะมีวิธีการอย่างไรในการป้องกันการเกิดภาวะโลกร้อน	(How) (วิเคราะห์ หลักการ)
	ตอบ	

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลชิ้นงานที่ 15 กรณีตัวอย่าง เรื่อง “ภาวะโลกร้อน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ				หมายเหตุ
	ดีมาก (8-10)	ดี (5-7)	พอใช้ (2-4)	ปรับปรุง (0-1)	
1. วิเคราะห์สาเหตุสำคัญของการทำลายสิ่งแวดล้อมได้ (วิเคราะห์ความสำคัญ)	คิดวิเคราะห์และตอบคำถามได้ ถูกต้องชัดเจน สมบูรณ์ทุกข้อ ทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม งานเสร็จทันเวลาที่กำหนด	คิดวิเคราะห์ตอบคำถามได้ ชัดเจนเป็นส่วนใหญ่ ทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย ส่งงานทันเวลาที่กำหนด	คิดวิเคราะห์ตอบคำถาม ไม่ชัดเจน ต้องปรับปรุงบ้าง การทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย ส่งงานทันตาม กำหนด	คิดวิเคราะห์ไม่ได้เป็นส่วนใหญ่ ต้องปรับปรุงแก้ไข การทำงานไม่เรียบร้อย ส่งงานไม่ทันตามกำหนด	
2. เชื่อมโยงสาเหตุของปัญหาที่เกิดจากการทำลายสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ได้ (วิเคราะห์ความสัมพันธ์)	เชื่อมโยงสาเหตุของปัญหาที่เกิดจากการทำลายสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของมนุษย์และตอบคำถามได้ ถูกต้องชัดเจน สมบูรณ์ทุกข้อ ทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงามงานเสร็จทันเวลาที่กำหนด	เชื่อมโยงสาเหตุของปัญหาที่เกิดจากการทำลายสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ตอบคำถามได้ชัดเจน เป็นส่วนใหญ่ ทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย ส่งงานทันเวลาที่กำหนด	เชื่อมโยงสาเหตุของปัญหาที่เกิดจากการทำลายสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ตอบคำถาม ไม่ชัดเจน ต้องปรับปรุงบ้าง การทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย ส่งงานทันตาม กำหนด	เชื่อมโยงสาเหตุของปัญหาที่เกิดจากการทำลายสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ไม่ได้ เป็นส่วนใหญ่ ต้องปรับปรุงแก้ไข การทำงานไม่เรียบร้อย ส่งงานไม่ทันตามกำหนด	

(ต่อ)

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ				หมายเหตุ
	ดีมาก (8-10)	ดี (5-7)	พอใช้ (2-4)	ปรับปรุง (0-1)	
3. สรุปผลและ เสนอแนวทาง การแก้ปัญหา สิ่งแวดล้อมได้ (วิเคราะห์ หลักการ)	สรุปผลและ เสนอแนวทาง การแก้ปัญหา สิ่งแวดล้อม และตอบ คำถามได้ ถูกต้องชัดเจน สมบูรณ์ ทุกข้อ ทำงาน เป็นระเบียบ เรียบร้อย สวยงาม งานเสร็จ ทันเวลาที่ กำหนด	สรุปผลและ เสนอแนวทาง การแก้ปัญหา สิ่งแวดล้อม ตอบคำถาม ได้ชัดเจน เป็นส่วนใหญ่ ทำงานเป็น ระเบียบ เรียบร้อย ส่งงาน ทันเวลาที่ กำหนด	สรุปผลและ เสนอแนวทาง การแก้ปัญหา สิ่งแวดล้อม ตอบคำถาม ไม่ชัดเจน ไม่ชัดเจน ต้องปรับปรุง บ้าง การทำงาน เป็นระเบียบ เรียนร้อย ส่งงานทัน ตามกำหนด	สรุปผลและ เสนอแนวทาง การแก้ปัญหา สิ่งแวดล้อม ไม่ได้เป็นส่วน ใหญ่ ต้อง ปรับปรุงแก้ไข การทำงาน ไม่เรียบร้อย ส่งงานไม่ทัน ตามกำหนด	4. สรุปผล และเสนอ แนวทาง การแก้ ปัญหา สิ่งแวดล้อม ได้ (วิเคราะห์ หลักการ)

แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ครูประเมินพฤติกรรมของนักเรียนในการทำงานกลุ่มและให้คะแนนลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรม

เลขที่	ชื่อ - สกุล	1. คณะทำงาน	2. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่	3. ซินตอนการทำงาน	4. ความร่วมมือในการทำงาน	5. การปฏิบัติงานอย่างมีความสุข	6. เวลา	รวม	สรุปผลการประเมิน	
		3	3	3	3	3			3	18

เกณฑ์การประเมิน

ร้อยละ 60 ขึ้นไป (11 คะแนนขึ้นไป)

15 – 18 คะแนน ระดับ ดี

11 – 14 คะแนน ระดับ พอใช้

0 – 10 คะแนน ระดับ ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ)

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1
1. คณะทำงาน	มีประธาน เลขานุการ ผู้นำเสนอ ผู้ร่วมงาน	ขาดองค์ประกอบ 1 อย่าง	ขาดองค์ประกอบ 2 อย่างขึ้นไป
2. ความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่	สมาชิกมีความรับผิดชอบ และปฏิบัติหน้าที่ของตน จนสำเร็จทุกคน	สมาชิกไม่มีความ รับผิดชอบ และปฏิบัติ หน้าที่ของตนไม่สำเร็จ เป็นบางคน	สมาชิกไม่มีความ รับผิดชอบ และปฏิบัติ หน้าที่ของตนไม่สำเร็จ
3. ขั้นตอน การทำงาน	1) คัดเลือกเรื่องตาม ความสนใจของกลุ่ม 2) มีการวางแผน 3) เตรียมวัสดุอุปกรณ์ 4) ปฏิบัติตามแผน และ พัฒนางาน	ขาดขั้นตอน 1 ขั้นตอน หรือไม่ชัดเจน	ขาดขั้นตอน 2 ขั้นตอน ขึ้นไปหรือไม่ชัดเจน
4. ความร่วมมือ ในการทำงาน	สมาชิกมีส่วนร่วมทุกคน และให้ความร่วมมือใน การทำงานอย่างเต็มที่	สมาชิกมีส่วนร่วมทุกคน แต่มีบางคนให้ความ ร่วมมือในการทำงาน ไม่เต็มที่	สมาชิกมีส่วนร่วมเป็น บางคนและให้ความ ร่วมมือในการทำงาน ไม่ครบทุกคน
5. การปฏิบัติงาน อย่างมีความสุข	สมาชิกร่วมกันปฏิบัติงาน อย่างมีความสุขทุกคน	สมาชิกบางคนไม่มี ความสุขในการ ปฏิบัติงาน	สมาชิกทุกคนไม่มี ความสุขในการ ปฏิบัติงาน
6. เวลา	งานเสร็จตามกำหนด เวลาและมีคุณภาพ	งานเสร็จไม่ทันตาม กำหนดเวลาแต่งาน มีคุณภาพ	งานเสร็จไม่ทันตาม กำหนดเวลาและงาน ไม่มีคุณภาพ

แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้เพื่อวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีจำนวน 30 ข้อ เวลาทำแบบทดสอบ 60 นาที
2. ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบที่กำหนดให้

.....

อ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามข้อ 1 - 3

“ ขยะทะเล กลายเป็นภาระของโลก ”

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่หลายฝ่ายหันมาให้ความสนใจ รับผิดชอบต่อสังคมและโลกใบนี้น่ามากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่เริ่มมีการรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวงดการใช้ถุงพลาสติกซึ่งย่อยสลายยาก ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างใหญ่หลวงล่าสุด อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด โพสต์ผ่านทางเฟซบุ๊กว่า "ใน 1 วันเกาะเสม็ดมีนักท่องเที่ยวมากกว่า 1,500 คน และนักท่องเที่ยว 1 คนจะใช้ถุงพลาสติกประมาณคนละ 8 ใบ ซึ่งเมื่อคำนวณดูแล้วพบว่าใน 1 วันเกาะเสม็ดจะมีถุงพลาสติกที่ถูกทิ้งประมาณ 12,000 ชิ้น อย่างที่กล่าวไปเป็นที่ทราบกันดีว่าถุงพลาสติกจะใช้เวลาย่อยสลายประมาณ 450 ปี"หลังจากวันนี้ไป (1 พ.ย. 61) นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังเกาะเสม็ดขอให้ร่วมกันใช้ถุงผ้าเพื่อลดจำนวนขยะอย่างจริงจัง

ที่มา: ภูมรินทร์ คำเดชศักดิ์, 2561: 44-45.

1. เพราะเหตุใดถุงพลาสติกจึงเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม(วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. ถุงพลาสติกจัดเก็บทำลายยาก
 - ข. ถุงพลาสติกต้องใช้เวลาย่อยสลายนาน
 - ค. ถุงพลาสติกก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ
 - ง. ถุงพลาสติกก่อให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยว

2. จากข้อความเราจะมึวิธีลดการใช้ถุงพลาสติกได้อย่างไร (วิเคราะห์ความสัมพันธ์)
 - ก. ใช้ถุงพลาสติกเท่าที่จำเป็น
 - ข. ใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก
 - ค. ใช้โพนบรรจุอาหารแทนการใช้ถุงพลาสติก
 - ง. ใช้จานใบตองหึ่งแทนการใช้ถุงพลาสติกใส่อาหาร

3. ข้อใดเป็นสาระสำคัญของข้อความข้างต้น (วิเคราะห์หลักการ)
 - ก. การรณรงค์เรื่องการดูแลสิ่งแวดล้อม
 - ข. การลดใช้ถุงพลาสติกของนักท่องเที่ยว
 - ค. ปัญหาอันตรายจากการใช้ถุงพลาสติก
 - ง. ปัญหาการทิ้งขยะไม่เป็นที่ของนักท่องเที่ยว

อ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามข้อ 4 – 6

ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น ได้ร่วมกับเหล่าจิตอาสา ช่วยกันนำฝักตบชวาที่อยู่ภายในลำห้วยพระตักขึ้นมาบนฝั่งปล่อยให้ต้นตาย ซึ่งลำห้วยพระคือเป็นเส้นทางระบายน้ำเลี้ยงเมืองขอนแก่น ในช่วงฤดูน้ำหลากจะเป็นจุดรวมของน้ำหลายแห่ง ทั้งจากลำน้ำสาขาของห้วยพระ และน้ำจากเทศบาลเมืองขอนแก่นไหลออกไปยังลำน้ำชี

ซึ่งปัจจุบันมีฝักตบชวาปกคลุมหนาแน่น เป็นสาเหตุให้การระบายน้ำเป็นไปด้วยความล่าช้า โดยเฉพาะในช่วงที่เกิดภาวะฝนตกหนัก และมีปริมาณน้ำจำนวนมาก ซึ่งการดำเนินกิจกรรมนี้จะทำให้การระบายน้ำสามารถทำได้เร็วขึ้น และแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

ที่มา: ไทยรัฐ, 2561: 18.

4. จากข้อความฝักตบชวาส่งผลกระทบอย่างไร (วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. ฝักตบชวาเป็นแหล่งก้อให้เกิดน้ำเสีย
 - ข. ฝักตบชวาส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
 - ค. ฝักตบชวาเป็นวัชพืชน้ำที่กำจัดได้ยาก
 - ง. ฝักตบชวาเป็นสาเหตุทำให้น้ำระบายได้ยาก

5. จากข้อความจะมีวิธีการกำจัดผักตบชวาได้อย่างไร (วิเคราะห์ความสัมพันธ์)
- ใช้ยาปราบวัชพืช
 - นำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์สร้างรายได้
 - ใช้ตัดขึ้นบนฝั่งแล้วปล่อยให้แห้ง
 - นำไปเป็นแปรรูปเป็นอาหารสัตว์
6. ข้อใดสรุปสาระสำคัญของข้อความข้างต้นได้ดีที่สุด (วิเคราะห์หลักการ)
- ผลกระทบที่เกิดจากผักตบชวา
 - อันตรายจากปัญหาน้ำเน่าเสีย
 - ปัญหาการตื่นเงินของแหล่งน้ำ
 - ปัญหาการระบายน้ำในคูคลอง

อ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามข้อ 7 – 9

วิกฤติ ภาวะโลกร้อน

อากาศร้อนขึ้นมากและมีฤดูหนาวที่สั้นลง หลายคนอาจจะเคยเห็นแผนที่โลกในอนาคตที่บอกกันว่า น้ำจะท่วมโลก ซึ่งเราก็ไม่ทราบหรือว่าเป็นจริงมากเพียงใด แต่หากว่าเกิดภาวะโลกร้อนในปัจจุบัน และบริเวณพื้นที่ที่เป็นน้ำแข็งอย่าง ทวีปแอนตาร์กติกา และขั้วโลกเหนือ น้ำแข็งละลายหมด เชื่อว่า จะส่งผลกระทบต่อเมืองไทยอย่างแน่นอนดังนั้นแล้ว วิกฤติภาวะโลกร้อน ในปัจจุบัน ทำให้ก้อนน้ำแข็งที่มาละลายในทวีปแอนตาร์กติกา ถ้าไม่ยากให้ละลายไปมากกว่านี้ เราทุกคนก็ต้องช่วยกันลดภาวะโลกร้อน โดยเริ่มต้นที่ตนเองก่อน เพื่อความสุขที่ยั่งยืนในอนาคตของเราต่อไป

ที่มา: ธีรพล คังคะเกตุ, 2560: 57.

7. จากข้อความสาระสำคัญคืออะไร (วิเคราะห์ความสำคัญ)
- การละลายของน้ำแข็งในทวีปแอนตาร์กติกา
 - การเพิ่มขึ้นของประชากรทำให้โลกร้อนขึ้น
 - การเผาไหม้ขยะและโรงงานอุตสาหกรรมส่งผลต่อภาวะโลกร้อน
 - ภาวะโลกร้อนส่งผลกระทบต่อ การละลายของน้ำแข็งในทวีปแอนตาร์กติกา

8. จากข้อความวิกฤติการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่ออย่างไร (วิเคราะห์สัมพันธ์)
- เกิดภาวะอากาศเปลี่ยนแปลง
 - เกิดภาวะสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ
 - เกิดปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ
 - เกิดปัญหาน้ำท่วมโลกและฤดูกาลเปลี่ยนแปลง
9. จากข้อความ เราทุกคนจะมีวิธีการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างไร (วิเคราะห์หลักการ)
- ลดการตัดไม้ทำลายป่า
 - ลดการใช้ถุงพลาสติก
 - ลดการเผาขยะและการใช้สารเคมี
 - ร่วมมือกันลดสาเหตุที่ก่อให้เกิดภาวะโลกร้อน

อ่านข้อความที่กำหนดให้ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 10 – 12

เครือข่ายป่าชุมชนและสิ่งแวดล้อม

ดิน ป่าไม้ และน้ำ เป็นธรรมชาติที่ไม่อาจอยู่ตามลำพังได้ ต้องอาศัยเกี่ยวพันเกี่ยวพันกันและกัน ป่าไม้ให้กำเนิดน้ำและความชุ่มชื้น ความชุ่มชื้นช่วยย่อยสลายต้นไม้ ใบไม้ให้ผุพังกลายเป็นธาตุอาหารในดิน ขณะเดียวกันต้นไม้ก็ได้ธาตุอาหารในดิน บำรุงเลี้ยงให้เจริญเติบโต ความสัมพันธ์หรือสายใยอันซับซ้อนยาวนานของธรรมชาติช่วยให้ชีวิตอยู่ได้เป็นปกติสุข หากความสัมพันธ์ดังกล่าวเสื่อมสลายชีวิตก็มีอาจดำรงอยู่ได้ ถ้าระบบธรรมชาติถูกรุกทำลายอย่างร้ายแรง เกินกว่าจะกลับฟื้นฟูได้เอง การเสื่อมสลายของธรรมชาติย่อมเกิดขึ้นได้.....

ที่มา: ศศิน เฉลิมลาภ, 2560: 45.

10. สาระสำคัญของข้อความนี้ตรงกับข้อใด (วิเคราะห์ความสำคัญ)
- ความสัมพันธ์ของธรรมชาติ
 - ความเสื่อมสลายของธรรมชาติ
 - ความสลับซับซ้อนของธรรมชาติ
 - ความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ

11. ข้อความข้างต้นสอดคล้องกับสำนวนใด (วิเคราะห์ความสัมพันธ์)
- ก. หันหน้าเข้าหา
 - ข. น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า
 - ค. เตือดร้อนทุกหย่อมหญ้า
 - ง. กันชายหาบหญิงคอน
12. ข้อความข้างต้นข้อใดคือคุณลักษณะของคำว่าสายใยของธรรมชาติ (วิเคราะห์หลักการ)
- ก. ความซับซ้อน
 - ข. ความชุ่มชื้น
 - ค. ความสัมพันธ์
 - ง. ความเกื้อหนุนกัน

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 13 – 15

ปรากฏการณ์คลื่นสึนามิ

คลื่นสึนามิเกิดขึ้นจากการกระทบกระเทือนที่ทำให้น้ำปริมาณมากเกิดการเคลื่อนตัว เช่น แผ่นดินไหว แผ่นดินถล่ม หรืออุกกาบาตพุ่งชนเมื่อแผ่นดินใต้ทะเลเกิดการเปลี่ยนรูปร่างอย่างกะทันหัน จะทำให้น้ำทะเลเกิดเคลื่อนตัวเพื่อปรับระดับให้เข้าสู่จุดสมดุลและจะก่อให้เกิดคลื่นสึนามิ การเปลี่ยนรูปร่างของพื้นทะเลมักเกิดขึ้นเมื่อเกิดแผ่นดินไหวเนื่องจากการขยับตัวของเปลือกโลก ซึ่งจะเกิดบริเวณที่ขอบของเปลือกโลกหลายแผ่นเชื่อมต่อกันที่เรียกว่า รอยเลื่อน (fault) เช่น บริเวณขอบของมหาสมุทรแปซิฟิก นอกจากแผ่นดินไหวแล้ว ดินถล่มใต้น้ำที่มักเกิดร่วมกับแผ่นดินไหวสามารถทำให้เกิดคลื่นสึนามิได้เช่นกัน

ที่มา: ธรรม อารังนาวาสวัสดิ์, 2561: 1.

13. จากข้อความการเกิดคลื่นสึนามิส่งผลต่อระบบนิเวศในทะเลอย่างไร (วิเคราะห์ความสำคัญ)
- ก. ปลาขาดอากาศหายใจ
 - ข. เกาะ จมหายไปทะเล
 - ค. แหล่งปะการังถูกทำลาย
 - ง. การเปลี่ยนทิศทางในการไหลของน้ำ

14. ในยุคปัจจุบันจะป้องกันอันตรายจากสึนามิเพื่อลดความเสียหายได้อย่างไร (วิเคราะห์ความสัมพันธ์)
- สร้างบ้านให้อยู่ในที่สูงจากน้ำท่วมถึง
 - ฝึกการสังเกตการเปลี่ยนแปลงของน้ำในทะเล
 - จัดตั้งหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน
 - ติดตั้งสัญญาณเตือนภัยเพื่อให้คนเตรียมพร้อมรับมือกับภัยสึนามิ
15. จากข้อความข้างต้น คลื่นสึนามิเกิดขึ้นได้อย่างไร (วิเคราะห์หลักการ)
- รอยแยกของเปลือกโลก
 - การเคลื่อนที่ของคลื่นใต้น้ำ
 - แผ่นดินไหวใต้ทะเลทำให้น้ำทะเลเกิดการเคลื่อนตัว
 - การเปลี่ยนแปลงของอากาศและแหล่งน้ำในมหาสมุทร

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อที่ 16 – 18

แผ่นดินไหว เป็นปรากฏการณ์สั่นสะเทือนหรือเขย่าของพื้นผิวโลก เพื่อปรับตัวให้อยู่ในสภาวะสมดุล ซึ่งแผ่นดินไหวสามารถก่อให้เกิดความเสียหายและภัยพิบัติต่อบ้านเมือง ที่อยู่อาศัย สิ่งมีชีวิต ส่วนสาเหตุของการเกิดแผ่นดินไหวนั้นส่วนใหญ่เกิดจากธรรมชาติ โดยแผ่นดินไหวบางลักษณะสามารถเกิดจากการกระทำของมนุษย์ได้ แต่มีความรุนแรงน้อยกว่าที่เกิดขึ้นเองจากธรรมชาติ นักธรณีวิทยาประมาณกันว่าในวันหนึ่ง ๆ จะเกิดแผ่นดินไหวประมาณ 1,000 ครั้ง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นแผ่นดินไหวที่มีการสั่นสะเทือนเพียงเบา ๆ เท่านั้น คนทั่วไปจะไม่รู้สึกถึงแรงสั่นสะเทือน

ที่มา: ธรณี อารังนาวาสวัสดิ์, 2561: 2.

16. ข้อใดคือสาระสำคัญของบทความนี้ (วิเคราะห์ความสำคัญ)
- อันตรายจากแผ่นดินไหว
 - สาเหตุการเกิดแผ่นดินไหว
 - ระยะเวลาในการเกิดแผ่นดินไหว
 - ผลกระทบจากการเกิดแผ่นดินไหว

17. เพราะเหตุใดการเกิดแผ่นดินไหวจากการกระทำของมนุษย์จึงมีความแตกต่างจากการเกิดจากธรรมชาติ (วิเคราะห์ความสัมพันธ์)
- แผ่นดินไหวจากธรรมชาติ ไม่สามารถป้องกันและแก้ไขได้
 - แผ่นดินไหวที่เกิดจากมนุษย์ เป็นปัญหาที่ร้ายแรงมากกว่าเกิดจากธรรมชาติ
 - แผ่นดินไหวจากธรรมชาติส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงและเป็นบริเวณกว้างมากกว่าที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์
 - การเกิดแผ่นดินไหวทั้งที่เกิดจากธรรมชาติและมนุษย์ล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อลักษณะการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิต
18. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการเกิดแผ่นดินไหว (วิเคราะห์หลักการ)
- การเกิดแผ่นดินไหวส่วนใหญ่เกิดขึ้นในทะเล
 - แผ่นดินไหวเกิดจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติเท่านั้น
 - แผ่นดินไหวเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ
 - แผ่นดินไหวเกิดจากการกระทำของมนุษย์และธรรมชาติ

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 19 – 21

อ่าวไทยปนเปื้อนน้ำมัน

อ่าวไทยคือแหล่งทรัพยากรอาหารทะเลที่สำคัญที่สุดของประเทศ แต่ตลอดปี 2558 เราจะพบว่ามีความปนเปื้อนน้ำมันเป็นระยะ ๆ เช่น ในเดือนตุลาคมเกิดคราบน้ำมันที่ชายทะเลชะอำ หัวหิน ปรานบุรี และพบซากลูกโลมาอายุไม่ถึง 2 ปี ลอยเกยหาดบริเวณเดียวกับที่พบคราบน้ำมัน ทำให้เกิดความวิตกกังวลถึงผลกระทบต่อสัตว์ทะเล แม้มีการคาดว่าคราบน้ำมันเกิดจากเรือเดินสมุทรปล่อยน้ำมันทิ้งลงทะเล แต่ก็ยังไม่สามารถนำผู้กระทำผิดมาลงโทษได้

ที่มา: ปรานต์ ดิลกคุณากุล, 2561 : 10.

19. จากข้อความเมื่อคราบน้ำมันปนเปื้อนมีผลกระทบต่อทะเลอ่าวไทย (วิเคราะห์สำคัญ)
- ส่งผลกระทบต่อน้ำทะเลมีกลิ่นเหม็น
 - ส่งผลกระทบต่อการเดินทางเรือในทะเล
 - ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการประมงธุรกิจการท่องเที่ยว
 - ส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตในทะเลและทำลายแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล

20. จากข้อความวิธีการใดได้ผลดีที่สุดในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น (วิเคราะห์สัมพันธ์)
- มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง
 - ออกกฎหมายที่เข้มงวด และลงโทษอย่างจริงจัง
 - ให้ความรู้ถึงอันตรายการปนเปื้อนของคราบน้ำมันในทะเล
 - สร้างความตระหนักให้ทุกคนเห็นความสำคัญและอันตรายจากคราบน้ำมัน
21. จากข้อความอะไรคือสาเหตุสำคัญที่สร้างความเสียหายให้กับทะเลอ่าวไทย (วิเคราะห์หลักการ)
- ปัญหาเรือเดินสมุทร
 - ปัญหามลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม
 - ปัญหาปลาในทะเลอ่าวไทยลดน้อยลง
 - ปัญหาคราบน้ำมันที่ปนเปื้อนในทะเลอ่าวไทย

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 22 - 24

ควันไฟป่าอาเซียน

ปัญหาควันไฟป่าอินโดนีเซียเกิดขึ้นมานานกว่า 2 ทศวรรษ ลมที่หอบเอาควันจากไฟป่าอินโดนีเซียได้กระจายไปมากกว่า 1,200 กิโลเมตร และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การบิน และสุขภาพของประชาชนถึง 5 ประเทศ ทั้งอินโดนีเซียเอง สิงคโปร์ มาเลเซีย ภาคใต้ของไทย และฟิลิปปินส์ที่อยู่ห่างจากแหล่งไฟป่าถึง 1,200 กิโลเมตร จนถือได้ว่า ควันไฟป่าครั้งนี้ คือ "ภัยพิบัติในระดับอาเซียน" สาเหตุของไฟป่ามาจากการลงทุนข้ามชาติในอุตสาหกรรมเกษตรในอินโดนีเซียที่ได้มีการพัฒนาพื้นที่ป่าเพื่อเปลี่ยนเป็นการเกษตรแบบพืชเชิงเดี่ยว (plantation) โดยเฉพาะการเผาป่าพรุเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน โดยนายทุน

ที่มา: พรวิไล คาร์, 2560: 58.

22. จากข้อความการเผาป่าในประเทศอินโดนีเซียส่งผลกระทบต่อด้านใดสำคัญที่สุด (วิเคราะห์ความสำคัญ)
- ส่งผลกระทบต่อการคมนาคม
 - ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและเศรษฐกิจ
 - ส่งผลกระทบต่อการค้าและการลงทุน
 - ส่งผลกระทบต่อธุรกิจการส่งออกทางการเกษตร

23. จากข้อความข้างต้นนี้ เพราะเหตุใดควั่นเผาป่าในอินโดนีเซียจึงมีผลกระทบต่อประเทศไทยใกล้เคียง (วิเคราะห์สัมพันธ์)

- ก. เพราะเป็นประเทศที่อยู่ในเขตร้อนเหมือนกัน
- ข. เพราะมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศอินโดนีเซีย
- ค. เพราะประเทศเหล่านี้มีลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศเหมือนกัน
- ง. เพราะตั้งอยู่ไม่ไกลและได้รับอิทธิพลจากทิศทางลมที่พัดพาควันกระจายทั่วไป

24. จากข้อความการเผาป่าในอินโดนีเซียเพื่อวัตถุประสงค์ใด (วิเคราะห์หลักการ)

- ก. เพื่อการทำเขตปศุสัตว์
- ข. เพื่อการลงทุนสร้างที่อยู่อาศัย
- ค. เพื่อการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ
- ง. เพื่อใช้ในการจัดตั้งแหล่งอุตสาหกรรม

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 25 – 27

เรื่อนำรู้จากสถานการณ์โลกร้อน

ออสเตรเลีย ซึ่งเป็นผู้ส่งออกข้าวสาลีรายใหญ่อันดับสามของโลก รองจากสหรัฐและแคนาดา นั้น ความแห้งแล้งรุนแรงที่สุดในรอบศตวรรษ กำลังร้ายแรงยิ่งขึ้น บรรดาเกษตรกรเตือนว่า พืชผลข้าวสาลี ฤดูหนาวนี้อาจได้น้อยกว่าปีก่อน หากฝนยังไม่ตกในเร็วๆ นี้ ปกติแล้ว ธัญพืชส่วนใหญ่ของออสเตรเลีย จะถูกส่งออก และการที่ไม่มีธัญหารเก็บสำรองไว้ในยุ้งฉาง มีส่วนทำให้เกิดภาวะขาดแคลน และราคาอาหารทั่วโลกสูงขึ้น

ที่มา: เพชร มโนปริตร, 2560: 15.

25. ข้อใดคือสาระสำคัญของข้อความนี้ (วิเคราะห์ความสำคัญ)

- ก. ปัญหาความแห้งแล้ง
- ข. ปัญหาความยากจน
- ค. ปัญหาความขาดแคลนด้านเกษตร
- ง. ปัญหาด้านการค้าและเศรษฐกิจ

26. ข้อใดมีความสัมพันธ์กับข้อความที่กำหนดมา (วิเคราะห์ความสัมพันธ์)

- ก. ความแห้งแล้ง- ความอดอยาก
- ข. ความแห้งแล้ง – ผลผลิตได้น้อย
- ค. ความแห้งแล้ง – ส่งออกผลผลิตได้มาก
- ง. ความแห้งแล้ง – แหล่งสำรองด้านอาหาร

27. จากข้อความปัญหาความแห้งแล้งมีผลต่อการประชากรโลกอย่างไร

(วิเคราะห์หลักการ)

- ก. ประชากรอดอยากมากขึ้น
- ข. ประชากรต้องลำบากในการดำรงชีพมากขึ้น
- ค. ประชากรต้องมีรายจ่ายเพิ่มมากขึ้นจากราคาสินค้าเกษตร
- ง. ประชากรมีการแย่งชิงทรัพยากรการเกษตรมากขึ้น

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 28 – 30

บทเรียนจากภัยพิบัติธรรมชาติ

ดิน ถล่มหรือโคลนถล่ม คือ การเคลื่อนตัวของมวลดินและหินภายใต้อิทธิพลแรงโน้มถ่วงของโลก สาเหตุหลักของดินถล่มหรือโคลนถล่ม คือ ดินบริเวณนั้นไม่สามารถรับน้ำหนักของตัวเองได้อีกต่อไป ดินถล่มมักเกิดพร้อมกับหรือตามมาหลังจากน้ำป่าไหลหลาก เกิดขึ้นในขณะหรือภายหลังพายุฝนที่ทำให้เกิดฝนตกหนักต่อเนื่องอย่างรุนแรง กล่าวคือ เมื่อฝนตกต่อเนื่องน้ำซึมลงไปในดินอย่างรวดเร็ว เมื่อถึงจุดหนึ่งดินจะอิ่มตัวชุ่มด้วยน้ำยังผลให้น้ำหนักของมวลดินเพิ่มขึ้น และแรงยึดเกาะระหว่างมวลดินลดลง ระดับน้ำใต้ผิวดินเพิ่มสูงขึ้นทำให้แรงต้านทานการเลื่อนไหลของดินลดลง จึงเกิดการเลื่อนไหลของตะกอนมวลดินและหิน ดังนั้น โอกาสที่เกิดดินถล่มหรือโคลนถล่มจึงมีมากยิ่งขึ้นการเคลื่อนตัวของดินอาจ เกิดอย่างช้าๆหรืออย่างฉับพลัน น้ำหนักของมวลดินที่ถล่มลงมามีกำลังมหาศาลที่ทำลายสิ่งต่าง ๆ ที่ขวางทางและก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

ที่มา: สามชาย ศรีสันต์, 2560: 28.

28. จากข้อความที่กำหนดให้ข้อใดคือสาเหตุของดินถล่ม (วิเคราะห์ความสำคัญ)

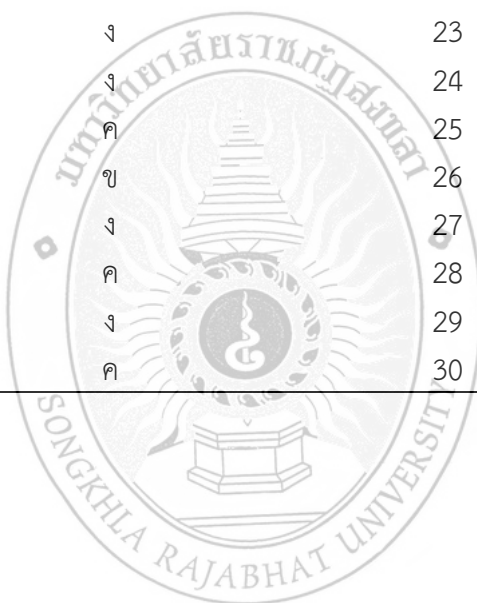
- ก. ดินบริเวณนั้นไม่สามารถรับน้ำหนักได้
- ข. ในบริเวณที่ดินถล่มมีน้ำซบอยู่จำนวนมาก
- ค. เกิดการไหลของเนื้อดินและน้ำท่วมฉับพลัน
- ง. การทำลายป่าไม้เป็นสาเหตุการเกิดดินถล่ม

29. จากข้อความที่กำหนดให้ข้อใดมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน (วิเคราะห์สัมพันธ์)
- ก. ป่าไม้ถูกทำลาย – ฝนตกติดต่อกัน
 - ข. น้ำท่วมฉับพลัน – ดินอุ้มน้ำมาก
 - ค. น้ำพัดพาตะกอนดิน – ป่าไม้ถูกทำลาย
 - ง. น้ำป่าไหลหลาก – ดินไม่สามารถรับน้ำหนักได้
30. จากข้อความที่กำหนดให้ ข้อใดสรุปสาระสำคัญได้ถูกต้องที่สุด (วิเคราะห์หลักการ)
- ก. สาเหตุการเกิดดินถล่ม
 - ข. ผลกระทบจากดินถล่ม
 - ค. แนวคิดเกี่ยวกับดินถล่ม
 - ง. แนวทางการป้องกันดินถล่ม

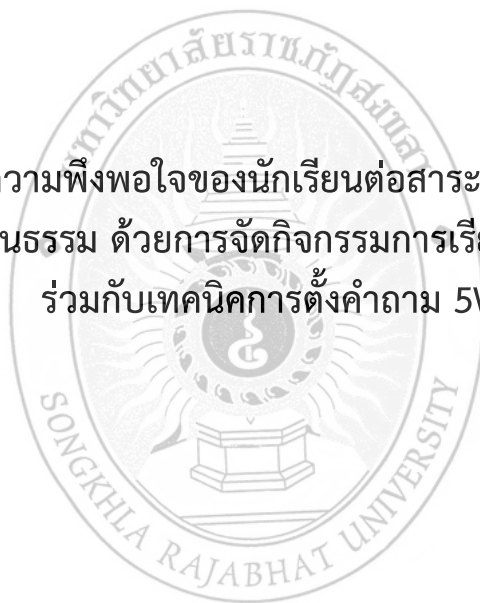

เฉลยแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ข้อที่	คำตอบ	ข้อที่	คำตอบ
1	ข	16	ข
2	ข	17	ค
3	ค	18	ง
4	ง	19	ง
5	ค	20	ข
6	ก	21	ง
7	ง	22	ข
8	ง	23	ง
9	ง	24	ค
10	ค	25	ก
11	ข	26	ข
12	ง	27	ค
13	ค	28	ก
14	ง	29	ง
15	ค	30	ก

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง
ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ฉบับนี้มีทั้งหมด 4 ด้าน จำนวน 20 ข้อ ใช้วัดความรู้และความรู้สึกของนักเรียน และพฤติกรรมที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ต่อสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
2. นักเรียนมีอิสระในการเลือกตอบตามความรู้สึก หรือความคิดเห็นของตนเอง ซึ่งคำตอบของนักเรียนไม่มีการตัดสินว่าถูกผิด ดังนั้นนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ
3. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อข้อความแต่ละข้อ โดยการทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุดเพียงข้อเดียวเท่านั้น
4. นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจทุกข้อ และนำส่งครู

ข้อ	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการจัดการเรียนการสอน						
1	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน					
2	นักเรียนมีการนำเสนอผลงานได้ด้วยตนเอง					
3	นักเรียนใช้กระบวนการคิดเพื่อให้ได้คำตอบตามที่ต้องการ					
4	นักเรียนรู้จักการวางแผนร่วมกันเพื่อให้งานสำเร็จ					
5	นักเรียนสามารถสรุปความสำคัญของเนื้อหาสาระได้					
ด้านเทคนิคการใช้สื่อ						
6	สื่อมีความหลากหลาย					
7	สื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน					
8	สื่อท้าทายความสามารถของนักเรียน					
9	สื่อส่งเสริมความสามารถในการคิด					
10	สื่อมีความเข้าใจง่าย					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล						
11	นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกลุ่ม					
12	นักเรียนได้ตรวจสอบผลงานตนเอง					
13	ครูแจ้งผลการประเมินผลงานทุกครั้ง					
14	นักเรียนนำเสนอผลงานได้ด้วยตนเอง					
15	มีการจัดลำดับผลงานเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาตนเอง					
ด้านประโยชน์ที่นักเรียนได้รับ						
16	นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้เร็วขึ้น					
17	นักเรียนกล้าแสดงออก					
18	นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					
19	นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ได้ด้วยตนเอง					
20	นักเรียนมีจิตอาสาในการทำงานร่วมกัน					

ผู้วิจัยประวัติ

ชื่อ - สกุล	นางเนตรนภา ถาวรสุวรรณ
วัน เดือน ปีเกิด	28 มกราคม 2519
สถานที่เกิด	อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา
สถานที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้	74 หมู่ที่ 7 ตำบลเกาะสะบ้า อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา โทร 062-0800224
หน้าที่ปัจจุบันตำแหน่ง	ครูชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านโคกพยอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2531	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ป.6) โรงเรียนบ้านโคกพยอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2538	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี
พ.ศ. 2544	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกประวัติศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา
พ.ศ. 2563	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา